

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Az igazság útján.

Budapest, június 15.

(8.) Az volt a legnagyobb betegsége a magyar közéletnek, hogy a parlamentnek és a nemzetnek nem volt elég közösségük egymással. Utóbb már szinte semmi közük sem volt egymáshoz. A népképviselő elvének meghamisítása volt már a választási törvény is; még ennek a törvénynek is meghamisítása volt a választás; a nemzeti akarat torzképe volt a parlament akaratnyilvánítása; a parlamentáris torzképe volt a parlament.

A közelmúlt szomorú emlékü válságainak is az volt az ősforrása, hogy gyökerestől beteg volt a magyar parlamentáriszmus. És az új rendszer méltán vallotta első feladatául, hogy a parlamentáriszmus testéből kivágya a fekélyes részeket és utat teremt a nemzeti akarat egészséges vérkeringésének. Az első reformalkotás, amelyet az új rendszer ígért és meg is valósított, visszaadta a parlament lelkiismeretét. Az a törvény, amely éppen az ímént került törvénytarunknak egyik legdiszesebb lapjára, a kuriai bíraskodásról szóló törvény megteremtette a közösséget a nemzet és a parlament között és ezzel ujjírtamta a törvényhozásnak elszibadt lelkiismeretét, új életnedvet vitt be egész közéletünknek elposhadt erkölcsébe.

Már jelentkeznek is az ébredező erkölcsi köztudat egyes tünetei. A legújabb jelenség az, amely a választóknak éppen most folyó összeírásában mutatkozik. Az új törvény, amely nem szorított csupán a választások fölött való bíraskodás szabályozására, hanem gondoskodott arról is, hogy magának a választás tisztaságának több előzetes garanciája legyen, mint a mennyi eddig volt, mint élő jogintézmény diadalma-

san helyezkedett el máris a polgárok jogait biztosító intézmények közé. Jeleit látjuk annak, hogy a választók összeírása, amely eddig erkölcstelen preludiuma volt egy erkölcstelen választási hadjáratnak, egy csapásra átalakult azzá, a minnek lennie kell. És holott eddig jogok elikkasztása és elcsavarása játszotta benne a főszerepet, most ez a funkció az lett, ami: a meglévő jogok följegyzése. A lehetőséget erre megadta maga a törvény, amely megszüntette azt a törvénybe iktatott szörnyű jogtalanságot, hogy aki nem fizette meg április tizenötödikéig az adóhátralékát, az nem gyakorolhatta a polgár legszebb jogát, ha ez megillette is máskülönb. Ez a rendelkezés jogtalan volt, ha törvényes volt is; és ezenfelül valósággal felbujtó volt a törvényírásra, mert ilyen alapon történtek a legbotrányosabb megszárlások a választók lajstromaiban. Szinte arra volt berendezve a törvény és a törvényt végrehajtó egész apparátus, hogy eltiporják a hatalomnak nem tetsző választók jogait és minden kormányrendszer a maga képeére teremtse meg az ország választóinak seregét. Ezzel a sereggel aztán nem volt nehéz olyan parlamentet hozni össze, amilyen a hatalomnak legkedvesebb volt.

És ha volt is az országban — amit elvégre volt — becsületes összeíró küldöttség, még ennek sem volt módjában igazságosan végezni a dolgát. Csak törvényes lehetett, de nem igazságos. Most megvan a lehetőség arra, hogy igazság és törvény találkozzanak. És az új rendszer becsületes akarat a lehetőség mellé odaállította azt a kényszerűséget is, hogy az új törvény legnagyobb vívmánya tisztán érvényesüljön és ezenfelül is az egész vonalon az igazság irányozza a küldöttségek eljárását.

A magyar politikai élet új korszakának egyik legszebb diadala jelentkezik az új választók lajstromokban, amelyek a jogosítottak számának szinte nem is remélt megnövekedését mutatják. Csak a fővárosban is, amint most ismeretes az összeírás eredménye, nem kevesebb, mint huszonhat százalékkal, tehát az 1896. évi létszámnak majdnem egyharmadával sokasodott meg a választók névsora. 1896-ban kerek számban harminchétezer választó volt Budapesten, most pedig ötvenezernél többet írtak össze. A szaporodás tehát mintegy tízennegyezer. És érdekes jelenség az is, hogy az új választók közül csak kilencezernegyszáz az adóhátralékos és négyezer, tehát a szaporodásnak csaknem egyharmada a régi törvény szerint is választó lett volna. És még érdekesebb, ha a népebb kerületeket egyenként nézzük. A hatodik kerületben haterézről csaknem tízezerre, a hetedikben haterézről csaknem tízezezerre, a nyolcadikban ötezernyolcszázról csaknem nyolcezerre emelkedett a választók száma. A szaporodás tehát a hetedik kerületben megközelíti az ötezet, a hatodikban meghaladja a háromezet, a nyolcadikban a kétezet. A IX—X. kerületben is másfélezernél nagyobb az emelkedés. Ez az eredmény már a csodához járna közel, ha nem ismernők a rugóját: a becsületeségnek, az erkölcsi felfogás tisztaságának szellemét, amely a kormányzati rendszer átalakulásával áthatja immár a köztevényiségnek minden régióját. Másképpen nem volna érthető az, hogy egy-egy kerületben olyan gyökeresen megváltozzanak a viszonyok, hogy a választók száma három év alatt harminc, ötven; sőt kilencven százalékkal emelkedhet. A vagyoni és értelmiségi viszonyok még a rohamosan fejlődő fővárosban sem javulnak ilyen

T Á R C A.

Rokoko-idyllek.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Pekár Gyula.

Amor diadala

vagy

A vicomte ur kedves tévedése.

„Ah bergère rebelle,
L'amour sort toujours de prison
„Sous la main d'une belle!..

Marquise, ön hitetlenül mosolyog... Miért hallgatja mégis oly álmódzva a Bernis bíbornok e gyöngéd madrigálját, melyet a gonosz abbé pengzet mandolinján s az a hűtelen pástör Sylvandre susog a fülébe? Nézze, a hold feljött már a Trianon bokrai mögül, szalagos báránnyaink elphentek mellettünk a fűben s ha Jázon volnék, új hősként e varázsfényűl ezüst gypput szerezhetnék én róluik önnek, hódolatul, Madame, önnek!... Marquise, ön fáradt, keble piheg még a gavotte édes heveletétől s aranyos pástörbotja ernyedett kezéből a fűre siklik le, melynek virágai boldogok, hogy a szép pástörnök selymes teste alatt halhatnak meg. Az ildomos sétány végében éji játéokra ébrednek a nimfák a márvány szökőkút körül s nézze, ez a kö-Amor itt feleltünk a zöldben épp önre céloz a nyílával... Hogyan? És ön mégis kétkedni mer az igaz szerelem diadalában, Madame?

Marquise, ön elpirult a vicomte neve említésére... A szépségfajstrom, az a *mouche assassine*, évődve buvik el szája gödröcskéjébe! Ön zavartan mosolyog! Hogyan, talán ön is egyiko volna azoknak a százakra menő kiváltságos bergerek-

nek, kiket a kérlelhetlen hódító édes rablánera fűzött? Ah bocsásson meg, ha úgy teszek, mintha nem tudnám és — palsambleu! — ne féljen, nem akarok én rosszat mondani Monsieur de Sabranról... Abbé, vesd el mandolinodat s te is Sylvandre, hagy abba madrigálotat: ti pástörnök pedig, kik itt körülöttem ültök, sirjatok. — sirassátok Akteont, kit legyőzött az igaz szerelem, — sirassátok a vicomteot, a ki végre Amor rabja lett! És én, óh kinek a muzsáját hívjam segélyül, hogy méltán zengjem meg a szeretetreméltó Adonisz vesztét? — a Corneille vagy a Monsieur de Voltaire muzsáját? Nem, a Marmontel ur mintájára, erkölcsi mesét mondok önöknek az Amor diadaláról.

Marquise, csak önnek hódolok s a költészet szabályainak teszek eleget, midőn mesém előtt ildomos szavakban zengem a vicomte ur dicséretét. Ah de Madame, adja kölesön egy perere a szívét, amely oly kívánatosan dobog Pompadour-dereka alatt, — adja ide, mert én, fájdalom, csak férfi vagyok s a dának hőst énekelve, rimeim metálnál irigyen konganak! Mert a ti hőstök ő, ábrándos pástörnök s most, hogy a Watteau ur esetjét kezembe veszem, bármilyen eszményien rajzolás is meg Monsieur de Sabrant, attól félek, ti sohse találhatók őt eléggé szépnek... Ah, a boldog halandó! Bölcsője felett Vénus és Mars örködének s ők halmozzák el ajándékaikkal: a szerelemmel s a hadi vitézséggel. Hölgyeim, mondják: kihez hasonlítom? Szerelem leszek s a trójai Párisnak fogom festeni őt, kinek hajporos, göndör fürteire azonban az Akhilles arany sisakja borul. Meg vannak elégedve? Nos akkor kész a kép, — látják: az ildomosra nyíratkozott sétány közepén ott áll a vicomte ur parókásan, római imperátori mezben; mint Turenne, marsallbottal mutat jobbra, a csataterén legyőzött ellenségei ezreire, másikkal kezeivel azonban a balfelől tolongó legyőzött nők

százait tartja vissza. Oh mennyi szép asszony borul ott a hódító lábaihoz! Marquise, látja-e magát?... Önt is odafestettem közéjük... Befelezném a festményt, de látom, az abbé és Sylvandre gonoszul mosolyognak s így leteszem a heroikus ecsetet s könnyed szóval folytatom tovább.

Azt hiszem, nem sértem meg önöket, hölgyeim, ha azt állítom Monsieur de Sabranról, hogy a Maréchal de Richelieu kivéve talán egy lovagja se volt ennek a dicsőséges századnak, kit a dának olyan szeretetreméltó előzekénységgel halmoztak volna el kegyeikkel, mint éppen ő. És csak igazságot szolgáltatok neki, midőn azt mondom, hogy ő méltán megérdemelte az önk gyöngéd bizalmát, mert soha senki olyan fennköltlen komoly kötelességnek nem vette a szép nemnek való hódolatot, mint ő. Ha esetleg tulzottan költőinek tünik is fel az a szeretetreméltó legenda, mely szerint a vicomte ur már bölcsőjében elcsábította volna a dajkáját, anny bizonyos, hogy nagyon korán tudatára ébredt magasztos hivatásának. Amint önk tudják, az egyház többnyire kissé merev álláspontot szokott elfoglalni a szerelemmel szemben: nos én úgy vélem, hogy hősünk még ebben a tekintetben is külön privilégiummal dicsekedhetik a többi halandók felett. Szinte az egyház előre kiadott bocsánatát és áldását láthatjuk abban a tényben, hogy a hódító pályájára induló gyermek első szerelme az a már hajlott koru és rendkívül valóságos karmelita fejedelemasszony volt, kinek emléke mindnyájunk kegyes tudatában él s ki a határozottan pogányságra hajló gyermeket csak önfeláldozó vonalmanak ráeröltetése által tudta az egyházhoz édesgetni. Önök mosolyognak, de én, aki szívesen együtt érek a nemoszándékokkal, teljesen átérzem azt a mély bánatot, mely a kegyes fejedelemasszonyt elfogta, midőn a fiatal vicomte a rövid ájtatosság után nem maradt hű az egyházhoz, vagyis ő hozzá, hanem a hit-

szédületes tempóban. És az emelkedést az új törvény igazságos újításának sem lehet egészen a rovására írni, olyan feltűnő a szaporodása azoknak a választóknak, akik nem voltak adóhátralékokban.

Gyökeres átalakulást jelentenek ezek a számok, a közélet uralkodó szellemének gyökeres átalakulását. Ezt az átalakulást nem tette a törvény egymaga, hanem tette első sorban az a szellem, amely a törvényt megteremtette, s megszületése után átvitte az eleven életbe. A jog, törvény és igazság szellemét át-meg áthatotta egész közéletünket. Ez a szellem vissza fogja adni egymásnak a nemzetet és a parlamentet, s mind a kettőnek az igazi, becsületes parlamentarizmust. Elkezdte munkáját ez a szellem a jogok kiterjesztésével, folytatja a jogok becsületes érvényesítésével és be fogja fejezni egész közéletünk reorganizálását.

BELFÖLD.

A kabinet kiegészítése. Egyik estilap ma azt a hírt közli, hogy Lukács László pénzügyminiszter nemsokára visszalép állásától, a belügyi tárcát pedig a kiegyezési javaslatok elintézése után olyan kaliberű államférfi veszi át, akinek már pusztán neve is elég biztosíték arra, hogy az új kormányzati szellem a közigazgatásban teljesen érvényesülni fog. Ezzel szemben félhivatalosan azt jelentik, hogy a Lukács László visszavonulásának híre teljesen alaptalan. A belügyminiszteri tárcá betöltésére vonatkozó hírt a félhivatalos nem cáfolja meg.

A kiegyezés a bizottságban. A képviselőház pénzügyi bizottsága már holnap, pénteken tárgyalja a kiegyezési törvényjavaslatot, ugyanez ülés napirendjére tűzték ki az állami italmérési jövedelekről szóló törvényjavaslatot is. Az ülés délután 5 órakor kezdődik.

Az őrlelési forgalom. Bécsből táviratozzák, hogy a két kormány megállapodása értelmében az őrlelési forgalom megszüntetésére vonatkozó egyezség 1900. június elsején lép életbe. Az új petroleum-vámot 1900. január elsején léptetik életbe.

A horvátországi szerbek követelése. Zágráb-ból telegrafálják, hogy a tartománygyűlés szerb képviselői ki akarnak lépni a többséget alkotó nemzeti pártból, mert Khuen-Héderváry bántól hiába követelték a szerb zászlónak ugyanazt a jogot, amely a

horvát lobogót megilleti. A szerb képviselők akciójába a szerb népet is bevonták. A szerb zászló érdekében első sorban a zágrábi szerb bank foglal állást és vezetői báró Zsivkovic János és dr. Medekovic Bogdan felhívták a szerb választókat, hogy ezentul csak olyan képviselőre szavazzanak, aki az ő akciójukhoz csatlakozik.

A lex Széll.

Budapest, június 15.

Széll Kálmán nagy sikerét az egész magyar sajtó egyértelműen konstatálja. A közvéleménynek minden egyes árnyalata beismeri, hogy a miniszterelnök a pártközi egyezmény mellett híven és lojálisul kitartott; s egyhanguan elismerik azt is, hogy a kiegyezésnek gazdaságpolitikai értéke nagyban gyarapodott a Széll Kálmán korrekciói által.

A bécsi sajtó érthető felfrasszával nyilatkozik Széll Kálmánról fércyts parlamentari sike-réről. Az osztrák közvéleményben mintha felsajdulna a késő megbánás, hogy Ausztria nemzetiségei a maguk civódásai által megakadályozták a vámszövetségnek létrejöttét. A *Neue Freie Presse* azt mondja, hogy ez a kiegyezés kanócot hágy Magyarország kezében. A hasonlat találó. De tehetünk-e mi róla, hogy Ausztria mindvégig puskaporos hordó akart maradni? Hiszen Széll Kálmán politikája megkínálta Ausztriát s kivált az osztrák-németeket a vámszövetséggel. Megadta az invitét arra, hogy függeszszék fel az osztrák pártok a maguk perparavairt s adjanak a parlamentnek ad hoc munkaképességet a kiegyezés elintézésére. De mit tett akkor a *Neue Freie Presse*? Bakafántoskodott az 1903-iki határidő ellen, szidalmazta a bankparitást, vagyis csinálta a Lueger és Kaizl politikáját. Így aztán persze a kezünkben kellett a kanócnak maradnia.

Az osztrák-németek vezérorganumát leginkább az keseríti el, hogy a szerződés lejáratok és az új autonóm vámtarifája is a viszonyossági szankció alá kerülnek Széll törvényjavaslatában. A *Neue Freie Presse* valósággal feljajdul e miatt, s azt mondja, hogy Magyarország, mire sora kerül ezeknek a tárgyalásoknak, egyre fenyegetőzni fog a különválással. Figyelmeztetjük a *Neue Freie Presse*-et, hogy a viszonyossági szankció nem ered Széll Kálmántól. A jelenlegi miniszterelnök tökéletesen helyesli ugyan ezt a rendszabályt, de nem cseszkedik a szerzőségével. Benne van már ez a rendszabály két törvényünkben: az 1898. I. törvényekben, valamint abban a törvényben, amely a folyó év végeig szóló

provizóriumot alkotta meg. Széll Kálmán mostanában csak annyit tett, hogy a szerződési lejáratok dílgát és az új tarifát ugyanennek a szankciónak a védelme alá helyezte. Jól tette, másként nem is eselekedhet; kötelességet mulasztott volna, ha nem így jár el. A viszonyossági szankció nem jelenti okvetlenül a vámsorompóknak azonnali felállítását. Jelentheti ezt is, de ennél kevesebbet is jelenthet. Hogy mit jelent, azt megtudja a *Neue Freie Presse* majd akkor, ha Ausztria megszegi a viszonyosságot. A magyar kormány mindenestre helyesen járt el, mikor a viszonyossági szankció alá helyezte mindazt, amire Magyarország a kiegyezés keretében szult helyez.

De van ám a bécsi sajtónak egy vigasztalása is. Amivel vigasztalódik, az a kvótaemelé- nek a fogyasztási adók átutalásával való állítólagos junktimja. Hát ez a junktim nem létezik sehol egybeitt, mint némely osztrák fantáziában. Igaz, hogy a fogyasztási adók — a cukoradó kivételével, amelynek kampagneja már augusztus elsején kezdődik — csak január elsejé- től fogva fognak az új rendszer szerint átutal- tani. S igaz továbbá az is, hogy akkoráig meg kell oldódnia a kvótának is. De junktimnak ezt két erős okból nem nevezhetni. Az első ok az, hogy a kvótakérdés törvényeink szerint döntendő el január elsejéig. Akár a kvótaküldöttségek egyeznek meg, akár a két parlament jut egymás- sal megállapodásra, akár a korona dönt ismét: e három mód közül valamelyik fogja a kvótát megszabni, de a döntésnek mindenesetre be kell következnie január elsejéig. A másik ok még ennél is természetesebb. Junktimról csak ott lehet szó, ahol a kapcsolt kérdések vagy egy- szerre dőlnek el, vagy egyenlő ideig lebegnek tovább. Ám a fogyasztási adók átutalása már ma véglegesen eldöntött dolog. Akár megfelel az új kvóta az osztrák várakozásoknak, akár nem, a fogyasztási adók új átutalási rendszerét vissza- csinálni többé nem lehet. A junktim tehát mese, még pedig bolond mese.

Bécsből jelentik, hogy a *Politische Correspondenz* a vám- és kereskedelmi viszonyok rendezéséről szóló törvényjavaslat benyújtásához a kö- vetkező kommentárt fűzi:

Az egész sajtó csaknem egybehangozóan meglepődésének ad kifejezést a kiegyezés létrejöveteléről. Kossuth Ferenc, Ugron Gábor és Rakovszky István ellenzéki pártvezéreknek az országgyűlés tegnapi ülésén tett lojális nyilatko- zatai után remélhető, hogy a kiegyezési javasla- tok rövid idő múlva törvénynyé válnak. A

ben fiatalabb és jóakaró csábítóbb nők után látott... Szegény apóca! — ő azt hitte, egy lelkét ment meg! Hát igen, meg is mentette, de nem az egyháznak, hanem önknek szeretetreméltó bergérek! Azt hiszem, nem is haragudhat- nak rá ezért, hanem ellenkezőleg büszkék lehet- nek rá, hogy a vicomte ur szerelmei ilyen ájtatos és vallásos alapokon indultak meg... Mint a királyné alig tizennégy éves apródja, dédelgetett játékszere volt az udvari dámáknak, kik szeret- ték gondőr fürteit cirógatni s bohókásan öltöz- ték fel mindenféle leányos maskarákba. Valóság- gal kézzől-kézre adták s gyakran összeveszték, hogy ma vagy holnap ki játszszék a kis Cheru- binoval... Fejét selymes ölkébe hajtva, nem egyszer ott aludt el az irigykedő udvaroncok szemelátára. Ah, hölgyeim, de e látszólagos ár- tatlanság félre ne vezesse önöket! Azok az ud- varhölgyek kigyózt melengettek a keblükön!... Egy napon nagy botrány lett a dolgoból, — a féltékeny udvarhölgyek csunyan összepereltek s ekkor kiszült, hogy mindnyájuknak egyforma jo- gok lehetett az ármányos játékszerrel való komo- lyabb játszásra: a királynak kellett közbelépnie s ő volt az, aki az apród gyermekvoltát hivatalo- san is beszüntette az által, hogy kinevezte az orléans dragonyosokhoz kapitánynak. Szükségte- len mondanom, hogy ott kezdődött el a Monsieur de Sabran voltaképpeni hódítói pályája. Diadal- utjában csak Nagy Sándorhoz hasonlíthatom őt! Ha a macedon hős meghódította kora férfivilágát, ő meghódította kora összes nőit, — ugy-e höl- gyeim?

Hiába keresnek hibát szeretetreméltó hö- sünkben, az Argus szemével hiába kutatnak ildomos modorában és lekötölező társalgásában: nem találnék kivetni valót jellemében. Az első- kelő hős, a férfi mintaképe ő! Mert vajjon kinek áll szívesebben az udvari öltözék? Ki tudja szívesen járni a gavotteot? Ki tud szebb réverenceot esi- nálni a királyné előtt s a királynak ki tud neme- sebb alázattal hizelegni?... Aztán meg: Ki

tudja a szenvedélyt szellemesebben elcsévegni? Ki tud a nőkkel szeretetreméltóbban szakítani s egyáltalában ki tette a szerelmet azzá az udva- ris és szórakoztató művészetté, hogy csak úgy mint az *à la Sabran* parókák, ma már — ugy-e höl- gyeim! — csak az *à la Sabran* csókok divato- sak?... Marquise, ön busan hajtja le a fejét, — hogyan, ön tán tudna hibát hősünkben? Ah, igen, tudom már, mire gondol... Monsieur de Sabran tényleg kissé feledékeny, vagyis hogy udvariatlanul fejezzem ki magam: kissé hütelen... No de édes Istenem, Madame, a legtisztább gyé- mántnak is megvan a maga foltja, aztán meg voltaképp hiba ez? Hisz, ha nem volna olyan feledékeny, akkor csak önök, kedves bergérek, vesztenének véle! Hisz ha nem volna olyan hütel- len, akkor ma is még az apáca-fejede- lemasszonynál tartana s önöknek semmi se jutott volna belőle! Nem, neki hütelennek kell lennie, hogy annyit szerethessen, ez nem megy másként... Azonban vigasz- talja őnt az a tudat, hogy ha a vicomte egyen- kint hütelen is volt a nőkhöz, csak azért tevő ezt, hogy annál rendületlenebb hűséggel ragaszkodhassék a nő fogalmához általában. Hű- lenségek voltaképp csak a legfennköltebb hűség! És ha valaki olyan szeretetreméltóan feledékeny, mint ő, lehet-e haragudni rá?

Nos, de ha önök, hölgyeim, kegyetlenek akarnak lenni és mégis hibának tudják be a vicomte feledékenységet, ki kell jelentenem, hogy e kedves gyöngöcské kétélű fegyver lett s neki is ez okozta a vesztét. Az a lankadatlan tevé- kenységű hős, kinek szerelmes figyelme a nép gyermekeitől kezdve a vérbeli hercegnőig minden nőre tárt karokkal terjedt ki, — az a hős Vénus rendelkezése szerint épp a hivatásával járó feledé- kenységének esett áldozatul. Elfelelte, hogy fele- sége van, — megfeledkezett a házasságról!... Igen, hölgyeim, így van a dolog! Ugy-e bo- rasztó?... Marquise, ön álmélkodva néz rám: ön talán nem is tudta, hogy a vicomte házas

ember? Nyugodjék meg, én se tudtam, senki se tudta, sőt vigasztalja meg az a tudat, hogy a minapi fontainebleau ünnepély előtt maga a vicomte se tudta. Ez a tragikus tény a mélyen fekvő dogmatikus alapja erkölcsi mesémnek.

A házasság, amint önök a Bossuet ur ihle- tett komolyságu beszédeiből tudják, isteni intéz- mény. Sokat gondolkoztam a dolog felett s azt hiszem, tán éppen azért tartózkodnak tőle olyan ildomosan a földi emberek, mert épp isteni in- tézmény: mert nem akarnak földi kézzel az isteni dolgokba beleavatkozni. A vicomte egész éle- tében bizonyos diskret idegenkedéssel visel- kedett a házasság iránt s talán ez magyarázza meg azt, hogy még azután is, miután megháza- sodott, olyannyira tartózkodott a feleségétől, hogy utóbb egészen megfeledkezett róla... Ah Iste- nem, udvariatlan gyöngöcsig bizonyára, de höl- gyeim, igazában rossz néven vehető-e? Akit annyira igénybe vesznek az udvari élet szórako- zásai, — aki kötelességszerűen olyan lankadat- lan tevékenységgel hódol a hölgyeknek: csuda-e, hogy annyi nő között végre nem emlékszik töb- bet a feleségére?... Kivált ha ez a házasság már nem mai dolog. Mert tudniok kell, hogy Monsieur de Sabran, aki ma harminchétf éves, már tizenkét éve házas. Huszonöt éves volt, diadalainak legszebb kezdetén, midőn édes atya, az öreg herceg parancsolatjára meg kellett nő- sülnie. Mademoiselle de Saint-Romain-t kellett elvennie, a duszgadzag leányát egy bretagnei frondeur duenck, ki már évek óta haragban volt az udvarral és sohse jött fel Versaillesba. A vi- comteot meglehetősen kellemetlenül érintette a hír, mert, ahogy ezt önöknek bizalmasan meg- sughatom, akkor nagyon is boldog volt s egy vérbeli hercegnő szerelme kötötte az udvarhoz. Szórakozottan adta beleegyezését a frigyhez, mert igazán annyira szerelmes, annyira boldog volt, hogy nem bánta, akárkit vesz el... Azon a kis ceremónián hamar tulesik, kiállja a mézes heteket is, aztán úgy is visszajött Versaillesba

pártközi viszonyoknak ez a kedvező alakulása egyik jellemző vonása a Széll-féle kormányzatnak és mondhatjuk, hogy a bizalom — noha fontos tényező minden parlamentben — soha sem hozott létre ilyen hasznos és ilyen közel-fogható, nyilvánvaló eredményt. A pártközi viszonyok e szerencsés alakulásának titka úgy látszik az, hogy Széll, amidőn teljes nyomatékkal képviseli a szabadelvű párt érveit, a minimumra redukálja az elvi ellentétekből eredő surlódásokat. A jog és méltányosság érzete, amely a miniszterelnöknek elvi ellenfeleivel szemben való magatartását jellemzi, a tegnapi beszédben más irányban is jutott kifejezésre. Méltán megérdemlik az osztrák körök figyelmét a beszéd ama részei, amelyek a kompromisszumnak Ausztriára való vonatkozásairól szólnak. Azt az elvet, amely Széll Kálmánt a tárgyalásokban mindenkor vezette, plasztikusan fejezi ki az a mondása, hogy nem kell győzelemről vagy diadalról beszélni. Széll végtelen sokat tett azért, hogy Magyarországon gyökeret verjen az a valóban államférfiú fölfogás, hogy a kiegyezés előnye nem a másik féltől akarata ellenére kicsikart engedelményekben keresendő, hanem ellenkezőleg, a kiegyezést úgy kell megalkotni, hogy tartós nyugalmat adjon, hogy mind a két állam érdekeinek megfelelően, fejlődésüknek teljes szabadságot biztosítson. Lakóház legyen a kiegyezés és nem börtön, amely már a belépéskor a mielőbbi szűk gondolatát kelti az emberben. Széll tegnapi beszédének sikere egyszersmind a dualisztikus elvnek a győzelme is, mert az egész Házat meg tudta nyerni annak a fölfogásnak, hogy Magyarország jogainak erőlyes megvédése mellett a másik szerződő fél jogai is tiszteletben tartassanak.

KÜLFÖLD.

Szerb-török háborúsi. Váratlanul egész kis háború ütött ki a szerb-török határon. Nem lehetetlen, hogy az esetnek, mely semmiképp sem sorozható a szokott keleti határ-incidensek közé, komoly következményei lesznek. A szerb kormánykörökben máris komolynak mondják. A török uralom sohasem bírt a maga albánjaival és kurdjaival, kiknek a féktelen, rablótermészete minduntalan kitör s fosztogatásban, gyújtogatásban, öldöklésben keres kielégítést. Ezt cselekedték a szerb határ körül bolgongó albán bandák ezuttal is, magukkal ragadva a török katonaságnak egy jelentékeny részét is, és ez az, a mi veszedelmessé teszi a helyzetet. Egy belgrádi táviratunk így adja elő a történetet:

Szamos albán banda, egyesülve közel 2000 főnyi rendes török katonasággal, megtámadta Jablonica kerületnél a szerb határt. A szerb parasztok erős ellentállást fejtettek ki. A harc egész nap folyt és

Menyasszonyát nem ösmerte, de nem is igen kérdezősködött felőle. Voltaképp csak akkor vette szemügyre, mikor az embertelenül hosszú utazás után az éresek előtt mellette állt a templomban. Egy tizenöt éves semmitmondó vékony gyermekleányt látott maga mellett, ki szintén kíváncsián nézte őt. Hát fényes volt az ünnepély, pompás a lakoma, gazdag a feleség, de a vicomte még se bírta ki sokáig a frondeur due kastélyában. Azt ígérte volt apjának, hogy kiállja a mézes betéket, de hiába, a mindenkéül erősebb Amor parancsolt vele és másnap reggel, ott hagyva fiatal feleségét, visszazokkolt Párisba kedveséhez.

Marquise, ön azt kérdi: látta-e azóta Monsieur de Sabran a feleségét? A jó szándék meg volt benne, helyre akarta ütni udvariatlanságát s szerette volna meglátogatni nejét, de — fájdalom — az udvari élet kötelmei, hadjáratai és szerelmei annyira igénybe vették, hogy sohse jutott hozzá. Mindegyre ígérte magának, hogy legközelebbi kalandja végével leutazik Bretagneba, de a kalandok szakadatlan követték egymást s Vénus rózsálcái fogva tartották őt. Éveken át emlegette, hogy „*irai voir ma femme*”, míg végre látva, hogy az udvarnál már unják ezt a *bonmot*-t, más egyéb tréfás szólásformákra szokott rá. S lassan elfelejtette, hogy házas ember. Elfelejtette, olyannyira, hogy a minap Nivernais hercegének egész csodálkozva így felelt: „*Igazán házas volnék? Ne mondja! ... És, hogy hívják a feleségemet? ...*”

Nos, de ember tervel, Isten rendel: a sors könyvében az volt megírva, hogy a vicomte tizenkét évi boldog (mert gondatlan) házassága után mégis találkozzék a feleségével. Most jövek Fontainebleauból, Marquise, — ezt a találkozót akarom elmondani önnek.

Kinek az esetjével fessem meg ezt az ünnepélyt, Madame? A gráciák és minden muzsák adtak *őt* találkozót egymásnak, hogy művészeikkel

a határvonalnak 20 kilométerre terjed ki. Mindkét részről több halottat és sebesültet vesztek. A támadóknak, kik tulnyomó számban voltak, sikerült a szerb határőrség három osztályát hatalmukba ejteni és három falut körülzárnai. A szerb katonai hatóságok *rendes csapatokat* küldtek a helyszínre, hogy a támadókat a szerb területre kiűzzék és a rendet helyreállítsák.

Uj francia kormány.

Budapest, június 15.

Poincaré ma délből kijelentette Loubet köztársasági elnöknek, hogy elvállalja a kabinetalakítását. A hosszas tárgyalásokat, amelyek ezt a kijelentést megelőzték, arra magyarázzák, hogy Poincaré a köztársasági pártoknak lehetőleg minden árnyalatát biztosítani óhajtotta magának, hogy olyan többsége legyen, amelyet egykönnyen ne lehessen szétbontani. Mindezekben a tárgyalásokban természetesen a Dreyfus-pör és szükségzerű következményei játszották a főszerepet, nevezetesen a mi a hadügyminiszteri tárcá betöltését illeti, Poincaré ismételtén tárgyalat Krantz hadügyminiszterrel, ki rövid kormánykodása alatt meg tudta nyerni az általános szimpáthiát s akiről bizonyára tévesen állítják, hogy alapjában antirevizionista és még most is meg van győződve Dreyfus bűnösségéről; de aki az ugynevezett *likvidációban*, a tábornokok felelősségre vonásában nem akar elmenni addig a legvégső határig, amelyet a radikálisok és szocialisták követelnek. Poincaré tehát maga vállalja el, mint legutóbb is jeleztük, a hadügyi tárcát. *Bourgeois* nem lép be a kabinetbe, de *Sarrien*-a, a volt igazságügyminisztert biztosította magának Poincaré.

Mai távirataink a következőket jelentik:

Páris, június 15.

Poincaré ma délelőtt egynegyed 12 órakor az Elysée-palotába ment és kijelentette Loubet elnök előtt, hogy *elvállalja a kabinetalakításra való megbízást*. Poincaré a hadügyi tárcát magának akarja megtartani.

Páris, június 15.

A Havas-ügynökség jelentése szerint a közoktatásügyi tárcát *Ribot*-nak, a belügyit *Sarrien*-nek és az igazságügyit *Monis*-nak szándékozik följelölani. Az Elyséeből jövet Poincaré egy hozzáintézett kérdésre azt válaszolta, hogy reméli, hogy megbízásának sikere lesz, különben este hat órakor ismét visszatér az Elyséebe, hogy Loubet elnöknek a tárgyalások menetéről jelentést tegyen.

Egyes reggeli lapoknak azt a közlését, amely szerint Krantz volt hadügyminiszter Siegfried

szenátorral való beszélgetés közben azt mondta, hogy a semmitűszék ítélete nem ingatta meg Dreyfus bűnösségéről való véleményét, formálisan megcáfolják.

Páris, június 15.

Poincaré ma délelőtt *Melinel* értekezett és ez utóbbi élénken rábeszélte őt, hogy igyekezze kormányt alkotni, melynek kizárólagos programja a Dreyfus-ügy likvidációja volna.

Sarrien-nel folytatott értekezete alkalmával Poincaré célzást tett *Barthou*-nak, mint közmunkaügyi miniszternek esetleges belépésére az új kabinetbe. Ami a Dreyfus-ügy likvidációját illeti, számos képviselő, köztük több szocialista, hajlandó volna megelégedni *Mercier* illetőleg oly napirenddel, mely a volt hadügyminiszter magatartását megrója.

Páris, június 15.

Poincaré véglegesen elfogadta a kormányalakítással való megbízást. *Krantz* nem volt hajlandó belépni az új kabinetbe. Poincaré a hadügyi tárcát is maga fogja ellátni. Politikai körökben beszélnek, hogy Poincaré nem tudta rávenni Krantzot a Dreyfus-afférenbe kompromittált magasarangu katonatisztek üldözésére s ezért nem vállaltott tárcát az új minisztériumban, amely el van tökélve a vizsgálat keresztülvitelére.

Páris, június 15.

Poincaré este 7 órakor az Elysée-palotába ment, hogy az elnöknek jelentést tegyen a délután folyamán a kormány megalakítása iránt tett lépésekről. Először Poincaré *Sarrien*-el és *Ribot*-val értekezett, utóbbi készen nyilatkozott a közoktatásügyi tárcá elvállalására. Holnap Poincaré *Fallières*-rel és *Monis* szenátorral fog értekezni.

Az új Dreyfus-pör.

A hadügyminisztérium már elküldte a rennes-i katonai törvényszék kormánybiztosának a Dreyfus-ügyre vonatkozó iratokat. A törvényszék következőképpen fog megalakulni: Elnök: *Jouane* műszaki ezredes, szavazó bírák: *Brougnard* alezredes, a tüzérségi iskola igazgatója, *Protillet* őrnagy, *Mède* őrnagy, *Brion* őrnagy, valamennyien tüzértisztek; továbbá *Parfait* gyalogsági százados, *Danois* gyalogsági százados, *Carrière* alezredes mint kormánybiztos, *Jacquine* lovassági kapitány, mint előadó és *Papillon* közigazgatási hivatalnok mint jegyzőkönyvvezető. A kormány utasítást küldött a bresti prefektúrának, hogy milyen intézkedést tegyen *Dreyfus* partraszállására. A polgármester ma plakátokon fölszólította a lakosokat, hogy nyugodtan viselkedjen. Brestben katonatisztek és gimnáziumi tanárok összeszerkeszték a Dreyfus-ügy miatt. A tisztek párbajra hívták a tanárokat.

Brestben a kormány utasítására már megteszik a *Dreyfus* megérkezésére szükséges óvintézkedése-

— *Un morceau de Roy!* mondá Monsieur de Soubise.

— Igen, királyi falat! felelt a Maréchal de Richelieu.

Madame d'Estrées, ki hallotta kérdezősködéseiket, egy ideig elkeseredetten küzködött pletykatermesztetével, de aztán nem állhatta meg s odaszólt nekik halkan:

— Messieurs, — ez a hölgy a Chartres herceg kedvese, de szót se senkinek! . . .

— De hát kiesoda, — kinek a felesége? kérde d'Argenson ur.

— Messieurs, senki se tudja meg! de . . . vigyázzanak, épp itt jön Monsieur de Sabran . . . Nem tudom, de valahogy azt sejttem, hogy az ő felesége . . .

A urak álmélkodva néztek egymásra . . . Csakugyan akkor érkezett meg a vicomte. Elkésve jött, szokása szerint, hogy annál nagyobb hatást idézzen elő. Csupa szalag, csupa selyem, csupa csipke volt hires parókájától piros sarkáig . . . Hódító unalommal nézett szét a hölgyekön s aztán kedvetlenül fordult el.

— Nos vicomte, kin van a sor? kérde tőle Monsieur d'Argenson.

— Ah marquis, magam is azt szeretném tudni! . . . Ön nem is sejtí, milyen lehangoló érzés az, mikor az ember alig lát már olyan női arcot, melyhez szerelmes emléke ne fűzné . . . Itt van a felesége?

— Készőnöm, nincs . . .

A vicomte udvariasan sóhajtott egyet.

— Pedig szükségem volna valami új szerelemre, mormogá aztán diskretnál bánattal, új nőket, marquis, új nőket!

— Talán valami kilencvenkilencéves szűkeség egy századik? . . . Ön új nőket keres, vicomte: várja be ezeknek a leányait . . .

— De addig, marquis! . . .

— Addig nézzen fel a színre, arra a Dianára . . .

Ah Madame, felséges pillanat volt az. A bü-

ket. A rennesi polgármester felhívást intézett a város lakosaihoz, melyben a következőket mondja.

A hadsereg teljes rokonszenvünket bírja, de azért tiszteletben kell tartanunk az igazságszolgáltatást is. Ez ügyben tehát azzal a nyugodtsággal kell itélünk, amely az olyan szabad elfogulatlan néphez, aminő a francia nép, illik.

(Az auteuilli tüntetők pöre.)

Páris, június 15.

A rendőrbizóság ma a közönség nagy érdeklődése mellett tárgyalta az Auteuilban a köztársaság elnöke ellen rendezett tüntetések miatt vádolt 8 egyén bűnperét. Az elnök először Dion gróftól hallgatta ki, a ki, mint az elnök mondta, domináló szerepet vitt ez ügyben. Dion azt mondja, hogy ő nem gondolt arra, hogy tüntetni menjen Auteuilba, de joga volt azt kiáltani: „Éljen a hadsereg!”, hogy megmutassa *Loubet*nek, hogy nem hódol neki az egész világ. Tagadja, hogy *Toumy* rendőrbizost tetteleg bántalmazta volna és végül azt mondja, hogy azok a személyek, a kikkel dulakodott, semmi jéről nem voltak rendőrként felismerhetők.

Az elnök aztán a többi vádlottakat hallgatja ki, kik azt vallják, hogy csak mulatni mentek ki az auteuilli lövészre és hogy a rendőrség közegei durván bántalmazták őket, mikor azt kiáltották: „Éljen a hadsereg!”

A vádlottak kihallgatása után a tanúk kihallgatása következett. *Toumy* rendőrbizost nem tudja megmondani, hogy ki bántalmazta.

A rendőrgyűzők, akiket azután kihallgattak, azt vallják, hogy a vádlottak között nem ismerik fel azokat, akik *Toumy* rendőrbizost ütték. Más a rendőrgyűzők vallomásai határozatlanok.

A helyettes államügyész fenntartja a vádat és a vádlottak legszigorubb megbüntetését kéri.

Azután a védőbeszédék következtek. Az ügyvédek a vádlottak felmentését kérik, mert sem lázadás, sem merénylet esete nem forog fenn.

A tárgyalást holnap folytatják.

HIREK.

Budapest, június 15.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Június 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. *Stefánia* özvegy trónörökös né a délben Szombathelyre utazott a Szapáry grófkól látogatására. — *Frigyes* főherceg és *Isabella* főhercegnő ma délután Pozsonyból Bécsbe utaztak.

— Kihallgatás. A király ma délelőtt Bécsben a távozó argentinai követet bucsukihallgatáson, az

ujjonnan kinevezett követet a bemutató kihallgatáson fogadta.

— A király nyaralása. Bécsből táviratozza tudósítónk, hogy a király e hónap végeig Schönbrunnban marad, onnan Ischlebe utazik és két hónapot fog *Mária Valéria* főhercegnő és családja körében tölteni. Szeptember elején utazik a király Ischleből a csehországi hadgyakorlatokra.

— Uj egyetemi magántanár. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. *Ezner* Kornél pénzügyminiszteri fogalmazónak a budapesti m. kir. tudományegyetemen a magyar pénzügyi jogból magántanárként történt kérését jóváhagyólag tudomásul vette és őt e minőségében megerősítette.

— Küldöttség és minisztereknél. Gyula város negyventagu küldöttsége járt ma *Erdély* Sándor volt igazságügyi miniszternél, hogy átadja a város díszpolgár oklevelét, melyet azért szavaztak meg neki, mert az igazságügyi palotát Gyulán és nem Csabán építette föl s ezzel a székhelyversenyt Gyula javára döntötte el. A küldöttség ezután fölkereste *Wallács* és báró *Fejérváry* minisztereket és az előbbiőt gimnáziumot, az utóbbitól egy honvédszászlóaljra kért. Mind a két miniszter kedvező választ adott. A küldöttséget *Lukács* György főispán vezette s résztvett abban *Bartha* Miklós, Gyula város országgyűlési képviselője is.

— A tömösi oszta évfordulója. Az *Emke* hétéves falusi főoktóber e hó 18-án kegyeletos ünnepet rendez a tömösi eszta 50-ik évfordulója alkalmából az ütközött színhelyen. Az ünnep sorrendje a következő: 1. Szózat. 2. Megnyitó, tartja *Kiss* Sándor elnök. 3. Ima, tartja *Borcsa* Mihály lelkes. 48-as honvéd. 4. Ünnepi beszéd, tartja *Bartha* Károly igazgató tanító, 48-as honvéd. 5. Apotheosis, szavalja *Antal-Bacsó* Mihály, helyettes jegyző. 6. Himnusz.

— Goldis püspök beiktatása. *Aráról* jelentik, hogy a *Goldis* püspök megerősítéséről szóló királyi kézirat még ezen a héten megérkezik. Ennek következtében meg is tették a szükséges intézkedéseket a felszentelésre és beiktatásra. A felszentelés e hét végén N.-Szebenben fog megtörténni, a hol *Meliani* érsek *Popea* karánsebesi püspök asszisztálása mellett végzi az ünnepi ceremóniát. A püspöki székre való beiktatás Aradon csak későbbben és pedig — mint tervezik — a román Péter és Pál ünnepen, vagyis július 12-én lesz nagy ünnepek között.

— A pápáról. XIII. *Leo* pápa nagy és fontos munkát végzett a múlt héten. A conciliarium egybeült amerikai püspökök csoportos fogadása mellett a Szent Pál templomban megtartott ünnepélyes triduumon is részt akart venni, sőt mi több, maga akart misézni az egész pápai udvar és a meghívott személyiségek jelenlétében. A triduum utolsó napján a tolongás még nagyobb volt, mint eddig. A pápa kissé hajlottnak látszott. Színe azonban jó volt és a bégysádnak nyomát sem lehetett rajta észlelni. A Vatikán kertjében még nem sétálhat ugyan, de ha az időjárás ily kedvező és a levegő tiszta marad, a nyarat az idén is a vatikáni kaszinóban fogja tölténi.

A pápa — mint nekünk Rómából táviratozzák, — ma fogadta dr. *Mazzoni*t és megkérdezte orvosát,

hogy ugyan meddig élhet még a legnagyobb valószínűség szerint.

Dr. *Mazzoni* erre így felelt:

— Ugy vélem, hogy Szentséged a száz évet túllé.

Mire a pápa megjegyezte:

— Mégis csak soknak tünik ez föl előttem. Bár nagyon jól érzem magam. Szellemi erőmmel teljes ura vagyok. Dolgok, események és nevek, melyek ötven évvel ezelőtt vésődtek agyamba, még nem mentek ki emlékeimből. De az mégis csak sok egy embernek, hogy száz évnél tovább éljen.

— Magyar orvosok választói joga Bécsben. Bécsből jelentik, hogy az alsó-ausztriai orvosi kamara legutóbbi választásain dr. *Rader* bécsi orvos beadványt intézett a hatósághoz, amelyben négy százhuszonöt orvosnak a választók névjegyzékéből való törlését kérte, mert az illetők állítottak magyár állampolgárok és sem Bécs város választói névjegyzékében nem fordulnak elő, sem pedig Bécs községében nincs választói joguk. A tanács helyet adott a reklamációnak annyiban, hogy négy százöt orvost törölt a jogaikból. Az orvosi kamara előjáróságának főlebbézésére a helytartóság megemissitette a tanács határozatát, a belügyminiszter pedig megerősítette a helyhatóság döntését. Dr. *Rader* ez ellen panaszt adott be a közigazgatási bírósághoz, amely ma tárgyalta ezt az ügyet. A panaszos fél képviselője tiltakozott az ellen a főtvelet ellen, hogy főlszóalásának politikai tendenciája van. A belügyminiszter képviselője azt hangoztatta, hogy minden orvos, aki a kamarának tagja, tekintet nélkül arra, mely államnak polgára és benne van-e a városi választói-jegyzékben, választói joggal bír az orvosi kamara választásainál s kiemelte, hogy a törölt orvosoknak csak kis része magyár állampolgár. Az orvosi kamara képviselője csatlakozott a minisztérium képviselőjének álláspontjához. A közigazgatási bíróság — mint egy éjszakai bécsi táviratunk jelenti — a belügyminisztérium rendeletét — mint törvénytelen megemissitette.

— Lélekemelő ünnepség. Ne higgyék, hogy valami sablonos ováció rejtőzik e cim alatt. Nem. Sőt nagyon is rendkívüli az eset. *Frsonec* cseh város polgármestere több hónapi üdülés után nemrégiben szabadult ki a fogházból. Kiszabadulása napján nagy ovációt rendezett tiszteletére a város. Az előkelőségek bankettet adtak a tiszteletére, a radikális párt nagy fölvonulással ünnepelte, mint félig-meddig mártírtját a radikalizmusnak. A városi veteránok zeneszóval vonultak ablakai elé s koszort nyújtottak át neki. Majd a fehéruhás lányok következtek virágzóval és karénnel. Az iskolák fiatalága nemzeti dalokat énekelte a tanárok vezetés alatt, este pedig virágkorzó és táncmulatság volt a radikalizmus mártírjának tiszteletére.

Az egészséges némi pikáns mellékizt áz azonban az a körülmény, hogy a polgármester ur *betörésses lopás* miatt ült a fogházban. Utóvégre ez is radikalizmus, a tulajdon szerzésében...

bájós Diana épp akkor fejezte be egy hosszabb szavaltatát s szintén lenézett a társaságra. Pillantása találkozott a vicomteéval, ki szinte megdöbbenve lépett hátra.

— Paques de Dieu! marquis, — ki ez a bergére?

— Amint látja: Diana. Egy istennő... Tetszik?

— Parbleu! Felséges falat!

— Csak felséges, vicomte... A Chartres herceg kedvese —

— Akkor még jobban tetszik! — suttagó lelkesen Sabran ur és hódítóan egyenesedett ki. — Akkor az enyémnek kell lennie!... Ah, marquis, ön nem is hiszi, mily öröm az, mikor az a nő, kit a nemes ambició kötelességérzetéből kell elesábitanunk, még azon felül tetszik is az embernek...

A vicomte megigézve bámúlt az istennőre egész az előadás végéig. Le nem vette a szemét róla, — még csak eszébe se jutott megkérdezni, hogy kiesoda... Minek is kérdezte volna meg? A nőknek nem oly szükséges a név, mint nekünk, kivált ha szépek... De nem folytatom. Monsieur Racine oly előkelő nyelvezetben írta meg a szerelmeket kezésének édes pillanatát, hogy utána nekem nem lehet semmi mondani valóm.

Vége volt a tündéri látványosságnak. Az udvaroncok ildomos távolban előkelő szavakkal dícsérték a szereplőket, vagyis ezek Mentorat, Chartres herceget. A herceg azonban nem figyelt rájuk: a közepén sietősen sugdosódt Madama d' Estrée-vel s aztán eltűnt a szereplők pavilonja felé. Pillant mulva kézen fogva a társaság elé vezeté az ünnepléy esilágát, a már nagy udvari díszben levő Dianát. Ah, Madame, elmondám, hogy szép volt, hogy szépsége így még jobban kitünt a többi dámáké felett, de hisz ugy se hinnék el... A körülötte tolongó udvaroncok szonortában ott állt a vicomte is: hódító mosoly

nélkül, sápadtan, szinte türelmetlenül... A herceg sajtáságosan mosolygott. Kegyesen magához intotta a híros gavallért.

— Madame, mondá, engedje meg, hogy mindez urak felett különösen a figyelmébe ajánljam de Sabran vicomteot...

A szoborszep Diana mintha összerezett volna e pillanatban. Ránéztem, de bevallom, nem tudtam, azért változik-e el ugy az arca, mert valami régi ösmerésre talált a vicomteban, vagy tán inkább azért, mert nagyon megtetszett neki ez az idegen hős...

Monsieur de Sabran mély réverencszal hajlott meg s így szólt:

— Madame, — Akteon vagyok, az igazi, — s boldog halálom várom attól a Dianától, ki csak a mai napon e költői ünnepélyen: önben vált igazán istennővé...

— Monsieur, felelt az istennő, s évődve játszott legyezőjével, — vétett ön már valamit Diana ellen, hogy az Akteon halálát kéri tőlem?...

— Fájdalom még nem, Madame, de büntetésem kérem, mielőtt vétkezhetném...

— Monsieur, Diana nem bünteti az ártatlant!

— Madame, mi sem könnyebb! Engedje meg, hogy vétkezem s halálom elvehessem!

— Még a legnagyobb bűnösök se vétkezhetnek oly hamar, mint ahogy ön szeretne, vicomte!

— Madame, — itt érzem halálom, itt e szent berekben!

Diana felkacagott s aztán évődve mutatott a hercegre:

— Itt e szent berekben csak Monseigneur vadászhat!

— És csak ő válhatik — szarvassá, ugy-e? nevetett Monsieur de Chartres, meghajolva a szép dáma előtt. — Nos, mindegy vicomte, tévé hozzá aztán nyájasan, — önnek megengedem, hogy az erdőben vadászszék és ha kedve tartja, egy bakot löjön...

Az udvaroncok hízegő morajjal kísérték a fenség szavait. A vicomte s az istennő sétára indultak a parkban. A társaság sajtáságosan mosolygott...

De minek mondanám el részleteiben az egész estét?... A vicomte egészen elvesztette a fejét. Észe se vette, hogy ugyszólván az egész társaság már színházat csinál belőle... Szó sines róla, tüzelte őt annak a tudata, hogy imádotjtát egy királyi hercegtől kell elhódítania, de látszott hevéletlen, hogy az egyszer komolyan megtetszett neki valaki... A dámák szinte megsajnálják. S hogy viselte magát, mit érzett az évődő, gunyoros Diana? Ah hölgyeim, hogy mondanám el én egy szép bergére titkait? Mint ildomos gavallér nem lehetek ily indiskrétt...

Az utolsó gavottenál történt, melyet a társaság kínai lámpások fenyé mellett ott járt el a parkban. A vicomte az istennővel táncolt. Suttagó szava egyre szenvedélyesebbre vált:

— Madame, ön kegyelenebb az igazi Dianánál! Ön már szétépte Akteon szívet. Oh öljön meg egészen...

— De miért Monsieur? felelt Diana s a hogy a fordulónál magasra feltartotta a kezét, kacéran nézett át a vállán gavallérljára, — hisz ön még mindig nem vétkezett ellenem?

— Oh hagyjon hát vétkezem, Madame!...

Vólnék Nagy Sándor, ezer országom raknám le lábaihoz, de így csak ezer meghódított női szív zsákmányát tehetem le első igaz szerelmem zálogszául... Szeretem önt, istennő! Jöjjön, szökjünk meg!

— Vicomte, nem lehet...

— Amor előtt nincs akadály, Madame!

— Monsieur... férjes asszony vagyok!

— Ah, Madame... Ki szereti az előkel világbán a férjét?

— Én nem is szeretem... De mondja szeretné ön, ha mint férjemet önt sem szeretném!

— **Ezer óvónó kenyér nélkül.** Az állam esztendőnkint harminc-negyven óvónót alkalmaz, körülbelül ennyit a községek — s ez idő szerint több mint ezer diplomás óvónó áll a világban kenyér nélkül. Hát miért képeznek ki akkor annyit. Miért biztatják kenyérkereső pályával azokat a jóhiszemű szegény leányokat, akik aztán éhen pusztulhatnak. Magyarul szólván, ez lelketlenség — s ennek a lelketlenségnek a korrigálására törekszik a hódmezővásárhelyi óvónóképző intézet tanári kara ez idő szerint. Kissé későn, de még mindig jobb a későn, mint a soha. A tanári kar föliratot intézett a kultusz-miniszterhez, amelyben arra kéri a kegyelmes urat, hogy változtassa meg a tanítónőképző intézetek tantervét olyanformán, hogy a diplomás óvónókat főlvételi vizsgáló nélkül vegyék föl az intézetekbe. — Ez a megoldás se lesz azonban valami nagy szerencsés. A tanítónőképző intézetek is fölös számban bocsátják ki magukból a diplomás kisasszonyokat. Mi lesz azután, ha még az el nem helyezhető óvónók is szaporítják az el nem helyezhető tanítónők számát.

— **Jó Fülöp és családja.** Párisban roppantul várják a rojalisták azt a dicső napot, amelyen Fülöp, az Orleans-ivadék diadalmasan bevonul Párisba és romokba dönti a plebejus köztársaságot. Ugy látszik azonban, hogy a jó Fülöp egészen más dolgokat forgat elméjében és politikázás helyett inkább mulat. Ez idő szerint Palermóban élvezi a déli napsugarat s ott esett meg vele a következő eset: Véletlenül megtudta, hogy N. hercegnő születésnapját ünnepli és megkérte, hogy meglátogathassa. A hercegnő teljesítette a kérést azzal, hogy igen örülne, ha estére, bizalmas körben fogadhatná. Mikor azonban az orleansi herceg megjelent, a bizalmas kör nagy társasággá nőtt, amely nem keveset csorálkozott, amikor a pretendens ruházatát meglátta. Fehér térdnadragót viselt, fehér selyem-harisnyát, csattos cipőt, fehér mellényt és smokingot. Együttal azonban feltűzte V. Károly rendjelét és nyakában csillogott az Aranygyapjú. Az általános meglepetést ő is észrevette, azért is így szólta a háziasszonyhoz:

— Ön az oka, kegyelmes asszonyom! Nekem azt méltóztatott írni, hogy csak néhány bizalmasával együtt fogad, azért jöttem abban a ruhában, amelyet az én bizalmasaim körében szoktam viselni.

Ezt a bejelentést a társaság nagyvíván fogadta. A herceg nővéréről is sokat beszélnek most. Hirtelenében úgy találta ugyanis, hogy a turini Palazzo della Cisterna, amely az ő férjének, az aostai hercegnek a tulajdona, nem elég modern berendezésű. Azért is elszállítottatta az egész berendezkedést és a műkiállításban eladásra bocsátotta. Ily módon most pompás kincsek, régi képek, a cinquecento idejéből való butorok, sèvres-i és meissen-i porcellánok stb. szóródnak el és jobbra külföldre kerülnek. Pedig a kormány megtiltja a római patriciusoknak, hogy praktikus üzleteket folytassanak műkincsekkel. Leg-

— Az más... Szeretnie kellene, mert én örökké szeretném!

— Szép. Házaz ön, vicomte?

— Én?... Ahogy vesszük... Azt mondják. De én igazán nem emlékszem már... Az nem számít! El innen, — szökjünk!

— Az istenért! — És Monseigneur?

— Amor a királyok királya, Madame!... A herceg mintha figyelemmel kísérte volna az évődő párt. Abban a perében, midőn a vicomte magáról megfeleledkezve kivonta pártját a körből és komolyan szólni készült, intett a zenészeknek. Egyszerre megálltak a táncosok s halotti csend lett.

— Monsieur de Sabran, — kiáltá a fenséges ur, ön úgy látszik, nemcsak a gavotte végéről feledkezett meg, hanem arról is, hogy ez a hölgy a Chartres herceg pártfogása alatt áll.

— Monseigneur...

— Igen, vicomte, bocsásson meg, hogy eszébe jutatom... De hisz megengedtem önnek, hogy erdőben vadászszék! Megszöktesheti Madameot... En nem vonom felelősségre, de a férje megetheti.

Monsieur de Sabran oldalához kapott s kiengesedett.

— A férje? — mormogá körülnézve, — Monseigneur, leszámolok vele...

— Helyes... Tudja, kit akar megszöktesíteni?

— Feledékeny vagyok, Monseigneur...

— Jó, — én eszébe juttatom. Ez a hölgy Madame de Sabran. Az ön szeretetreméltó kötelessége lesz, hogy az itt jelenlevő urak között felkeresi a Vicomte de Sabrant s megverekszik vele. — *Je vous l'ordonne, Monsieur...*

... A következő jelenetben a vicomte megmutatta, hogy a szellemes és lidomos udvari ember mindig a helyzet ura marad. Egy pillanatra némi megdöbbenés, tán a kijázanodás melankóliája látszott arcán, de aztán visszanyerte önmagát. Szeretetreméltó udvariassággal hajolt meg hűvese előtt.

— Madame, — mondá, — a Gondviselés

inkább a jó turinai haraguznak azért, hogy a hercegnőben annyi kegyelet sem volt, hogy a történelmileg nevezetes darabokat a turini muzeumok számára megtartsa. Annál jobban megőrültek azonban a hercegasszony szecesszionista hajlamainak azok a gazdag amerikaiak és hollandusok, akik megvásárolhatták a berendezést és valóságos történelmi ereklyékben alhatnak, pipázhatnak, tereferélhetnek.

— **Tüntetés Lueger ellen.** Bécsben ma este nagy tüntetés volt Lueger ellen. A negyedik kerületben körülbelül ezer főnyi polgárság gyült egybe, hogy demonstráljon Lueger új választási reformjavaslata ellen. A gyűlést a német nemzetipártiak hívták össze, de nem akadályozhatták meg, hogy a keresztény szocialista antisemiták is el ne jöjjenek. A mikor aztán a szónokok egymásután lehurrogták Luegert, a polgármester hívei is megmozdultak és zajosn elűzték vezetőiket. Az ováció és az ellendemonstráció természetesen dulakodással végződött. A ruhatárból előkerültek a botok, az esernyők, a székek is jó szolgálatot tettek és pár perc alatt valóságos harc kerekedett a két tábor között. Időközben a rendőrség is megérkezett és megszállotta az ajtókat. A veredésben a német nemzetiek lettek a győztesek. Kidobták a keresztény szocialistákat, akiket odakünn a rendőrök vettek oltalmukba. Az antisemiták az utcán is folytatni akarták a tüntetést Lueger mellett, de a rendőrség nem tűrte a hochozást és mindazokat letartóztatta, akik Luegert elűzték. Az egész kerület lakosságát fölverte a nagy lármá. Az ablakokból tömegdek sokan nézték, amint a rendőrök közfoglalták és bekísérték a tüntetőket. Jellemzi a bécsiek megváltozott hangulatát az, hogy a merre a letartóztatott zavargók elvonultak, az utcákon és az ablakokban a közönség folyvást abcugolta Luegert.

— **Tiszteletbeli doktornő.** Ma kapta meg Magyarországon az első nő a tiszteletbeli doktorátust. A szép kintetés Torma Zsófiát érte, akinek az irodalmi és régészeti működését a külföld is elismerésben részesítette. A tudós urhölgyet a kolozsvári tudomány-egyetem ma a *honoris causa* doctorattussal tüntette ki.

— **Du Paty és a fényképezés.** Egy genfi lap írja: „A rue de Mont-Blanc-on érdekes fotográfia függ *Tilin* és *Yacom* fényképezés kirakataiban. A kép Du Paty de Clam őrnagyot ábrázolja kedves nevével. 1897 augusztus 31-én utazott át Genfen az őrnagy s lefotografáltatta magát, de a fényképezésnek *még most is tartozik* 11 frank 75 centime-mal. A számlát most elküldték a hadügyminisztériumba. E sikerült művelet után az őrnagy Montreuxbe ment nyaralni.”

Most a Cherche-Midi fogházban nyaral.

— **Egy előjáró ünneplése.** Az Erzsébetváros polgársága társaságáról rendezte ma este a csömöri-uti Rapes-vendéglő kerthelyiségében *Eszláry Sándor*, az új kerületi előjáró tiszteletére. Az előjárót *Lukács József* üdvözölte tartalmas beszéddel.

utjai csakugyan kiszámíthatlanok! Örülök, hogy ama tizenkét évi távollét után, amely nekem az ön emléke által csak tulróvidnek tűnt fel, — a sors ismét egyesített bennünket. Boldog vagyok, hogy egyszer végre önnel térhetek haza... Adjunk hátál a Mindenhatónak s fenséges pártfogónknak!...

Hálásan pillantott a hercegre. Már karját nyújtá feleségének, midőn egyszerre valami hirtelen eszébe jutott. Tisztelettel hajolt meg a fenséges ur előtt s lidomosan hátralépett.

— Monseigneur, ön azzal tisztelte meg a családot, hogy fenséges kegyeivel tüntette ki madame de Sabrant. Én csak férj vagyok: öné az elsőség, kérem...

Monsieur de Chartres azonban a nála megszokott tökéletes udvariassággal tért ki:

— *Après vous, Monsieur...*

Aztán odavezetett a boldog párt az udvar elé: — Hölgyeim és uraim, ime az igaz szerelem diadalát szemlélhetik önök a vicomte ur kedves tővedésében! A természet jótékony csodáját lássák önök e boldog párban, kik tizenkét évi házasság után nemcsak még mindig szeretik egymást, de ma még szerelmesebbek egymásba, mint az első napon...

Nos, marquise, hisz-e már az Amor diadalában? Abbé, vedd elő mandolinodat s te Sylvandre dalold tovább a Cardinal de Bernis madrigálját. Eljen a szerelem, mi, hölgyeim? Tulvilági hatalom az és senki sines megvédeve ellene... Marquise, osmeri ön a férjét? Vigyázzon: mint a vicomte a feleségébe, még ön is beleszerethet a férjébe, mert —

... *Ah bergère rebelle,
L'amour sort toujours de prison
Sous la main d'une belle!*...

A hold már lebukott az égről. Hé, bonsoir la lune!...

Eszláry előjáró megköszönte a polgárság bizalmát, melyre ezután is igyekezn fog rászólalni. Működésében a humanitás és az igazságszeretet fogja vezérelni és mindenkor a polgárság jogainak megőrzésére és kerület fejlesztésére fog törekedni.

— **Hock János — kőbányai plébános.** A főváros X-ik kerületének két társasköre: a *Kőbányai Kör* és a *Kőbányai Kereskedők, Iparosok és Gazdák Köre* mozgalmat indított az iránt, hogy a *Benedikovics* Károly elhunytával szükségessé vált plébánosválasztás dolgaiban a kerület katolikus polgársága állást foglaljon. A két kör elnöke *Burg Ferenc* és *Földváry Imre* ez ügyben ma estére népgyűlést hívtak össze, amelyen vagy 300-an jelentek meg közöttük a kerület legbefolyásosabb polgárai. Miután *Burg Ferenc*et megválasztották a népgyűlés elnökéül, *Földváry Imre* lelkes szavakkal ajánlotta a polgárságnak *Hock János* megválasztását, aki ugyis mint egyházának hű fia és országos jelességi hűszónok, ugyis mint a tudomány, irodalom és művészet lelkes munkása csak diszre válhat a kerületnek. Zúgó eljenzet hangzott föl ez ajánló szavakra és mikor nébányan annak az aggodalmuknak adtak kifejezést, hogy *Hock János* a közéletben való munkásságára való tekintettel talán el se fogadja a kőbányai plébánosi állást, ezeket *Tóth László* és *Burg Ferenc* azzal nyugtatták meg, hogy *Hock János* előttük kijelentette, hogy ha megválasztják, első sorban lelkésze lesz a kerületnek. Tartózkodni fog a pártpolitikától, de a közélet ténykedéséből azután sem vonná ki magát, de csak a szabad idejét fordítaná az irodalom, művészet és politika művelésére. Egyik legszebb földadatának fogja tartani, hogy azt a szép egyetértést, amelyet a megboldogult *Benedikovics* plébános meghonosított Kőbányán, ő fenntartsa és tovább fejlessze. Az elnök aztán javasolta, hogy *Hock János*at küldöttéleg hívják meg a plébániára. Ezt a javaslatot nagy lelkesedéssel egyhangulag elfogadták, megválasztva azokat, akik vasárnap délelőtt tisztelegni fognak az illusztris plébános-jelöltnél.

Örömmel adtuk közre a kőbányai népgyűlésnek ezt a határozatát, amelynek lelkes egyetértése már előre is biztosítja az óhajtott eredményt. *Hock János* érdemeit Kőbánya intelligens polgársága s általában a plébánosválasztásra befolyással bíró tényezők előtt kiemelni igazán fölösleges. Másfél évtizede a főváros polgára s úgyszólván szemünk előtt nőtt rokonszenves alakja oly mértékben, hogy ma már a közélet sok terén vezető szerepe emelkedett. Elsősorban író, a parlament egyik legkiválóbb szónoka, a művészetek fanatikus tüző pártolója, de sohasem tévesztve szem elől, mivel tartozik, mint katolikus pap, egyházának. Egyházi szónoklatai valóságos remekművek és ünnepe mindig a fővárosi katolikusoknak, ha a szövekről *Hock János* hirdeti az Ur igéit. Csak a létűnt politikai rendszer okozhatta, hogy aki roliika, a tudomány, a művészet és irodalom terén egyaránt vezető szerepe emelkedett, az egyházi terén nem tudott fényes képességeihez mérten érvényesülni. Ezt a hibát készűl most jóvá tenni Kőbánya katolikus polgársága, tudatában annak, hogy ránezve megistizelés, ha *Hock János* lesz plébános. Meg vagyunk győződve, hogy a kőbányaiak óhajtatást támogatni fogja a főváros egész képviselőtestülete. Szolgálatot tesz így a magyar kulturának is, amelynek még sokáig szüksége lesz *Hock János* izzó lelkesedésére.

— **A készűl péksztrájk.** A pékek nagyban mozogólnak, hogy tervűket, a *sztrájkot kivigyűk*. Ma az összes előmunkások jöttek össze mintegy százan a budapesti összes műhelyekből és tanácskoztak, hogy a sztrájk előmunkálatait megbeszéljék. *Tatár Dezső*, az 1895-iki péksztrájk szervezője sürgette, hogy a memorandumot nyújtsák be az ipartestülethez és kárhoztatta egyik szaktársát, akire a memorandum szerkesztését bízták és nem jött el a gyűlésbe. Azután a tőke és munka közötti harcokról kezdett beszélni, de a rendőrtisztviselő kijelentette, hogy ez nem tartozik a tárgyhoz és a szót tőle az elnök utján megvonatta. *Molitoris Gyula* beszélt még, szintén buzdítván a munkásokat a kitartásra és a harcra.

— **Ösztöndíjak.** A jövő tanévben a budapesti és kolozsvári tudományos egyetemek szegény és érdemes hallgatói számára alapított 300 forintos *Ferenc József—Erzsébet—Aranyöztöndíjakból* három, illetve egy kerül adományozás alá. Ezekben kívül a budapesti műegyetemen három, a selmecbányai bányászati és erdőzeti akadémián egy 300 forintos *Ferenc József—Aranyöztöndíj* adományozatik. Azok a pályázók, akik tanulmányaik csak most kezdik, a többi pályázó felett előnyben részesűnek. A fojgyadományok keresztvételű, szegénységi és érettségi bizonyítványonai felszerelve a legfelső magan- és családi alapok és kir. igazgatóságánál Bécsben (Hofburg) legkésőbb 1899. évi július hó 31-ig nyújtanndók be.

— **Elűtött prédikáció.** *Triestből* táviratozzák, hogy a rendőrség eddig ismeretlen okból megtiltotta az evangélikus-metodista lelkészek, hogy liveinek szónokoljan.

— **A tananyag — elévült.** Dreyfus kapitány ügyének nagy fordulata csinált egy kis fölfordulást odaát a franciáknál. Még az iskolába is be kell menni a revízióval, mert hiszen természetesen az, hogy a nagy bűn és az érte kidukáló bűnhődés tudtára adatott a jövőendő Franciaországnak, amely ez idő szerint még mindenféle iskolákban a padot faragja. Még kellett a gyerekeknek mutatni, hogy micsoda ocsmány bűn a hazafurálás — s ábrának a szöveg mellé nagyon alkalmasnak kínálkozott a Dreyfus-éset. A népiskolák számára valami könyvből Casas párisi tanfelügyelő dolgozta föl a hazafurálás passzusát s — már amennyire tellett tőle — megkapó színekkel festette meg azt a lélekemelő jelenetet, amelyben Dreyfusnek lépik a csillagait. A gyerekek aztán ezt úgy meg is tanulták — még az idén is — s így is fogják előadni a tananyagot a vizsgákon. Jövőre már másképpen.

— **A magyar konyha reformja.** A magyar nyelvet már rég össze-vissza keverték francia és német szavakkal, a magyar ruha divjától multa, a magyar virtus már csak példaszóban járja, — a magyar konyha azonban mindeddig elég erősen tartotta magát. Ugy látszik, a sovinizmusnak életben van a legkevesebb ellensége. Hanem a föltaláló zseni végre most odaférközött a magyar konyhához is. Minek a tűzhely, a bogrács, amikor egyre füstöl és terjeszti illatárját az aszfalt-főzelék? Ez a forró aszfalt — az első kísérletből itélve — át fogja alakítani a magyar konyhaművészetet. Az uttörő ezen a téren *Knip* Gáspár zombori vendégfőnök, aki a napokban vesepecsényét sütött a forró aszfalton. A vesepecsénye-készítés reformjának képe ime ez: Knip ur a napokban a húst a szükséglet ingredienciákkal ellátva, kellőképen fűszerezve és megszirozva papírosba csomagolta és zsinórral átkötve a kállanban olvadó forró aszfaltmasszába dobta, amely azt teljesen elborította. Egy jó negyedóra után egy aszfaltmunkás hatalmas lapátjával kiemelt a csomagot és csodák csodája, a papír legöngyölitése után a legszebb vesepecsénye mosolygott a nézőre. A felfedező megkínálta vendégeit és mindenki konstátálta, hogy a vesepecsénye ritka jóságú és izletes, akár csak a tűzhelyen sült volna meg. Az új találmány iránt érdeklődők egyike azt állította, hogy sokkal jobb az aszfaltban, mint a tűzhelyen sült vesepecsénye. A föltaláló elhatározta, hogy ételapján ezentúl lében sült vesepecsénye helyett, aszfaltban sült vesepecsénye lesz.

Knip ur remélhetőleg tovább folytatja kísérleteit és a sertéskarajt Zombor város tüzi fecskendőjén átátja meg, a rostélyost a *M. A. V.* teherkocsijai alatt puhítja meg, a káposzta nélkülözhetetlen gombócot pedig a *Zombori Gőzhengermalom R. T.* hengerein készített el. Hogy a töltött káposzta vagdálékát a szecekavágón gyártsa, és az uborkát a kérgálicos villamos batriákban savanyítsa, azt szükségleten figyelmébe ajánlani a kezdeményezés pazar bátorságával megáldott férfinak. Csak előre, Knip ur, előre!

— **Sieveking, a fenegyerek.** A holland zongoraművész még nem igen hallottuk Budapesten, de már sokat hallottunk róla. Igazán szerencsés fickó és nem egy ügyetlenebb kollégájára irigylő azért a sok reklámért, amelyet az ősmert ischli afférnak köszönhet és amikor még hozzá az egész csak potom két napi dútiba került! Most ismét beszéltet magáról. Bécsben nagy feltűnést kelt, hogy *Sieveking* egy ottani szállodatulajdonos és volt városi tanácsos leányát megszöktette. A rendőrség még a nyomát se találta meg eddigelő a fenegyerek pianistának és ifju szerelmének. Ez a második kaland is alighanem rabsággal fog végződni, mert a bécsi após már beleegyezett abba, hogy az ifju párt Hymen rózsákkal kösse össze. Csak kerüljenek meg!

— **Bál a háztetőn.** Kissé rapszodikus izlése lehet néhány adai urnak. A minap — mint írják — fényes nappal bált rendezett néhány jókedvű ifju *Varga* Mátyás hazának a tetején. A kényenyeken három szerb tamburas cincogott, s a fiatolemberek vidáman járták a csárdást a háztető legvisszintesebb részein. A rendőrség pedig részint a vállalkozás nyaktörő voltára való tekintettel, részint pedig azért, mert engedély nélkül még a háztetőn se szabad bált rendezni — leparancsolta a magas izlésű urakat a kényenyek mellől.

— **Házasság.** Dr. *Féder M. T.* ezredorvos tegnap esküdött meg *Brassóban Hahn Edit* kisasszonnyal, *Hahn Mária* asszony leányával.

Fischer Ferenc fővárosi műépítész és építőmester eljegyezte *Sputzer Vilma* kisasszonyt Siklóson.

— **És megnyitott a föld...** Még kiderül, hogy a bibliabeli Chorák alatt nem a gonoszsága miatt nyitott meg a föld. Chorák ugye lehet becsületes adófizető polgár volt, mint azok, akik alatt ma reggel kettévált a Kalvin-tér kövezete. Hihetetlen, de megtörtént. Reggel nyolc órakor a villamos simeivel telehálózott Kalvin-téren egy tizenhat négyzetméternyi terület aláültyedt. Tegnap reggel egy dohányos szekér a szökököt mellett már elég mély kátyuba került, azt hitték azonban, hogy a süppedésnek csak a kövezet megrongálódása az oka. Ma reggel hozzá is akartak látni a kijavításához, a kövezőmester már megtett mindent a munka megkezdésére, amikor — nyolcat ütött az óra — óriási robajjal megnyitott a föld. Hatalmas porfelhő támadt, amely csak percek múlva tisztult el. Az üllői-úti villamos vágány a levegőben függött, éppen ebben a pillanatban jött egy villamos kocsi, amelyet a kocsivezető még idejekorán megállított. Ezután megkezdődtek a jelentések: a rendőrségtől bejelentette az esetet a főkapitányságnak, a főkapitányság jelentést tett a kerületi előjáróságnak, az előjáróság jelentést tett a mérnököségnek és viszont. A hivatalos kiküldöttek, *Pesti Ferenc IV.* kerületi előjáró, *Kozdó Gyula* és *Haris Demeter* központi főmérnök intézkedtek, hogy bekerítsék a tizenhat négyzetméternyi nyílást, a melybe leküldtek egy embert, hogy ninco-e baja a régi Pest főgyűtőcsatornájának, amely éppen arra visz. Kiderült, hogy a csatornának nem ártott meg a rázuhant föld. Megindították a vizsgálatot, hogy mi okozhatta a földszüledést. Néhány öreg ember arra emlékezett, hogy valaha kut volt a lesülyedt helyen, de kiderítette a bizottság, hogy ez az állítás nem felel meg a valóságnak. Csaknem bizonyos, hogy a régi főgyűtő csatorna okozta a veszedelmet. A hatvan esztendő, kőből, téglából épített és kövér mézszel falazott csatorna valahol léket kaphatott s a kiszivárgó víz évtizedek óta lassan alámosta a futóhomokot a Kalvin-tér alatt. Szóval nem az emberek rosszassága miatt nyitott meg a föld, a víz az oka mindennek.

— **A londoni sakk-kongresszus.** A londoni sakk-kongresszus tegnapi napja balsikerű volt a matadorokra nézve. *Janovskij* másodsor vesztett *Masonnal* szemben, *Pillsburyt* az öreg *Blackburne* verte meg, *Blackburne* a királyné előtti paraszttal nyitotta meg a játékot, de azért *Pillsburyt* a támadó; persze nagyon korán kezdte a támadást, ami előnyös helyzetbe hozta ellenfelét, aki nagy flegmával játszott tovább és elég könnyen nyert. *Steinitz* sem tudott nyerni *Lee* ellen; vezermárkijé csak remis-vel végződött. *Tschigorin* egy francia játszmában először egy paraszttal, azután egy futót és nyomban utána egy lovat áldozott és mégis nyert, bár ellenfele, *Showalter* csak egy toronyt vesztett a játék folyamán. *Lasker* és *Maróczy* partija remis lett. *Maróczy* eddig az egyetlen valamennyi játékos közt, aki eddig még sohasem vesztett egy játszmát sem. A magyar kitarása, úgy látszik, győzni is fog. Eddig csak egy játékos van előtte, az is csak egy féllel. A 11-ik mérkőzésnél a következők a nyereszámok: *Lasker 8, Maróczy, Janovskij 7½, Pillsbury 7, Cohn, Schlechter 6, Tschigorin 5½, Blackburne, Showalter, Steinitz 5, Mason 4, Lee, Tinsley 3, Bird 2½.*

— **Az idő.** Az országos meteorológiai intézet jelentése szerint tegnap elvélve kevés eső esett, ma reggel az ország déli részein volt gyenge esőzés. Az idő különben még mindig hűvös, bár az éjjeli lehülés mérséklődött.

— **Tűz Esztergomban.** Esztergomban ma négy összepitett ház kigyulladt és leégett. A tűzet csak a 76. szolgazred legénységének segítségével lehetett elfojtani. A katonákat *Pauer Ferenc* ezredes vezette és nekik köszönhető, hogy az egész utcasor le nem égett.

— **Rabszöktető fogházigazgató.** Egy mexikói fogházigazgatóról szól a következő história. Volt a fogházban egy halálraítelt, akit az igazgatónak érdekében állott — megszöktetni. Sokáig gondolkodott azon, hogy miképpen adja vissza szabadságát a derék ifjunak, s végre meg is találta a módot. Nagy bált rendezett, amelyre meghívta valamennyi halálra ítéltet. A bál alkalmával minden rab a legkorrektebbül viselkedett hölgyével szemben. Amikor a négyesre került a sor, az igazgató a vezényletet pártfogójára bízta, aki karján az igazgató nevével büszken sétált föl-alá. A hatodik figuránál aztán a nagy zavarban a szomszéd szobába onszak, ahol a kellő pillanatban elpárolgott a halálra ítélt ifju. Előbb azonban udvariasan becsánatot kért az igazgatótól, hogy nem vezetheti vissza helyére... — Legalább így mondja el ezt a *Gil Blas*.

— **Iskolai iroda.** Ilyen is van és pedig a Magyar Tanítók Kaszinójában. Nagyon okos, jólelkű intézmény a publikum kényelmére. Az a célja, hogy mindenkinek, aki bármi ügyes-bajos iskolai kérdésben meg van akadáva, tanácsot, segítséget ad. S ha valaki tanítót, tanítónőt akar a gyermekei mellé vagy korrepetitort egy-egy lusta kis diák mellé, itt azt is kaphat. És mindent ingyen. Pénzt el se fogadnak a szivességért ezek a derék pedagógusok, akik a kaszinójukat pár esztendő alatt a főváros társadalmának egyik jelentős tényezőjévé tették.

— **A kaposvári sikasztás.** Ungváry Károly, a *Somogy megyei Takarékpénztár* elűnt hivatalnok, mint utólag kiderült, már régóta készült telve kivételére, mert a kérdéses Wertheim-szekrény egyik zárja már kétszer is megronglott, amiből azt következtetik, hogy főnyitását idegen kulccsal többször próbálta. Ungváry különben ezermester s kitűnő mechanikus. Kétszer *Zsupán* kaposvári lakatosnak kellett a szekrényt kinyitnia. A lakatos plébából készített mind a kétszer próbakulcsot s mikor a szekrényt végre kinyitotta, a próbakulcsokat megsemmisítés végett Ungváryra bízta, aki ezek nyomán a szállójében egészen jó kulcsokat állított elő. Tervének és szűkésének előkészítésére vall az az utlevél is, melyet egy kaposvári nyomdában állítottatott ki. A mintát gyönyörűen kinyomatta *Hagelmann* Károly könyvnyomdájában, aki kebelbarátja volt s akinek azt mondta, hogy a nyomtatványt egy nagyszerű tréfához készített. A nyomtatvány elkészülte után nem sokára el is követte azt a nagyszerű tréfát, amelynek révén a takarékpénztár most 36.205 forintját siratja. Feleségének és nyolc gyermekének, akik a vasúti állomáshoz kísérték, összesen husz forintot hagyott.

A főkapitányság az éjjel táviratot kapott a *genuai* rendőrségtől, amely tegnap a *Darmstadt* hajón egy első osztályú utasban *Ungváry* Károlyt, a *Somogy megyei Takarékpénztár* sikasztóját vélte fölismerni. Az utasra teljesen ráillik a személyleírás, amelyet a budapesti rendőrség Ungváryról a közérőnyben kiadott. A főkapitányság rögtön táviratilag intézkedett, hogy *Port Saidban*, ahol a *Darmstadt* hajó ki fog kötni, tartóztassák le Ungváryt.

— **Zsarolás — bacillusal.** A tizenkilencedik század nem áldozhatott le a nélkül, hogy ez a csodabogar meg ne szűlessék. *Hugo Hoffer* fogteknikus a megeremelője, uri ember Grácban. Nagyon finom egy ur. Az intim viszonyaihoz is a tartalmas anyagot kereste. Akadt is az utjába egy tehetős asszony, férjes. Aztán egyszer abba maradt a dolog, elmúlt az összeköttetés. De azért *Hugo Hoffer* el-elgondolhatott a multa, mert a minapában a tehetős asszonyság kapott tőle egy levelet. No az nem volt szerelmes levél. Az volt benne, hogy tessék ám adni tízezer forintokat, mert különben emberhalál lesz, még pedig pestis-bacillusokkal, amelyek egyenesen Budapestről valók. Onnan hozta a kis fenevadakat és azokkal fogja titokban megmérgezni őt, ha nem lesz meg a tízezer forint. És úgy még ember nem játszott a tüzellel, mint ez a *Hugo Hoffer*. Utasította a fenyegetett hölgyet, hogy a tízezer forintot mint talált pénzt tegye le a rendőrségnél s ő majd mint olyan fog jelentkezni, aki ezt a kerek összegecskét elvesztette. Az asszony pedig, amikor ezt a levélkét megkapta, vitte is mindjárt a rendőrséghez, *Hugo Hoffert* aztán elfogták, mikor a tízezer forintért ment és a bíróságnak átadták. A vallatásnál sem jött zavarba a fogteknikus. A levelet nem is ő írta, hanem egy ismerős, aki azonban Grácból természetesen már el is utazott. Sülyedjen el, ha tudja, mi van abban a levélben, őt csak éppen a barátja bízta meg azzal, hogy a pénzt fölvegye. Ezt nagyon nem hiszik neki és még mindig ott tartják a fogságban. Érdekes a dologban különben az, hogy ez a derék ifju éppen Budapestről akarta importálni a pestist, ám bator nálnok nyoma se volt — hála Istennek — ennek a betegségnek. Érdekes, még pedig azért, mert ugylátszik, hogy kétségbeesett zsaroló a bacillusokkal kapcsolatban mindjárt Budapestre gondolnak.

— **Halál a megfigyelő állomáson.** *Triesztből* jelentik, hogy a *Bohemia* Lloydgőzös egyik utasa, aki már az uton *Alexandriából* jövet beteg volt, tegnap a *san-bartolomeoi* tengerészeti megfigyelő-állomáson meghalt. A halál az országos egészségügyi előadó jelentésében állott be. A hajó orvosa veszezsorozatást állapított meg. A boncolás is ezt a betegséget állapította meg a halál okul. A halottat a megfigyelő állomás halottas kamrájába szállították. A *Bohemia* legénysége és utasai teljesen jól érzik magukat.

KÖRÜTI FÜRDŐ

és Gőzmosó-intézet
Budapest, VII., Erzsébet-körút 51. sz.
USZODA.
OKTATÁS USZÁSBAN.

Gőz- és új porcellánkádfürdő, vizgyógyintézet.

— **Az aduai özvegyek.** Az aduai szerencsétlen csata Olaszországot roppantul sok katonától fosztotta meg és számos olasz asszonyt a férjétől. Az asszonykák várták, várták az urukat haza a csatából, utána jártak, hogy hátha mégis megmenekültek, — de hiába volt minden fáradozás. Fül is vettek az özvegyi fátyolt, gyászoltak és sirtak, de hát végre a szív is megkövetelte a maga jogait. A kis özvegyek rendre beleszerettek egy-egy fiatal emberbe, akivel, mert nem tudták bizonyítani első férjük halálát, az egyházi hatóság nem eskethette össze. Szaporodott erre a vadházasság, a szerelemnek burjánzó vadrózsája. Megtudta ezt a római és általános inkvizíció kongregációja, amely legutóbbi gyűlésében igen érdekes határozatot hozott, amely így szól:

Miután bebizonyított dolog az, hogy ezek a férfiek az aduai csatában résztvettek, miután bebizonyított dolog az, hogy ezek a férfiek nyomtalanul elvesztek, egyes jól megokolt esetekben engedélyt adhat a plébános arra, hogy az ilyen férfiek özvegyei új házasságra léphessenek.

Ez a határozat arról nevezetes, hogy ennek értelmében most végérvényesen haltak meg az aduai áldozatok.

— **Az elektrotechnikusok nagygyűlése.** Bécsből jelentik, hogy az elektrotechnikusok első kongresszusa ma nyílt meg báró Dupailly kereskedelmi miniszter, gróf Kielmansegg helytartó és Lueger polgármester jelenlétében. A kongresszusra az összes minisztériumok, a technikai főiskolák és kereskedelmi kamarák, továbbá Bécs városa és a nagyobb vidéki városok képviselőit küldték. Schlenk tanár, a kongresszus elnöke, üdvözlő beszédet mondott, mire a helytartó kijelentette, hogy a kormány figyelembe fogja venni a kongresszus törekvéseit. Lueger polgármester Bécs városa nevében üdvözölte a kongresszust és különösen kiemelte, milyen nagy fontossága van az elektrotechnikának éppen Bécs városára. A kongresszus ezután megkezdte tanácskozásait.

— **A szomszéd gyilkosa.** Luqosról jelenti tudósítónk: Rokita közszégen a napokban borzasztó gyilkosság történt. Gerzeu Szorafin, aki évek óta a legjobb barátságban élt Szerbu Licon szomszédjával, rárontott a szomszédjára és késsel agyonszúrta. Amikor Gerzeut letartóztatták, cinikusan azt hangoztatta, hogy jókedvében tette, amit tett.

— **Dadogók oktatása.** A hozzánk béküldött értesítés szerint a dadogók és beszédgyátokosok szűnidei gyűgytanfolyama július 1-én veszi kezdetét a VII. kerületi állami főgimnázium bérházában (Hársfa-utca 24.). Jelentkezni lehet itt naponként 3—5 óra között, vagy bármikor a tanfolyam vezetőjének Skultety Lajos tanár lakásán, I. kerület Pauler-utca 11. sz. a.

— **Pusztító jégeső.** Arról a borzasztó jégesőről, amely pár nappal ezelőtt Madridban pusztított, a spanyol lapok sok újabb részletet közölnek. A jégeső tizenkét percig tartott, de e kis idő alatt több milliárd érték elpusztult. A jég a város ablakainak felét beverte. A szentárus épületében magában tízezer pezeta értékű ablak és tetőüveget tört össze a jég. A belügyminisztérium palotájában hétezer négyezer ablak üveg pusztult el.

Az ugynevezett üvegpálotának, amelyben most képképzés volt, csak a vasvasza maradt meg és a jég sok értékes festményt csúnyán ályuggatott. Querol szobrász műtermében az üvegűző darabokra tört és a beomló jégtöm meg teljesen összezuanta azt a monumentális csoportozatot, melyet a művész a középtársasági minisztérium palotájának főhomlokzatára készített. A művész a csoportozaton három hónapra dolgozott és már csaknem elkészült vele. A királyi palota valamennyi ablaka tönkrement. A lapok este nem jelentek meg, mert a jég a nyomdáknak is borzasztó pusztítást művelt. Csaknem valamennyi gyár kénytelen néhány napig szünetelni. A két több millióra rug. A katasztrófa csak Madridra szorítkozott s szerencsére a környék vetését nem verte el. A jégeső után olyan volt az uca, mintha Madrid egyszerre tél közepébe került volna: itt-ott 30—50 centiméter magas volt a jég. A veszedélmert növelte az, hogy a jég elrekesztette a csatornák levelező nyílását és csakhamar viasagos arviz volt az utakon. Nemely utca rohanó folyóvá változott, mely köcsöket is ledöntött. A Pradón, melynek fain egyetlen level sincs, meg másnap is lehetett olvadó jégtömeget látni, nona a nap egetön tűzött alá.

— **A gyermekirto anya.** A gyermekeinek megmérgezésével vádolt Szivota Martonné ügyében tegnap délután döntő fordulat állott be. A bouclous tudvalegőleg nem tudta kétségtelenül bebizonyítani a mérgezést, amiért is az áldozatokat vegyi vizsgálat alá veték. A vegyi vizsgálat, amelyet tegnap délután fejeztek be, beigazolta a rendőrség gyanúját. A gyermekek halálát arzén-mérgezés okozta. A bestiális anya patkánymérget kevert a gyermekek kávéjába.

— **Fürdő véderület.** A budai gyógyfürrások tulajdonosi sorban folyamodnak a fürdő véderület megállapításáért. Legújabbban a Racfürdő birtokosai folyamodtak ezért és a véderületet az I., II., III., IV. és IX. kerületre kívánják megállapítani. A beajutott tervek megtekintethők a pénzügyminisztériumban és a m. kir. banyakapitányságnál, mely utóbbi ez ügyben a tárgyalást július 6-ikára tűzte ki. A bizottság e napon a budai polgári kaszinóban gyűl össze és onnan indul a helyszíni bejárásra.

— **Bejtélyes csontváz.** A múlt héten a fővárosban egy korhadó csontvázat találtak; mellette megsárgult papírosdarabok hevertek. A papírosokból Szentgyörgyi Kálmán, volt debreceni főiskolai segéd-tanár nevével bejött ki. A főkapitányság kérdést intézett tehát a debreceni rendőrséghez, hogy Szentgyörgyi nem tűnt-e el valamikor a városból. Debrecenből az a meglepő válasz érkezett, hogy Szentgyörgyi Kálmán 1888. júniusban feljött Budapestre vizsgálni és azóta senki sem látta. Eltűnésekor kétféle hír keringett róla, némelyek szerint megszökött egy nevelőnővel Amerikába, mások szerint öngyilkossá lett. Ezeket a föltevéseket persze most a csontvázlelet megcáfolja. A fővárosi rendőrség nyomozást indított az iránt, hogy Szentgyörgyi nem-e bűntény áldozata lett.

— **A nápolyi tragédia.** A nápolyi tragédia áldozatainak a kilitét most már a nápolyi rendőrség is megállapította. Bizacco Antal, a szombathelyi csatornázó vállalat főpallára ma elutazott Nápolyba, hogy öngyilkossá lett feleségének holtestét agnoszkálja. A nápolyi tragédia két szereplője Szombathelyen ismerkedett meg. Lovag Kieicislawsky Ottó azelőtt tisztihelyettes volt a 9. számú huszárezredben, de valami betegség miatt lefokozták közlegénynyé. Ekkor áthelyezték a Szombathelyen állomásozó 11. huszárezredhez, ahol az irodában alkalmazták. A lengyel lovag itt ellopta báró Andrian-Werburg Lipót egyéves önkéntes iratait s a báró utlevélével szökött a külföldre a főpallér feleségével. Az asszony haterző forint készpénzt s több értékpapírt vitt el az urától. A katonai hatóság és a rendőrség már nyolc hét óta körözti a szökevény párt. A körözés sikeretelensége azon mult, hogy az utlevél hiteles volt és Kieicislawsky elég ügyesen azt mindenütt az előkelő.

— **A temesvári főreáliskolai iskolatársak egyesülete** folyó évi június 29-én, mint meghatározott intézeti napon, tartja rendes évi közgyűlést. E napon gyűlékeznek az 1878/79-ben végzettek 20. éve, az 1888/89-ikben végzettek 10 éves találkozóra. Alulírottak felszólítjuk ezenek az érdekelteket, valamint az Iskolatársak Egyesületének összes tagjait, hogy e napra menél számosabban a temesvári főreáliskolában jelenjenek meg. Laky Mátvás főreáliskolai igazgató, dr. Lendl Adolf műegyetemi m. tanár, Perényi Adolf, főreáliskolai tanár.

— **A Dunántúli Közművelődési Egyesület igazgató-választálya** ma délután ülést tartott. Pallav című Ede elnök üdvözölte az egybegyűlteket s rövid viszszapillantást vetett a lefolyt évre. Az egyesület nagy eredményekre ez idő szerint még nem hivatkozhatik, mivel még mindig a kezdet nehézségeivel kell küzdenie. De hiszi, hogy már közel jövőben sikerül az egyesület érdekében általánosabb érdeklődést keltetni. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az egyleti pénkezelés és lakáskérdés került napirendre. A napirend során foglalkozott az igazgató-választással a szlavoniai magyarok ügyével is és Antal Gábor evangélikus református püspök kérelmére száz forint tanítói segélyt szavazott meg a mostani évre. Elhatározta a választmány azt is, hogy a pénzeskuzi nyári menedékházat ez évben is fenntartja. Az ülés végén Rákosi Jenő másodelnök örömmel említtette föl, hogy örgróf Pallavicini Ede, az egyesület új elnöke máris számos tanu'élet adta az egyesület ügyei iránt való érdeklődésének, s az ülés az elnök élettelésével végződött.

— **Veszedelmes robbanás.** Tarnapolból táviratozzák, hogy Leinwand Mózes kovácsműhelyében veszedelmes robbanás történt. Silberstein Mózes bányafelügyelő Leinwand Mózes kovácsműhelyébe ment, hogy kiavított kocsiját hazavigye, miközben a kezében kőrobbantáshoz szükséges puskaport tartott. A kőhóhó el egy szikra a puskaporra ugrott, amely felrobbanván, mind a ketten életveszélyes sérüléseket szenvedtek.

— **Borzalmas gyilkosság.** Párisból jelentik, hogy pár nappal ezelőtt a Clichy-hid mellett egy Chaplain nevű munkás egy nő összeronsolt test-részeire akadt. Főlfedezéséről értesítette a rendőrséget, amely azóta keresi a rejtelmes lelet magyarázatát; eddig azonban még semmi eredményt sem ért el. Tegnap Chaplain ismét a hid mellett dolgozott. Egyszerre csak a Szajnában, a parthoz közel, egy bedugaszott üveget látott. Kihúzta s nem gondolva semmire, eltörte az üveget, amelyből azonban egy papírosdarab hullott ki. A papíros egyik oldalán cezurával ez volt írva: A darabokra vagdalt asszonyt sohasem fogják megtalálni, a másik oldalon pedig: A gyilkost nem fogják foljedeni soha. Chaplain a papírt es az üveg darabjait azonnal a rendőrségre vitte. Ez a papíros most a kutatás alapja.

— **Eltűnt kisleány.** Nagy Róza, tizenkét éves leánya június 7-iken, szerdán este hat óra felé eltűnt szülői Új utcai lakásáról és azóta nem térte vissza. A leánya barna arcú, haját magasan hordja, lencsealakú aranyfülbvalója van. Eltűnésekor kis batyu volt nála.

— **Az osztályorsjáték husása.** Az osztályorsjáték mai buzasan hevenezzer koronát nyert 47667, huszonétezer koronát 63391, ötezer koronát 46511, háromezer koronát 55077 74727, kétezer koronát 23230, ezer koronát 58248 30815, ötszáz koronát 1188 29040 93553 17690 97648 25380 31701 24325 48541 45508 28477 8 761, háromszáz koronát 29825 18177 30647 29774 16130 74418 89713 18563 96239 27348 39551 29526 71072 43644 73515 29422 19566 25109.

Egy ballotage.

Budapest, június 15.

A főváros társadalmi köreibben ma este egyébről se beszéltek, csak arról a kinos ügyről, amely a délután folyamán az Országos Kaszinóban keletkezett.

Ebbe a kaszinóba Egyedi Artur országgyűlési képviselőt tagul ajánlotta báró Atzél Béla, a kaszinó igazgatója. A kaszinó eddig erősen exkluzív irányzatot követett, s habár leplezetten, de azért félre nem ismerhetően felekezeti jellegű volt ez az exkluzivitása. Magyarán kimondva, a dzsentri-kaszinó nem vett fel tagjai közé sem zsidó vallásu embert, sem kikeresztelkedett zsidót. Még Wekerle miniszterelnöksége idején keletkezett ebből az első kinos incidens. Akkoriban az haute finance egyik oszlopos emberét ajánlotta maga Wekerle, de a választmány nem szavazta meg a felvételt.

Mióta Atzél Béla belépett a kaszinó igazgatóságába, azóta rendszeresen azon fáradozik, hogy megtörje ezt az exkluzivitást s a polgári osztálynak jelesebb elemeit bevigye az Országos Kaszinóba tekintet nélkül felekezeti hovatartozásukra. Nemrégiben sikerült is ebben a hadjáratában egy csatát megnyernie. Hosszas fáradozás után keresztülvitte ugyanis, hogy a magyar közéletnek egyik kiváló alakja, aki származására nézve zsidó, de már évtizedek óta ki van keresztelkedve, kegyelmet talált a kaszinó választmánya előtt. Báró Atzél Béla ebben a kedvező választásban biztató előjelt látott, s tervszerűen akarta folytatni propagandáját. Tagul ajánlotta tehát Egyedi Arturt, aki tagja a parlamentnek, tetőtől talpig gentleman, nagybirtokos és versenytárlótulajdonos s mint mondják, egy idő óta többé nem is zsidó.

A báró méltán remélhette, hogy miután megtörte a jeget s megalkotta a precedenst, ez az ajánlása is kedvező elintézését fog találni. Csalódott ebben a reményében. A választmány mai ülésén Egyedi Artur nem kapta meg a szükséges kétharmad többséget; felvétele mellett tizenkettő szavazott, ellene nyolc. Báró Atzél az eredmény kihirdetése után azonnal kijelentette, hogy igazgatói állásáról lemond. A választmány nagy konsternációval fogadta e kijelentést, tüntető bizalmi nyilatkozatot adott báró Atzélnek, s egyhangulag felkérte, vonná vissza lemondását. De a báró hajthatatlan maradt s kijelentette, hogy lemondását nem vonja vissza.

A kaszinóban nagy izgatottsággal tárgyalták az esetet. Báró Atzél Béla izlésének, fáradozásainak és áldozatkészségének rendkívül sokat köszönhet a kaszinó; igazán mondhatni, hogy Atzél Béla tette a kaszinót azzá, amivé lett. Távozása pótolhatatlan veszteséget jelent a dzsentri-klubra nézve. De annál érthetlenebb, hogy a választmány vissza tudott utasítani egy olyan embert, akit báró Atzél Béla ajánlott. A kaszinónak demokratikus érzésű és szabadelvű tagjai nem akarják abbahagyni a dolgot; főlegbezni kívánják a közgyűléshez, s remélik, hogy ez a fórum elégtételt fog adni báró Atzél Bélának és Egyedi Arturnak is.

Nekünk csak egy megjegyzésünk van a dologhoz. Ha az Országos Kaszinó csakugyan be akarja tölteni azt a szerepet, amelyre vállalkozott, akkor szakítania kell azzal a felekezeti exkluzivitással, amelynek sem értelme, sem jogsultsága nincsen, s amely ignorálja a magyar nemzet szabadelviségét, vérig sérti a demokráciát és táplálékot ad a felekezeti reakciónak. Ahhoz, hogy tagja-e Egyedi Artur az Országos Kaszinónak vagy sem, a közvéleménynek semmi köze nincsen. De azt, hogy az országnak egyik legelőkelőbb társaskörében az embernek értékét ne a vallása, hanem egyéni értéke szerint mérlegeljük, igenis megkívánhatja, meg is kívánja a magyar közvélemény. Mi a magunk részéről, noha kevés érzékünk van az olyan becsvágy iránt, amely Egyedi Arturt ebbe a kalandba belevitte, még az ő ambíciójánál is furcsábbnak találjuk az Országos Kaszinó választmányának eljárását, amely nem áttalotta báró Atzél Bélától elszakadni, csakhogy ne keljen a kiubnak egy zsidó származásu taggal gyarapodnia.

Éljen Loubet! — Alagon.

— Jelenet. —

(Az alagi lövészterren, a harminckrajáros helyen. Egy ur a korlátnak támaszkodik és bűml. Majd egyet ásit és elkiáltja magát.)

Egy ur: Éljen Loubet!

Egy másik: Mi köze magának Loubet-hoz? Verekedni akar?

Az egyik (ordítva): Éljen Loubet!

A másik: Hát azt hiszi, hogy Párisban van? Jobb lesz, ha hallgat!

Az egyik (üvöltve): Éljen Loubet!

A másik: Fogja be a száját!

Az egyik: Azért se fogom be! Éljen Loubet!

A másik: Azért se éljen!

Az egyik: Nem hallgat?

A másik: Nem!

Az egyik: Majd befogom a száját! Juszt is éljen Loubet!

A másik (vontatótt hangon): Maga befogja az én száját? (Egészen közel megy hozzá): Maga... be... fogja... (mellbeüti).

Az egyik (már dulakodva): Éljen Loubet!

(Nagy verekedés. A rendőrség közbelép. A tömeg fele Loubetet eljénzi, a másik fele abcugol. Letartóztatások.)

Az egyik ur (megtépázva): Éljen Loubet! (véresen távozik.)

MORÁL:

Fő a verekedés. Hogy közben mit kiabálnak, az mellékes. Ha Párisban azt kiabálták volna, hogy *Éljen Széll Kálmán!* — ezen is össze tudtak volna veszni a royalisták a republikánusokkal.

— 0 —

FŐVÁROS.

(*) **Budapest választói.** A központi választmány ma délután folytatta és befejezte az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének az összeállítását. Az eredmény az, hogy a választók száma tetemesen fog növekedni, ezt azonban számszerűleg kimutatni nem lehet, mert a bizottság számos törlést tett s a reklamációk is módosítólag fognak hatni. A központi választmány nevében *Halmos János* polgármester, mint elnök, hirdetőment fog kibocsátani. E szerint a képviselő-választók 1900. évre érvényes bíró kiigazított ideiglenes névjegyzékéi, az 1899. évi július hónap 5-ikétől 25-ikéig közszemlére lesznek kitéve, kerületenként az illető előjárások helyiségében.

(*) **A katonai ügyosztály költözése.** A fővárosi katonai ügyosztály, mely eddig a soroksári utcának egyik rozoga, földszintes házában szorogott, ez év szeptember havában költözik át a Károly-kaszárnyába, ahol a tágas hivatali helyiségek most rendezik be. A katonai ügyosztály költözése után a soroksári utcai házat lebontják és helyébe építik a ferencvárosi felső kereskedelmi iskolát, melynek terveit már régen elkészítette a fővárosi mérnöki hivatal.

(*) **A lipótzemei vasút.** A fő- és székváros tanácsa letárgyalta a lipótzemei vasút első és második szakaszára vonatkozó építési terveket és megadta a helyhatósági építési engedélyt. A miniszter az első szakaszra vonatkozó tanácsi határozatot azzal a kiegészítéssel hagyta helyben, hogy a Rieger-féle telepnél egy utatójárót kell beiktatni. A második szakaszt illető építési engedélyből a tanács kizárta a Csalogány-utóan vezetendő vonalrészt, amelyre nézve azt a kérelmet terjesztette a kereskedelmi miniszter elé, hogy az utca kiszélesítése egészen a baloldalon hajtassék végre. A miniszter e kérelem elutasítása mellett felhívta a tanácsot, hogy a függőben tartott engedélyt nyolc nap alatt adja meg.

(*) **Övintézkedés a temetkezés körül.** Hogy a ragadós betegségben meghalt emberek után minél kevesebb veszedelem támadhasson, *Schermann Adolf* tisztí főorvos javaslatba hozta a tanács előtt, hogy ezentel ne engedjék meg a ragadós betegségben meghalt holttestét közönséges halottszállító kocsi a temetőbe vinni. Kéri a tanácsot a főorvos, utasítania az összes temetők igazgatóságait, illetőleg gondnokait, hogy ha ilyen esetben mégis közönséges kocsit használnának, minden egyes esetben értesítsék az illetékes kerületi előjáróságot, a szállító-vállalat címeként és lakásának pontos megjelölése mellett. A kerületi előjáróságok után megfogják indítani a temetkező-vállalat ellen a megtorló eljárást.

(*) **Adólivétel.** A fővárosi adólivétel-bizottságok holnap, e hó 16-án a következő helyrajzi számú III. osztályú keresetadó-javaslatokat fogják tárgyalják: ugyint az I. kerületben (Tabán) 1636—1887. számig; a II. kerületben (Országút) 3331—3425. számig; a IV. kerületben a 422—440. számig; az V. kerületben az első bizottság a 688—694. számig; a második bizottság a 992—1004. számig; a VI. kerületben az első bizottság a 3786—3791. számig; a második bizottság a 3181—3203. számig; a VII. kerületben az első bizottság: a 9414—4926.

számig; a második bizottság a 4239/9—4291/d. számig; a VIII. kerületben az első bizottság az 5739—5748. számig; a második bizottság a 6755—6800. számig; a IX. kerületben a 9081—9094. számig; a X. kerületben a 8382—8440. számig.

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmaért, sem alakjéért nem felelős a szerkesztőség.)

Özv. Riesz Gézáné

(szül. Freund Berta)

Makó,

Ingusz Dániel

(Preyer Lipót cég beltagja)

Halas,

jegyzesek.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Népszínház.** (Toledad—Záporpróba) A Népszínházban ma este volt az utolsó előadás, amely után bezárták a színház kapui a nyári szünet két hónapjára. *Toledadot* adták s a kalandos kis darab rá is szolgált arra a megtiszteltetésre, hogy vele zárják be az évadot. Hiszen a Népszínház negyedszázados annalesében alig akad párja ennek a tisztelt spanyol táncosnőnek, annyira — lármát csapott. *Hexenschuss* ... két *Toledad* ... tüntetések pro és kontra ... sajtóháború ... és primadonnatérdeplés! Szóval *Toledad* kisasszony megérdemelte, hogy ő benne muljék ki az évad ... egy jobb és szebb jövő reményében.

A nézőtér a zsufozásig megtelt. És ezt a csodát az évad legvégén mégis aligha a szenzációs *Toledad* művelte, mint inkább a „nyilvános záporpróba”, amelyet a színház az előadás végére ígértek. Hiába, a nagy közönség érdeklődik a kulisszák intimitásai iránt s két kézzel ragadja meg az alkalmat, hogy a színpadot láthassa a maga meztelen valóságában. Miután *Kéry* kisasszony végigjátszotta *Toledad*-ot, — ezuttal térdrogyás nélkül! — következett a másik attrakció, a *Záporpróba*. A közönség, mint egy ember, a helyén maradt, s nagy érdeklődéssel várta a látványosságot. A színpadi függöny csakugyan felgördült újra; ott a közönség szeme látára szétbontották a kulisszákat, óriási ponyvákkal terítették le a színpadot s mint hogy a színpadi világ még sem lehet el effektusok nélkül, — mesterséges mennydörgés és gürögés mellett megindult a színpadi zápor. A színházi tüzoltók kinyitották a vízcsepkeket s a fecskendők hatalmas vizugarakat löveltek fel a zsinórpadlás felé. Közben szinte félelmetesen harsogtak a tűveszedelmet jelző trombiták, úgy hogy a zsufozott ház teljes biztonságban élvezett végig egy meglehetősen természetűsgel bemutatott színházi tüzet.

Pár pillanat alatt egy loes-poc volt az egész színpad s a zsinórpadlás magosából még egyre zudult alá a víz, amit nagyon okosan is cselekedett, Lehűtötte legalább a színpadnak ezt az izzó, mindenféle szenvedélyektől áthatított levegőjét, amely a déli napnál perzselőbb hővel éget ... éget és eléget végre mindent: primadonna-bírságot, tulhajtott ambíciót, alacsony színpadi intrigákat, csak egyet nem az igazi művészetet ...

S hogy lehűlt a színpad izzó levegője, legördült a függöny utóljára ebben az évadban!

(M—s.)

** **A keringőkirály hátramaradt szerzeményei.** *Strauss* Jánosnak, a bécsi keringőkirálynak, kéziratban hátramaradt szerzeményeit veje, *Epstein* Rudolf vizsgálja át, aki szintén zeneszerző. A *Hampipóké* című balet fűlött, amelyen *Strauss* dolgozott, a zeneszerző özvegye csak az őszön fog határozni, vajjon más zeneszerzőnek adja-e át befejezés végett, vagy pedig tőredéknek maradjon. Nem érdektelen, hogy *Strauss*nak azt az ajánlatot tették, hogy *Indigo* című operettjét új szövegkönyvvel eleveníttesse fel. A szövegkönyvet meg is írták s a zeneszerző halála napja, június harmadika, volt kitűzve arra, hogy az új szöveget átolvassa. Az operett az új szöveggel valószínűleg az *An der Wien* színházban kerül előadásra az őszön.

** **Blaha Lujza Nagykárolyban.** *Blaha* Lujza, mint nekünk írják, e hónap 25, 26, 27 és 28-án *Nagykárolyban* fog vendégszerepelni *Csöke* Sándor színtársulatánál, amely alkalommal a *Piros bugyellás*, *Tót leány*, *Gyimesi vadvidék* és *Tündérlak Magyarhónban* fog színe kerülni. Az érdeklődés már most oly nagy az előadások iránt, hogy a jegyek előjegyzése már javában folyik.

** **A Fővárosi Nyári Színház premierje.** A Fővárosi Nyári Színházban holnap, pénteken kerül bemutatásra a *megzött Amor* című francia operett, amelynek a francia és az angol színpadokon is óriási sikere volt. Az operettet a beteg *Dienzi* karmester helyett a társulat tenoristája, *Stoll* Károly tanította be, aki zeneszerző is.

** **Az írógép — Óbudán.** Az óbudai Kisfaludy színház — ugylátszik — igazi gyakorló iskolája a mi kezdő drámaíróinknak. Ellenben nemcsak látszik, hanem valóságos tény, *Révész* Ferenc és véle közösen *Sima* Gyula a mai estén jésül vizsgáztak a bohózat felé hajló gyakorlati dramaturgiából. Az írógép című egyfölvonásos vígjátékuknak előlegezett jóhíre következtében a Kisfaludy-színház nézőtere ezuttal zsufozásig megtelt. Nekünk különösen egy körülmény tűnt fel. A színpem tömött sorokban és olyan reprezentánsokkal volt képviselve, hogy a szemlélő abban az illúzióban ringathatta magát, mintha valami georgiai szépségversenyen volna jelen. A darab rendkívül tetszett és a szerzők kétségtelenül hódítottak. Virág és babérkoszorú bőven jutott mind a kettőnek. A kis vígjáték egyik érdeme, hogy a legrégibb témát, a szerelmes levelet a legújabb formába öltöztetve mutatja be. Nem szarkaláb betűk hanem az írógép nyomtatott betűi hirdetik e darabban azt a bizonyos örökrajteljű érzést, mely rendszeresen annál igazabb, mentül inkább hadilábon áll az ortografiával. Másik merészsége a kis szindarabnak az az ötlet, hogy a kereskedelmi utazó vagyis a vígőc olyan készülékkel állít be a megrendelőhöz, amelyk kizárja a lehetőségét annak, hogy — kidobják. A lesröfölt vígőc közderültséget keltett és rendkívül hatósnan bizonyult. Az est sikeréhez különösen *Gyurman* Aliz, *Kápolnai* Irén és *Tukoray* Loránd járultak hozzá. A darabot egy régi, ötletes monolog, *A boldogtalan asszony* és egy eleven bohózat, *Az éjjeli vendég* követte.

** **Növendékszínészek vizsgálata.** A Rákosi-féle színészkola vasárnap délután tartja utolsó vizsgálati előadást a *Magyar Színházban*. Az előadáson *A bolond* első, a *Gyurkovics leányok* első és a *Hoffmann* meséi harmadik felvonása kerül színe. Ezuttal a következő növendékek játszanak:

Beóthy Zsiga, *Kovács* Marika, *Falcione*, *Jincz*, *Gabányi*, *Jegesi*, *F. Farkas*, *Mészáros*, *Domokos*, *Tihanyi*, *Matkovics* Antonia, *Huber* Juliska *Kállay* Ilona és *Jolán*, *Komlóssy* Ilona, *Gönczy*, *Bélnyi* Hermin, *F. Farkas*.

** **Primadonnák bucsuzkodása.** A *Magyar Színház* primadonnái holnap és holnapután bucsuzkodnak színházuk közönségétől. *L. Komáromy* Mariska asszony holnap, pénteken lép fel utóljára az *Egyiptom gyöngye* című operettben, *Ledófszky* Gizella és *Vlád* Gizella játszanak utóljára a nyári szünet előtt *A gésákban*. A színház utolsó előadása vasárnap lesz, amikor is az *Aranylakodalmat* adják.

** **Az Opera Comique készülődése.** A párisi *Opera Comique* már erősen készül a jövő évi világi kiállítási évadra. Az újdonságok közt, amelyek bemutatásra kerülnek, vannak *Camille Erlanger*-nek *Jean Mathis* című operája, amelynek szövegkönyve *A lenygel zsidó* című drámából készült; továbbá a *La Carmélite* című zenés vígjáték, amelynek szövegkönyvét *Catulle Mendès*, zenéjét *Raynaldó Hahn* írta. *Leoncevallo*-nak *Bajazzók* című kis operája szintén bemutatásra kerül és pedig ezuttal először francia színpadon. Az *Opera Comique* az egész kiállítási időre szerződtette *Victor Maurel*-t; a híres énekes *Falstaff*-ban, *Don Juan*-ban és a *Figaro lakodalmában* (Almaviva) fog énekelni. Az utóbbi dalműben a híres *Fugère* és *Calvé* asszony lesznek a partnerei.

** **Hugó Károly hátramaradt darabjai.** Már régebben megírtuk, hogy *Hugó* Károly, a *Báró és bankár* szerzőjének irodalmi hagyatékában több darabot találtak, amely még nem került előadásra. Egy könyvatos tudósító most arról értesül, hogy *Hugó* Károly egy rokona, *Frankl* Bernát, aki *Hugó* darabjait és kéziratát a Nemzeti Múzeumnak adományozta, a *Nemzeti Színház* igazgatóságának kijelentette, hogy a jövő évadban előadandó *Hugó*-darabok tantiémjeit a *Magyar Hírlap* és a *Nemzeti Színház* nyugdíjalapja javára engedi át.

** **Ingyenjegyek árváknak és katonáknak.** *Makó* Lajos, a *Fővárosi Nyári Színház* igazgatója *Jókai* Mór *Dalma* című eziműveinek mai előadására 50—50 darab jegyet küldött a budai árvaházaknak és 100—100 darabot a közös és a honvédhadsereg legényiségének.

** **A Kisfaludy-Színház szubvenciója.** A Kisfaludy-Színháznak régóta huzódó szubvenció-ügye végre mégis csak dűlőre fog jutni. A fővárosi közoktatási bizottsága holnap tárgyalja *Kövesi* Albert igazgató újabb kérvényét, amelyet a szubvenció érdekében beadott s nincs kétségünk benne, hogy a bizottság méltányolni fogja kérését. Sokszor és kimerítően foglalkoztunk már az óbudai színházunk ezzel az ügyével, úgy hogy most fölöslegesnek tartjuk csak hozzá is szólni. Egész röviden csak annak a reményünknek akarunk kifejezést adni, hogy a főváros végre megberebbeli magát ebben a kérdésben és nem fogja megtagadni a támogatást attól, aki igazi érdemekkel rászolgál erre a támogatásra.

** **A városligeti szinkörben holnap pénteken** *Sullivan* bajos operettje a *Mikádó* ötödször kerül színe. Az operette állandóan nagy közönséget vonz a szinkörbe.

** **Cs-Budavár.** *Mateo* Falcone, Van Dyk és *Radasz*, *Merimé* Prosper novellája után írt egy felvonású dramolettét, amelyet *Stojanovits* Jenő alkai-

mazott magyar színre, holnap, pénteken este 1/8 óra körül adják először Ós-Budavárában a mezei-terei színpadon. E drámaletben mutatkozik be *Bokodi Antal* a fővárosi közönségnek.

Bucsu-hangverseny. A *Telefon Hírmondó* fényes hangversenyyel fogja holnap (pénteken) este bezárni idei koncert-szezonját. A bucsu-koncert minden tekintetben méltó lesz az ezekhez a kiválóan sikerült hangversenyekhez, amelyek a Hírmondó programját a tél folyamán élénkítették. Közreműködői között ott lesznek az iró- és művészlámpa kitalálóinak, ami kellő garancia arra, hogy műsora érdekes és változatos lesz. Résztvevők a hangversenyben: Bárdossy Irén, Caillaud Teréz, D. Handel Berta, Inkey Gizella, Kalmár Pirokka, Lind Marcella, H. Pauli Mariska, R. Réthy Laura, Róna Józsefné, Szabados Béláné, Z. Singhoffor Vilma, Bakó László, Clair Vilmos, Hetényi Béla, Ivánfi Jenő, Körösmeszy Gusztáv, dr. Lázár Béla, Latabár Kálmán, Pálfi György, Balassa Jenő, Rexa Dezső, Rónászkó Gusztáv, Szabados Béla, Takács Mihály, Várady Sándor. Kezdeté fél 9 órakor lesz. Utána 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókon.

A férj vadászni jár.

— A *Vigszínház* utolsó bemutatója. —

Budapest, június 15.

Kapuzárás előtt még egy boldogan jókedvű darabot mutatott be a *Vigszínház*. Bolondosan jókedvűnek mondtuk a ma este bemutatott *Feydeau*-bohózatot, a *Monsieur chasse-t*, amelynek ezt a hangzatos címet adták: *A férj vadászni jár*, — bolondosan jókedvűnek, pedig még ennél is több. Ez a darab nemcsak megnevettet, hanem az oldalnyílalásig megkacagtat.

Feydeau kétségtelenül még a francia szerzők közt is a jókedvűben a legféltetlenebbek, a bohózáti bonyodalmak kieszelésében legügyesebbek és az eszközökben — legkevésbé válogatóságok közé tartozik. Szóval *Feydeau* mindig mulatságos, de egyuttal erősen borsos. A *Feydeau* neve valóságos vignetta, amelyeket a pezsgős palackokra ragasztanak: aki kibontja, az előre tudja hatja hogy pezsgőt fog találni és nem limonádét.

A *Monsieur chasse* semmiestre sem való szövegnyelvi leányzóknak, akik igazán szemérmeselek, sem szemforgató farizeusoknak, akik tettüket a szemérmes, de aki egészséges érzékekkel jár-kél ebben a fin de siècle-világban, az egész bátrán szüresülhet a *Feydeau*-féle pezsgőből. Kíséző mámorossá lesz tőle, amíg bent ül a színházban, de ha kijön a szabad levegőre, csakhamar kifüstölög a fejéből s nem marad meg benne egyéb, mint egy felségesen töltött színházi estnek a nagyon kellemes érzése.

Hyesmit vettünk észre ma este a *Vigszínház* közönségén is. Az évad derekán sem hallottunk sürűbb és egészségesebb kacagásokat, mint ettől a zsfolt háztól. Alig akartuk elhinni magunknak, hogy június közepén vagyunk.

Hogy mi minden van hát ebben az ürdöngősen jókedvű darabban? Egy *Feydeau*-bohózat meséjét nagyon bajos töviről-hegyire elmondani. Ez a jókedvű francia olyan boszorkányszerű ügyességgel szövi és bogozza össze-vissza a cselekvényét, hogy a gyorsan egymásra következő dolgokat látni kell inkább, mint a mese vázlatában elolvasni.

Beérjük a bohózat alapvonásainak az elmondásával. Duchotel ur az alatt az ürügy alatt, hogy vadászni jár, szerelmes randevukat tart egy jó barátjának, Cassagne-nak, a férjétől elváltan élő feleségével. Ez a Cassagne éppen akkor toppan be a házába, mikor Duchotel éppen ilyen szerelmi találkozóra indul s tőle megtudja Duchotelné asszony, hogy az ura becsapja. Bosszút esküszik és a ház egy barátját, Moncet orvost, választja a bosszu eszközéül. A második felvonásban aztán megindul a bolondos házsa. Férj és feleség véletlenségből ugyanabban a házban tartja a légyottját. Bolondabbnál bolondabb helyzetek után Duchotelné asszony érintetlenül kerül ki a kényes helyzetből. Duchotel urnak sikerül megugrani a rendőrök elől, akik Cassagne asszonytól látják, Moncet orvost pedig elcsipik. A harmadik felvonásban Duchotelné asszony megbocsát csapodár férjének, aki megígéri, hogy soha nem jár több vadászni.

Feydeau bohózatának a második felvonása az, amelyre fentebbi elmélkedésünk vonatkozott a darab borsos voltára nézve. Ezt a felvonást és különösen azt a részét, amely Moncet orvos vetkőzését és Duchotel zökészét hozza elénkbe, igazán csak az a művészi diszkreáció teszi nálunk színpadilag elfogadhatóvá, amelylyel a *Vigszínház*ban azokat rendezésben, világitási effektusokban és játékokban feltalálja.

Sokszor dicsértük már a *Vigszínházat*, de mióta kapui nyitva vannak, sem láttunk még ilyen minden ízében tökéletes előadást, mint a milyenben ezt a borsos *Feydeau*-bohózatot bemutatta. A párisi *Vaudeville*-színház sem adta különül a darabot.

Lánczy Ilka valósággal remekelt Leontineban, Duchotel feleségének a szerepében. Annyi finomság, annyi diszkreáció és annyi jó izlés volt a művésznőnek ma esti alakításában, hogy ennél többet már

nyújtani sem lehet. Azt hisszük, mindenki másnak a kezében visszatetszővé válnék ez a szerep ebben az annyira kényes második felvonásban. *Hegedűs* (Duchotel) és *Góth* vetekedtek egymással szerepeik jóízű pointirozásában és diskrét megjátszásában. Rajtuk kívül még három nagyobb epizód-szerleplő mozgat a darab; ezek *Nikó* Lina, *Szerémi* (Cassagne) és *Tapolcazi* (Gontran). *Nikó* Lina igazi kabinettfigurát csinált szerepéből egy házmesternővé sűppet előkelő grófnőből. (Ez az alak különben egyike a legjobbaknak a bohózatban.) *Szerémi* a buta Cassagnet és *Tapolcazi* a szeretőket tartó kamasz Gontránt a legjobb humorral játszotta. Apró szerepeikben jelesen egészítették ki az ensemblét *Boross Ferike* (Babet) és *Györgyi* (Polgári biztos).

A *Feydeau*-bohózatot az évad legnagyobb sikerének lehetne mondani, ha az évad nem járna a vége felé. A darab kétségtelenül még a jövő évadban is sok tele házat fog csinálni.

(M—s.)

MŰVÉSZET.

□ **Szeged a művészetért.** *Szeged*ől táviratozták nekünk, hogy a város a mai közgyűlés határozatából *Fadrusz* Jánost bizza meg a gróf *Tisza* Lajos, Szegedváros újjáalkotója szobrának elkészítésével. Előzetes megegyezés szerint *Fadrusz* 28.000 frtot kap munkájáért, azzal a kikötéssel, hogy a szobrot *Eötvös* József budapesti szobrának nagyságában készíti el. A szobor költségeire 20.000 frt már régebben együtt volt, a hiányzó 8000 frtot ma szavazta meg a közgyűlés.

□ **Velasquez-ünnep Madridban.** Spanyolország a nagy *Velasquez* születésének kétszázadik évfordulóját méltó pompával ülte meg. A Prado-képtár, amely a *Velasquez*-képeknek legnagyobb szerű gyűjteménye, valóságos zarándokjáró-helylyé változott: minden országokból oda gyűltek a művészek, kritikusok, műtörténészek és amatőrök. Most az évforduló ötletéből *Velasquez* műveit időrendben külön terebe gyűjtötték össze, amely a világ egyik legnagyobb szerű művészeti látványja. Az ujonnan épült *Velasquez*-teremben ott függ a világhírű *Las Meninas* című festmény, amely most különösen szépen hat az oldalvilágítás mellett.

Tegnap ebben a tereben, amelynek bejárata előtt a mesternek babér-, mirtusz- és rózsakoszorúzat mellszobra állott, előkelő társaság gyűlt össze a nagy művész születési napja évfordulójának megünneplésére: a királynő két leányával, *Isabella* infánsnő, az udvarhoz tartozó méltóságok, a diplomáciai testület, a tudományos és művészi egyesületek képviselői, és számos kiváló művész, összesen mintegy 150 személy. A régenskirálynő helyet foglalt és *Vernata* festőművész hatalmas beszédet tartott *Velasquez* emlékeztéről. *Manuel del Palacio*, a híres költő, költeményt szavalt. *Rivas* herceg néhány szonettet adott elő. Szünetközben a zenekar ó-spanyol dallamokat játszott. A királynő ezután megtekintette a képeket. Különösen sokáig szemlélte a *Los Manitas* című festményt.

A művészek azonban még más ünnepélyeket is terveznek. Többek között egy monstre-bankettet a külföldi kollegák tiszteletére, akik minden országból nagy számban gyűltek egybe Madridban. A franciákat *Duran* és *Laurent* festőművészek képviselik.

Ma folyt le a muzeum előtt felállított *Velasquez*-oszlopnak a leleplezése ugyancsak nagy ünnepek közt. A szobron magán sok a kifogásolható. A százados ünnep alkalmából bibliografiai ujdonságok is láttak napvilágot. Mesonero *Romanos* katalógust állított össze a mesternek külföldön levő műveiről. A könyvet csak csekély példányszámban nyomták, mert a nagyjából Hausfangel-nél készített illusztrációk nagyon megrágtatták. A *Correo* című folyóirat *Velasquez*-számot adott ki.

Még megemlítjük, hogy *Velasquez* tulajdonképpen *da Silva*-nak hívták. *Velasquez* az anyja neve volt, azt spanyol szokás szerint a vezeték név mellett csak másodsorban említették. Lett légyen bármint, a *Velasquez* névvel fogják jelölni mindenkor a világ egyik legnagyobb festőjét, vagy, hogy don *José Beullire y Gil* szavait használjuk: a *festők istene*.

□ **Művészek nyaralása.** A télirakn vége és ezzel a művészi élet is ellanyhul Budapestben. A festők és szobrászok jó része vidékre vagy külföldre megy nyaralni. *Benczur* mester szombaton utazott Bajorországba, ambachi birtokára, ahol saját útjában tölti az egész nyarat. A mester nyáron át piheneti ecsetjét és csak saját arcképét rajzolja meg a *Magyar Művészek Lexikonja* számára. *Eisenhut* Ferenc Tiflisbe utazott, ahol keleti képekhez való tanulmányokat fest. *Kubinyi* Árpád egyelőre a magyar felvidéket barangolja be és később Konstantinápolyba utazik. Utközben egész sor tipikus rajzokat

készít az *Uj Idők* és a müncheni *Jugend* számára. *Zemplényi* Tivadar Madridra utazott. Kis-Oroszin valóságos művészkolónia támadt. Ott dolgoznak: *Ujváry* Ignác, *Kernstock* Károly és *Weinberger* Márk, az utóbbi a nyár hátralevő részét Párisban tölti. *Mednyánszky* László a felvidéket kereste fel. *Paczka* Ferenc és felesége, *Paczka* Kornélia Visegrádon nyaralnak *Görgey* tábornoknál. *Hollósy* Simon, *Ferenyei* Károly, *Grünwald* Béla, *Horthy* Béla, *Kelemenffy* Jenő, *Honti* Nándor, *Csók* István Nagybányán festenek. *Pállik* Béla Nagy-Károlyon ütött tanyát. *Szlányi* Lajos Münchenbe utazott, *Olgay* Ferenc a Csallóközben fest tanulmányokat. Legkellemetlenebb nyara lesz *Thorma* Jánosnak és *Kallós* Edének: mind a kettő néhány hétre fölsorúli az ecsetet és vésőt karddal és puskával. A budapesti művészkolónia lassankint megfog és a Royalban és a Nicolettiben csak éppen azokat látni, akiket sürgős munka tart itthon.

SPORT.

*. **Országos lawn-tennis verseny.** Az *Országos Lawn-Tennis Klub* Hermina-utí játszótéren ma kezdődött meg az országos lawn-tennis verseny, amely három napra terjed majd. A mai első versenynapon Magyarország bajnokságáért versenyeztek, holnap lesz a férfi-négyes verseny és holnapután a vegyes (férfi- és hölgy-) négyes verseny. Az első versenynap gyönyörűen sikerült sportünneppé nőtte ki magát, amelyen Budapest előkelő társasága találkozott. A verseny lefolyása mindvégig sportszerű és érdekes volt. Győztes lett és Magyarország lawn-tennis bajnoka címén kivül a nagy ezüst serleget kapta *Yolland* Artur, a budapesti angol kolóniának ez a magyarrá lett tagja, akinek a nevé már a foot-ball játékokban arattól sikerei is népszerűvé tették. A verseny délután négy órakor kezdődött. Egyszerre két játéktéren játszottak. A verseny részletes lefolyása a következő volt:

I. tér. *Yolland* Arthur és báró *Máriássy* Tibor. 1-ső játszma 6: 0. Győztes *Yolland*. 2-ik játszma 6: 1. Győztes *Yolland*. Első forduló. *Yolland* Arthur és *Segner* Pál. 1-ső játszma 6: 1. *Yolland*. 2-ik játszma 6: 3. *Yolland*. Második forduló.

II. tér. *Schmidt* Ödön és *Szentmiklóssy* Elemér. 1-ső játszma 6: 0. *Schmidt*. 2-ik játszma 6: 1. *Schmidt*. Első forduló. *Schmidt* Ödön és ifj. *Szent-Györgyi* Imre. 1-ső játszma 6: 4. *Schmidt*. 2-ik játszma 6: 2. *Schmidt*. Második forduló.

Döntő küzdelem. Résztvesz a két győztes: *Yolland* Artur és *Schmidt* Ödön. *Yolland* mindkét játszmában fölényűvel vezet. Rendkívül nyugodtan és mégis fűrgén játszik. Elháríthatatlan labdákat ad. Az eredmény: első játszma 6: 1. *Yolland*, második játszma 6: 0. *Yolland*. A verseny győztese *Yolland* Artur lett, akinek *Rakovszky* Istvan szép beszéd kíséretében adta át az ezüst serleget. Ezzel a mai verseny nap véget ért.

*. **Evezős verseny a Dunán.** Az *Országos Evezős Szövetség* június 18-án vasárnap délután 5 órakor fogja evezős versenyt báró *Atsal* Béla elnöklésével megtartani. A versenyen a budapesti *Nemzeti Hajós Egylet*, *Duna* és *Neptun* evezős egyleteken kívül részt vesz az *Atletták* csónakdája, továbbá az aradi *Maros*, a szegedi *Csónakázó Egylet*, s a bécsi legerősebb két egylet a *Normannen* és a *Donauhart*. Evezőseink nagyban készülnek a versenyre, melynek számai közül a legérdekesebb lesz az államdíj melyben öt egylet indul, valamint a *Neptun* evezős egylet által alapított nyolcas versenydíjért való küzdelem. Itt a *Normannen* ellen egyedül a *Neptun* fog indulni, melyet tegnap az a baleset ért, hogy a hajója egy lehorgonyzott hordóba ütdött és derékig betört. A hajó kijavításához még az éjjel hozzáfogtak s remélik, hogy az a versenyre elkészül. A baleset dacára a *Neptun* evezőseinek rosszabb hajóban is minden valószínűség szerint sikerülni fog a bécsi *Normannen* csapatot legyőzni, mint 1896-ban, amikor a király előtt *Pirát* név alatt, ugyanezen legénység főlhajó hosszal lemaradt.

*. **Bécsi kutyakiállítás.** Az üsterr. ungarische Försterrier Club, mely Bécsben székel, de magyar ember: báró *Döry* Miklós az elnöke, kitinően sikerült kiállítást rendezett a múlt héten, mely szép eredményűl járt a magyar ebtenyésztésre is. Igy *Kosztics* Labud, kinek lubochnai kenneje egyike a leghíresebbeknek Magyarországon, három nagy díjat nyert: *Edeivóth* nevű vörös tacsokójával három második díjat, *Ch. Hannes-Forst* nevű ebével két első díjat, *Fran* *Kajca* nevű vörös kutyájával pedig egy második díjat a kezdők versenyében. A hazai ebtenyésztők közül még *Fónagy* József nyert szép díjakat, kinek ritka szép ebei ezuttal is feltűntek, továbbá *dr. Horn* (Pápa) képviselte sikerrel a magyar ebtenyésztést. Egy másik sikere volt a magyar vevének ezuttal az is, hogy a bíráló tisztét a legnehezebb osztályokban *Buzzi* Géza Félix, az Országos Magyar Ebtenyésztő-Egyesület titkára végezte, akinek ritka szakértelmét és pártatlanságát nagy elismeréssel fogadták a kiállítók. A külföldi sportsmanek örömmel vették tudomásul *Buzzi*nak azt a kijelentését, hogy jövőre Budapeston is lesz nemzetközi ebkiállítás.

*. **Krakói versenyek.** A sportkörök különbözőbb-érdéklődése nélkül kezdődtek ma *Krakóban*

a lóversenyek. Tudósítók e versenyek részleteiről ezeket táviratolozza:

I. **Totalizátor-gátverseny.** Díj 2000 korona. Távság 2400 méter. **Alár** (báró Eltz) első, **Salem** (Streeruwitz százados) második, **Streber** (Weilenbeek főhadnagy) harmadik. Bírói ítélet: könnyen négy hosszal első, rossz harmadik. Totalizátor: 5: 6.

II. **Rudawa-díj.** Díj 2000 korona. Távság 1600 méter. **Fais tou chemin** (Hyams) első, **Jaschkolka** (Bulford S.) második, **Biegun** (Slack) harmadik. Bírói ítélet: biztosan egy hosszal első, 3 hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 11. Helyrefogadások: I. 25: 30. II. 25: 27.

III. **Krakói díj.** Díj 2000 korona. Távság 1400 méter. **Highest time** (Kapusek) első, **Sardelle** (Cleminson) második, **Tristan II.** (Rumbold) harmadik. Azután **Berenice**, **Billintz**, **Párta III.**, **Mia Teresina**, **Tristan.** Ítélet: Három hosszal első, hat hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 23. Helyrefogadások: I. 25: 34. II. 25: 34. III. 25: 33.

IV. **Tarnowsky Memorial.** Díj 10.000 korona. Távság 1400 méter. **Mindégy** (Hyams) első, **Tip-Top** (Smith) második. Ítélet: Igen könnyen három hosszal első. Totalizátor: 5: 7.

V. **Osztrák Jockey-klub díja.** Díj 5000 korona. Távság 1000 méter. **Pandur** (Hesp) első, **Trifelan** (Hyams) második, **Silfae** (Prudames) harmadik. Aztán: **Brind'or**, **Haricot**, **Alice.** — Ítélet: Könnyen 1/2 hosszal első, 1/4 hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 8. Helyrefogadások: I. 25: 28. II. 25: 31.

VI. **Államdíj.** Díj 3000 korona. Távság 3000 méter. **Leader** (Hyams) első, **Kadmea** (Zeugen) második. Ítélet: Feltartva ötnegyed hosszal nyerve. Totalizátor: 5: 5.

VII. **Tiszti akadályverseny.** Díj 2000 korona. Távság 4000 méter. **Belle Helene** (br. Eltz) első. **Cap** (Kreutzberg) második. Azután: **Ican not** (Tulajdonos.) Ítélet: két és félhosszal első, rossz harmadik. Totalizátor: 5: 7.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A Splényi-ügy.** Oláh András vizsgálóbíró ma hallgatta ki az utolsó tanút a Splényi-ügyben. Ez **Zucker** Armin budafoki állomásfőnök, aki az Engelféle pince rakományairól adott felvilágosítást.

§§ **Szocialista sajtópör.** A budapesti esküdtek ma ismét szocialista sajtópörben ítélték. A főügyészség ugyanis osztaggyűlésre való izgatással vádolta **Talán János** asztalosmesterét, aki a **Népszava** 1899. február 14-iki számában **Bács-Madarason** címmel cikket írt. A bács-madarasi szocialis állapokat a Dózsa-féle parasztlázadás utáni korhoz hasonlította és cikket a szokásos frázissal végezte, hogy majd eljön a szocialdemokrácia napja és akkor stb. stb. A tárgyalást **Zsitvay Leo** törvényszéki elnök vezette **Langer és Madarassy** szavazó-bírákkal. **Jegyző dr. Révy László** volt, a főügyészséget **dr. Nagy Géza** kir. alügyész képviselte, a vádlottat pedig **dr. Pollács Sándor** védte. Az esküdtszék megalkotása után rövidesen lefolyt a bizonyítási eljárás és elmondották a perbeszédet, mire az esküdtek negyedórai tanácskozás után **Talán Jánost** az osztag elleni izgatásban **egyhangúlag vétkesnek** mondták ki. E verdikt alapján a sajtóbírósg egy **havi államfogházra** és **200 forint** pénzbüntetésre ítélte a vádlottat.

§§ **Az apa, férj és testvér.** **Rosenbaum Gizella** azzal vádolta férjét, **dr. Klinger Zsigmond** ismert fővárosi fogorvost és apósát, az **ösz dr. Klinger Lajost**, hogy férjének testvéröccsét, **dr. Klinger Jenőt** miniszteri fogalmazót rábírták a vele való házasságtörésre az ő erkölcsi és anyagi megrontása végett. A budapesti büntető törvényszék és a kir. tábla elutasították **Rosenbaum Gizellát** panaszával, mert — indokolásuk szerint — a panasz nemcsak alaptalan, de kétségtelenül bebizonyult a nőnek a férj öccsével évek óta folyó házasságtörő viszonya, míg a férj a váddal ellentétben éppen neje és főleg két kis gyermeke érdekében sokkal enyhébben járt el a feleséggel szemben, mint a mire a házassági szerződésnél fogva jogosítva lett volna. A kir. kuria I. öntető tanácsa **Nyers Lajos** kuriai bíró előadása nyomán ma tárgyalta az ügyet, s kimondta, hogy **Rosenbaum Gizellának** **dr. Klinger Zsigmond** és **dr. Klinger Lajos** ellen emelt vádjai, „amely regényesek, épp oly alaptalanok” s a panaszt **visszautasította**. A bevádolt apa és fia most **hamis vád** miatt akarják megindítani a büntető eljárást a feleség ellen.

§§ **A tőzde-ügylet vége.** **Deutsch Henrik** kereskedő fia, **Ede**, az **Eberwein** és **Kober** tőzsdéi bizonyos cégnél bonyolította le tőzsdéi ügyleteit. Ilyenkor minden esetben olyan kötelevelet adott át a cégnél az ügylet fedezésére, amelyre a maga nevében kívül az atya nevé is ráirta. Az ügyletek azonban nem mindig jártak szerencsével és a cég azt a taktikát követte, hogy míg a nyereseményeket mindig hosszú ideig engedte felhalmozódni, a veszteségre rögtön fedezetet kívánt **Deutschtól**. Egerszer egy 2306 forintot kötelevelet a tőzsdébírósnál pörölt, még pedig nem **Deutsch Edétől** követelve az összeget, hanem atyjától **Deutsch Henriktől**. Ez utóbbi azonban a tőzsdébírósg előtt azt vallotta, hogy a kötelevelet nem ő írta alá. A tőzsdébírósg erre elutasította keresetével a céget, amely most a helyett, hogy **Deutsch Edétől** polgári uton iparkodott volna behajtani a követelést, azt a módot választotta, amelyhez újabb időben mind gyakrabban kezdenek fordulni azok a kereskedők, akik másképp nem tudják megkapni adósuktól pénzüket. Okirathamisítás miatt jelentette fel **Deutsch Edét**, akit azonban a törvényszék ma

Bakonyi bíró elnökléte alatt tárgyalva az ügyet, felmentett a vád alól. És pedig azért, mert mint **dr. Bak Illés** védőnek sikerült bebizonyítania, **Deutsch** az **Eberwein** és **Kober** cég tudtával és atya utólagos jóváhagyásával írta a kötelevelekre **Deutsch Henrik** nevét. Ez pedig nem okirathamisítás.

§§ **Szerető házastársak.** **Del Medico Péter** kéményseprőmester sokszor elverte a feleségét, amíg végre az asszony megszokta a dolgot s feljelentést tett a férje ellen a büntető járásbírósnál. Itt azt mondta, hogy férje egy alkalommal ültető-verte és a ruháját is letépte róla, majd olyan botrányt okozott, hogy az egész ház összezaladt. A kéményseprés érdemes mesterét el is ítélte a bíró minden védekezése ellenére 15 forint fő- és 5 forint mellék-büntetésre, esetleg 4 napi elzárásra. A tárgyalás után érdekes jelenet következett. Az asszony rárontott a folyosón férjére és így szólt:

— **Megállj kutyá! Agyonlétél! Elraboltad vagyonomat, mindenemet! Meghalsz! . . .**

Ezután még kínosabb jelenet keletkezett és nagynehezen sikerült az ismerőseknek a veszekedő feleket egymástól elválogatni.

A királyi tábla ma mondtotta ki az ítéletet a kéményseprő ügyében és **Zubovich** referálása után az elsőbírósg ítéletét helybenhagyta.

TÁVIRATOK.

Berlin, június 15. A tüzerkaszárnyában ma pisztolypárbaj volt két tiszt között. Az egyik fél, egy tüzerhadnagy, súlyosan megbesült.

Pasies kiszabadulása.

Belgrád, június 15. **Pasies** Nikola, a radikális párt vezére kilenchevi fogságát ma töltötte ki. **Pasies**ot tudvalevőleg királyszerűtért itélték el. A radikális párt számos tagja már tegnap elutazott Pozsarevácra, hogy a szabadságra helyezendő pártvezért üdvözöljék. **Belgrádban** is készültek a bazaarok **Pasies** fogadására, de a rendőrség eleve megtilt minden övintézkedést, hogy a kiszabadult felségsértőnek ünneplés fogadtatást ne rendezhessenek, sőt a pozsareváci rendőrfőnökök is meghagyták, hogy semminemű ováció és demonstrációt ne tűrjön a városban. A hajót pedig, amelyen **Pasies** Belgrádba utazik, csendőrök kísérik, nehogy a Pozsarevác és Belgrád városában tervbe vett ováció a hajón folyjanak le. **Pasies** csak két hétig marad Belgrádban s azután családjával apósához **Triesztbe** fog utazni.

Ez okból **Sándor** és **Milán** király kénytelen volt külföldi utjáról lemondani.

Rajna-Elba-csatorna.

Berlin, június 15. A porosz képviselőház ma második olvasásban tárgyalta a **Rajna-Elba-csatorna** építéséről szóló törvényjavaslatot, amelyet a bizottság elvetett.

Hohenlohe herceg birodalmi kancellár újra elfogadásra ajánlja a javaslatot és cáfolja a javaslat ellenében támadt aggodalmakat, majd kijelenti az állami kormány nevében, hogy a csatorna kiépítését most is sürős szükségnek tartja. A csatorna szükséges kiegészítése a monarchia forgalmi vonalainak, a gazdaság valamennyi ágára áldást hozó és a közjólétet emelő kulturmű és növeli az egész haza védőerejét. Az állami kormány elismeri ugyan, hogy a csatorna kiépítése a termelési és fogyasztási viszonyokban változásokat fog előidézni, amelyek az ország némely részeinek hátrányára válhatnak és a vita folyamán vissza fog térni erre a kérdésre, de már most is kijelenti, hogy idekorán célszerű intézkedéseket fog tenni a károk elhárítására, viszont azonban elvárja, hogy az országgyűlés ne vonja meg jóváhagyását oly vállalatról, amelynek kivételét az országgyűlés 1886-ban törvénnyel köteleességévé tette a kormánynak. (Helyeslés.)

Heremann (centrum) azt indítványozza, hogy a javaslatot küldjék vissza a bizottságnak azzal, hogy szerezzen tudomást a kompenzációk kivételéről.

A ház 240 szavazattal 160 ellenében ilyen értelmű határozatot hoz.

Angol-francia választott bíróság.

Páris, június 15. A külügyminisztérium épületében ma gyűlt egybe az angol és francia Guyana határanak megállapításával megbízott választott bíróság. **Delcassé** külügyminiszter üdvözlő beszédében azt mondta, hogy a választott bíróság a gyakorlatban többször meg fogja valósítani azt a nemes gondolatot, mely egy trónról kimondva, gyorsan megtalálta az utat a népek szívéhez és lelkiismeretéhez és ritka hatalommal tárgyává vált a kormányok gondos megfontolásának.

A hidrografiko-biológiai kongresszus.

Stokholm, június 15. Ma nyílt meg itt a nemzetközi hidrografiko-biológiai kongresszus. A megbízottakat a király nevében a belügyminiszter üdvözölte. Elnöke **Ahermann** főigazgató (Svédország) választották, alelnökökké többek között **Nansen** Frithjofot (Norvégia) és **Hertwig** tanárt (Németország.)

A német birodalomgyűlés.

Berlin, június 15. A birodalomgyűlés harmadik olvasásában nagy többséggel elfogadta a rokkantbiztosításról szóló törvényjavaslatot.

Elfogott olasz tábornok.

Róma, június 15. **Visconti Venosta** és **Barriére** francia követ tárgyalásba bocsákoztak az elfogott **Giletta** tábornok kémkedési ügye felől, melynek eredménye az, hogy a francia kormány, dacára a kezében levő terhelő adatoknak, némi formalitások után szabadon bocsátja a kénét, hogy elejét vegye a további kellemetlen incidenseknek.

Nizza, június 15. A letartóztatott **Giletta** olasz tábornok emlékiratban visszautasította az ellene emelt vádakát és kijelentette, hogy a bevallott kémkedés 1889-ben követte el, de az már elévült.

Róma, június 15. A képviselőházban ma **Fabri** kérdésére válaszul **Visconti-Venosta** külügyminiszter megerősítette **Giletta** tábornok letartóztatásának hírét, aki ellen azt a vádat emelték, hogy francia területen katonai előleka felvételeket készített. A miniszter azt mondja, hogy nem nyilatkozhatik részletekben a történetéről, de kijelenti, hogy a kormány a dologtól teljesen távol áll. Kijelentheti különben, hogy mind a két kormány barátságos indulattal fogja ezt az esetet tárgyalni.

Nizza, június 15. Az itteni olasz konzul közbenjárt **Giletta** tábornok érdekében, de a prefektus a tábornokot *kompromittáló iratok* mutatott meg neki amelyeknél fogva nem lehet **Giletta**t szabadon bocsátani.

Róma, június 15. Az „*Esercito*” azt írja, hogy **Giletta** tábornok minden évben Nizzába megy szabadságra, ahol birtoka van. Jelenleg is rendes két hónapi szabadságán van és nincsen semmiféle speciális megbízatása. A lap, mely **Giletta**t okos és megmondott embernek ismeri, azt hiszi, hogy a francia sajtó híreit fenntartással kell fogadni.

Transvaal.

Pretoria, június 15. A *volksraad* elhatározta, hogy elfogadja a választói jogról szóló törvényjavaslatot, de mielőtt életbelépteti, kérdést intéz a néphez. **Kruger** elnök köszönetet mondott a *volksraad*nak s azt mondta, hogy **Transvaal** most nyugtalan időkét él és senki sem tudja, mi fog történni. A másik fél egyáltalán semmi engedményt nem tett, ő pedig többet nem adhatott meg. *Nem akar háborút, de nem is tehet több engedményt.* Isten mindig megoltalmazta a burokat s visszaadta **Transvaal**nak a függetlenséget, amelyet egyszer már elvettek tőle.

Johannesburg, június 15. A **Transvaal** ellen szőtt összeesküvés ügyében elhatározták, hogy a vádlottak ellen megtartják a fő tárgyalást. Az államügyészség megcáfolja azt az állítást, hogy az angol kormánynak tudomása volt az összeesküvésről.

A filippínok szabadságharca.

Washington, június 15. **Otis** tábornok táviratolozza **Manilából**: **Lawton** tábornok csapatai, amelyek az országnak **Bakoloról** délre eső részét tartják megszállva, a **Zapote** folyó mentén és a **Bakolor** felé vívó uton rekognoszálásra indultak nyugati és déli irányban. A filippínok visszavonultak **Imosz** felé. *Tegnap heves ütközet volt.* Az amerikaiak vesztesége tiz halott és negyven sebesült. A filippínok vesztesége igen nagy. Valószínű, hogy a filippínok a déli tartományokban már nem fognak nagy ellentállást kifejteni.

Újabb örmény mészárlás.

Konstantinápoly, június 15. Örmény forrásokból merített értesítés szerint a legutóbbi napokban 800 örményt mészároltak le a bitliszi völgyben.

Közgazdasági táviratok.

Bern, június 15. A nemzet tanács 116 szavazattal 9 ellenében elhatározta, hogy megkezdí a szabaddalmazott központi jegybank létesítéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. Négy tanácsos nem szavazott.

Berlin, június 15. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Négysszázalékos magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék —. Osztrák hitelrészvény 223.90. Osztrák-magyar államvasut 152.40. Déli vasut 31.35. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Gross bankjegy készpénz 216.60. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy 216.05. (Ultimo.) Lombard —.

Frankfurt, június 15. Árfolyamok májusra. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 223.90. Osztrák-magyar államvasut 152.50. Déli vasut —. Osztrák arany —. Olasz járadék —. Laura-kobó 265 —. Harpeni 205.25. Discont 196.50. Alpesi —. Bécsi bankjegyesület —.

New York, június 15. *Liszt* helyben 2.85. *Buza* júliusra 82.7/8, szeptemberre 83.—, decemberre 84.7/8. *Tengeri* júliusra 40.7/8.

Chicago, június 15. *Buza* júliusra 77.—. *Tengeri* júniusra 34.7/8.

KÜLÖNFELEK.

Ne sirj!

Ne sirj, ne sirj, a te könnyed
Engem éget, énnekem fáj.
Hagyd pihenni ezt a lelket,
Ugy is sokat szenvedett már!

Ne sirj, ne sirj, a te könnyed
Olyan nagyon vádol engem!
Sohsem merek sírni többet.
Azt gondolom: hogy a könnyet,
Még a könnyet sem érdemlem.

Erdős Renée.

Tudományos apróságok.

Telediograf. — Hickory. — Két rendkívül hosszú vonat.

Telediograf alatt olyan készüléket kell érteni, amely távirati uton nem tudósításokat, hanem arcképeket és egyéb rajzokat továbbít. Ezek közt a leg-tökéletesebb a most áprilisban kipróbált Hummel-féle telediograf. Ezzel a készülékkel New-Yorkból St-Luisba, tehát több mint 2500 kilométerre továbbítottak képeket, melyeket ott és ugyanakkor Bostonban is fölvettek, a mellett ugyanakkor St-Luisból—New-Yorkba, tehát az előbbivel egyidőben, szintén adtak fel képrajzokat. A készülék, bár használata egyszerű, kissé komplikált. Ugy a feladó, mint a fölvető állomáson olyan henger készülék van, mint aminőt az Edison-féle fonográfban látni. E forgatható henger fölött — vezető csigák közt — egy szán van elhelyezve, amely a hengerrel párhuzamosan mozog. A különbség a két állomás közt az, hogy a feladó állomáson van még egy kontaktust előidéző toll a szánnal összekötve, míg az elfogadó állomáson egy fém író toll van. Az elküldendő kép izoláló tentával egy cinnlemezre — tehát vezető fémre — kerül rá, s így ennek felületén vezető és nem vezető részek lesznek. A hengerre teszik a képet, melyen a szán összekötést végző tolla mozog, s minthogy olyankor, ha a toll olyan helyre jön, ahol rajz van, az összekötés is megszakad, áram sem fog továbbítani és ugyanakkor a feladó állomáson a képfeladás megtörténik. Itt a hengeren egy fehér, e fölött egy indigó és végre ezen egy félig átlátszó papírlap van. Az író toll, amely elektromágnessel van összekötve — és ez a vezetővel — az áram működése szerint hol a papírlaphoz szorítódik, hol nem; — s mivel az áram a rajznak megfelelően működik, itt is a rajzot fogja leadni. S bár a kép kontúrja kissé vastag vonalakból áll, mégis messze fölülmulja az eddigieket, hol a kép rövid párhuzamos vonalakkal adódott vissza. A butoriparban oly igen fontos díofaszükségletet termelésünk nem elégti ki, s ezért — különösen Németországba — külföldről, Perzsiából és Amerikából szállítják a díofához hasonlót, de még annál is

finomabb ugynevezett Hickory fát. Ez 25—30 méter magasra nő, átmérője gyakran meghaladja a másfél métert, s levelei ötvenkét centiméter hosszúak. A Hickory nem csak butorokhoz, de fegyverekhez is használtatik, sőt szép szövetalakulása miatt szobafalak burkolására is.

A pennsylvániai vasut s a Jazov és Missisipi-Walley vonal igazgatóságai több rendkívül hosszú vonalattal tettek kísérletet. A Pennsylvánia-Railwaynek egy elsőrendű mozdonya hatvankét kilométer hosszú vonalon száználfele üres és egy teljesen rakott kocsiival, azonkívül egy hideg mozdony és két szerkocsival közlekedett. A vonat összes hossza 2060 méter volt. Egy másik hosszú vonat 1636 méter hosszúra nyúlt és százötvenkét gyalogtal rakott kocsi-ból állott és százkilencvenöt kilométer hosszú pályán egy lokomotív vontatta. Mindkét vonat huszonegy kilométer sebességgel közlekedett óránként.

P. R.

† **Tolsztoi egyetemi évelből.** Gróf Tolsztoi Leo egykori iskolatársa, Martuinov orosz író nemrégiben cikket közölt, amely néhány érdekes adatot mond el a fiatal grófnak a kazáni egyetemen töltött életéből. Tolsztoi Leo akkoriban egy kicsit vaskos és ügyetlen volt. Nagyon keveset forgott társaságban, még a kollegái közé sem járt nagyon, sőt csaknem egészen ismeretlen volt előttük. A tanteremben mindig ugyanazt a helyet kereste ki magának Tolsztoi. Többnyire valamelyik hátulsó padban telepedett le, lehetőleg minél messzebb a professzortól. Ennek a nagy visszavonultságának az oka csakhamar világos lett a kollegák előtt. A jogi tanulmányokhoz semmi kedve nem volt s ott hátul, mialatt a tanár előadott, irodalmi és bölcsészeti olvasmányokba mélyedt. Ilyes könyveket mindig vitt magával. Természetesen így nem igen figyelhetett az előadásra, ami nagyon sokszor okozott neki kellemetlenségeket. Gyakran megtörtént, hogy a tanár félbehagyta az előadást s kérdést intézett a hallgatókhoz az éppen elmagyarázott dolgokról. Ha aztán Tolsztoira került a sor, ő mindig a legnagobb zavarba jutott. Ugy érezte magát, mintha az égből pottyant volna alá s egy szót nem tudott felelni. Hanem hát a professzor urak bizonyosan megbocsátottak neki később a figyelmetlenségeért.

† **A párisi újságíró-iskola.** Novemberben nyílik meg az újságíró-iskola Párisban. Tanári kara a legkiválóbb francia hírlapírók közül kerülnek ki. Az újságíró-iskolát a „Collège libre des sciences sociales” intézettel fogják összekapcsolni. Henry Fouquier, a Temps munkatársa (most akadémiai jelölt a Pailleron halálával megüresedett tagságra) a szerkesztés technikájáról fog szakszerű előadást tartani. Jules Cornély, a Figaro főmunkatársa a sajtó történetét ismer-

teti majd, Jean Cruppi, a francia kamara tagja a sajtóügyi törvényhozást, Seiguobos, a Sorbonne-egyetem híres tanára a jelenkor történelmét adja majd elő a politikai újságírásra való tekintettel.

† **A nők és a tuberkulózis.** Nem száraz statisztikáról akar itt szó lenni, hogy ez a rettenetes kórság milyen arányban szedi áldozatait a szebbik nemből. Hanem arról lesz szó, hogy milyen mértékben járulnak hozzá a haj terjesztéséhez a nők és mennyiben volna módjuk arra, hogy a veszedelem terjedését megakadályozzák. Most, hogy annyit foglalkoznak kongresszusok, városok, kormányok a tuberkulózis ellen való védekezésével, a közérdeklődés mindenfelé fel van keltve. Nemrégiben a közönség köréből hivta föl a figyelmet egy aggodó lélek az ósoka könyvekre, amelyek a legalkalmasabb vezetői a tuberkulózis bacillusának, most pedig egy orvosi szaklap szól az uszályról, a sleppes ruháról. Elmondja, micsoda veszedelem van abban, hogy nemcsak az asszonyok, hanem a leányok is sleppes ruhájukkal fölszedik, felkavarják az utca porát, amelyben szépen fészkelnek a tüdővész bacillusai, s ilyen módon is nagy mennyiségben jutnak az egészséges tüdőbe. Nem új dolog ez a lázongás a slepp ellen, de nagy látszik, hiábavaló. Ezáltal a lelkes felszólaló a hazafiség és irtalom nevében szólítja fel a nőket, mondjanak le a sleppes ruháról, még ha annyira akarja is a divat. Végre is a divatnál, amely érzéketlen és makacs, csakugyan könnyebben megindíthatók a nők és így bizonyos, hogy az ilyen kérélemnek lesz hatása. Csakugyan nincs értelme a sleppnek az utcán. Ha nem is gondolunk az egészségi szempontokra, hanem csak arra, mi minden ragad a hosszú ruhához az utca köveiről, már csak azért is le kellene mondani hölgyeinknek a túlságos hosszú ruháról.

† **Vibratorium.** Egy angol ember egy apparátust készített, amelyet vibratoriumnak keresztelt el, s amelynek az volna a hivatása, hogy a beteg emberi testet muzsikával gyógyítsa. Kiindul pedig abból az általános ismert hatásból, amit a harmonikus hangoknak egész sora az emberi lélekre gyakorol. A vibratorium egy függőágyból, vagy ládából áll, amelyet orgonasípok vesznek körül, amelyeket egy billentyűszerkezet útján lehet megszólaltatni. A beteg elhelyezik a készülékbe, aztán megkezdődik a zene és pedig minden betegségére a megfelelő zenezsám. A mechanikus hatás a testre ezenközben olyan, mint amilyen az elektromos áram hatására, de tartósabb. A vibratorium egyelőre az angol vicelapoknak ad anyagot, a feltalálója ellenben minden vicelődés ellenére hangoztatja készülékének a komolyságát és nagyarányú eredményeket ígér.

REGÉNY.

Tavaszi beszéd.

— SZATIRA. —

Írta: NÓGRÁDI LÁSZLÓ.

I.

A verőfényes tavaszi napsugár vidáman táncolta be a lombosodó erdőt, mezőt s mintha mindenüvé életet lehelte volna, nyomában felpatant a rügy, kinyílt a virágkehely, sűrűsödött a fűpázsit, szépült, növekedett minden.

A madarak már énekelgettek, olykor-olykor felhangzott az erdők mélyéből a rigófütty is, ki-kicsattogott egy dal, hogy éledt belé a lélek. A lombokkal meleg tavaszi szellő játszott, sugdosott, zizegett a lomb, mintha az egész erdőn valami szerelmes hangulat vett volna erőt. A völgyben a patak zugott, hatalmasabban, mint nyárbán, hiszen még csak most kapta vissza az édes szabadságát.

Az egész egybeolvadt s olyan volt ez, mintha a szabadságát, életét visszanyert természetnek örvendő dala volna tele erővel, étellel, szelidséggel, szabadsággal.

Az erdővel kerített kis tisztáson, a puha, selymes pázsiton egy kis társaság mulatott; nők, leányok és férfiak. Az asszonyok a kisvárosi politikát hánytak-vetették meg tavaszi kedvvel, a lányok virágot szedtek s szaladtak, a férfiak egy lefűrészelt hatalmas törzs köré ültek, mely természetes asztalul szolgált s békés nyugalommal eresztgették szélnek a kék füstkarikákat, olykor-olykor koccintottak a saját termésből.

A társalgás mind zajosabb-zajosabb lett, az asszonyok eltérő véleményben voltak valami ti-

a saját termésből, mit a leszerelt hosszú nyaku úvegek bus serege bizonyított ott a fűbe temetkezve.

Ilyenkor legjobb a beszéd, feláll meg, mond valami kacagtatót s helyreáll a jó béke, feláll utána a másik, akinek beszéde alatt megszilárdul a helyreállt egyensúly. — Most is ugy volt, de az asszonyok provokálták a férfi ékesszólást.

— Mefisztó ur. — szólt egy kóvér asszonyág — ön szelimes ember hírében áll, mi valamenynyien a legnagyobb lelkivágygyal sóvárgunk az ön szava után. Az összes hölgyek kívánságát tolmácsolom. Kirándulás — és ön nem beszél, mit érne az egész így! Előre látom a szellemi sziporkákat, amelyeket szórni fog, szinte félek, hogy a tavaszi ruhába öltözött erdőt fel fogja gyújtani. Mindegy, valamennyi hölgy szavával kiáltom: beszéljen nekünk, ó Mefisztó! Nézzé, ott van az a széles, lemetezett törzs, tegye félre a poharakat, álljon rá és beszéljen . . . beszéljen nekünk!

A kóvér asszonyág az utóbbiakat már fuldokolva mondta, mind a mellett a kis szónoki remekért sűrű taps jutalmazta, csak a férfiak néztek baljóslatu szemmel, mert asszonyi eselt gyantítottak.

Ezen szavak után a hölgyek és leányok mind a széles tönk köré jöttek s megindult a halk sutogás, csillag szemmel néztek a Mefisztóra s elkezdtek találgatni, ugyan fog-e beszélni s miről? — mert az asszonyi kíváncsiság mindig előbb jár, mint az ember gondolata.

Mefisztó ur kaján mosolygójával nézett a meg-rökönyödött füstölő kompániára, de hiába, az asszonyok kérését mellőzni nem lehetett, egy bocsenatkerő pillantást vetett rájuk s aztán nyakendőjén egyet rántva, melylyel zsenális rendtelenségbe hozta, felállott a széles fatörzsre. Mefisztó ur nem volt valami szép ember, hanem különös. Elég magas, széles vállu, a szeme saját-ságosan tudott nevetni, mikor a homloka haragosan ráncolódott össze, hatalmas feje olyan volt, mint az oroszlánzó széles melléből valami saí-

tos hang tört elő recsegőn, meg csengőn, olyan különös volt az egész ember s ez tetszett benne, meg az, hogy még nőlen volt!

Amint felállott a törzsre, mindenki igyekezett csendben lenni.

Mefisztó ur kicsit meglendíté karját s így kezdett beszélni.

Tisztelt hölgyeim!

Szívesen engedek óhajtasuknak, mert mondhatom, hogy én sohasem vettem meg még egy nőnek sem a kívánságát, nem tagadtam meg soha, — annál inkább nem tehetem most, mikor annyian kívánják, hogy beszéljek. (Mefisztó szeme mosolyog, homloka kiderül s ajkán szarkasztikus ránc látszik.)

Tehát beszélni fogok. Előre mondom, hogy beszédem kicsit furcsa lesz, egy kicsit misztikus, néhol egészen homályos, talán pikáns is, de mindenesetre igyekszem, hogy legyen benne sav és tanulság.

Bizonyára nem emlékeznek arra az időre, de hogy is emlékeznenek, hiszen valamenynyien nagyon fiatalok, mikor még a föld, ez a gyönyörű föld, mely annyi szép virágot hord és minden virágok közt legszebb virágot: a hölgyeket, egy közönséges alma volt. Igen, egy közönséges alma! (Mefisztó mosolyog.) Ez az alma pedig a paradicsomban volt. De hát, hol volt ez a paradicsom, ha a föld még csak alma volt? Bizony mondhatom, hogy minden földrajzi tudományom, mit az iskolákban s utazásaimban magamba szedtem, eserbe hagyna, ha egy könyvet, mit mindenki ismer, nem olvastam volna. S ez a könyv a biblia!

Igen, szép hölgyeim, tessék megnézni, a paradicsom ott van a biblia első lapján.

Tehát, hol a paradicsom? — a biblia első lapján! (Mefisztó cinikusan mosolyog.)

Oh! milyen gyönyörű volt ez a paradicsomkert, milyen gyönyörű! Micsoda ligetek, micsoda növények voltak abban. Csenevész utódai ezek, miket itt látnak s mehatnének az egész földke-

— A csodatévő angol generális. Sudanban a vakhit, a babona még egy kicsit szépen virágozik. Erre nézve Beresford lord mondott el egy kis történetkét a mahdi-vita alatt a képviselőházban. Ő maga mint szemtanú szerepelt benne. Egy fogoly se lehet vittek egy angol generális elé, aki vallatta a mahdi felől.

— Istenes férfitól? — kérdezte.

— Bizonyára — felelte a seikh.

— Honnan tudod?

— Mert csudákat tesz.

— Valóban? És mik azok a csudák?

— A seikh egész komolyan felelte:

— Megérkezett Chartumba és át akart kelni Omdurman felé. De nem volt csónaka. Arra imádkozott, mire előjött a Nilusból egy krokodilus és elvitte Omdurman felé.

— Láttad ezt te magad is?

— Én nem, hanem nekem olyanok mondták el, akik látták.

A tábornok, akinek félszeme van, most így szólt a seikhhez:

— Ha egyik szememet feldobom, aztán elfogom és a helyére vissza teszem, elhiszed-e akkor, hogy mahdi vagyok?

— Minden esetre.

A tábornok megcsodálta azt, amit mondott, a seikh pedig térdre borult és így szólt:

— Allah nagy! Te mahdi vagy.

— **Óriás védőbeszéd.** A közéletben egyes beszédek egyszerűen csak a méreteikkel szerzik meg maguknak a hírességet. A minap szó volt Pironnak, a francia epigramma-írónak arról a beszédéről, amelyet az Académie Françaiseben mondott volna el, ha megválasztották volna. A bökkenő a dologban csak az volt, hogy éppen e miatt a beszéd miatt, amelyet készségesen közzét előre az illetékes körökkel, nem választották meg Píront. Ez a beszéd rövid volt és csípős, mint egy epigramma. Megemlékeznek most külföldi lapok egy beszédéről, amely ellenkezőleg nagyon hosszúra nyúlt. Védőbeszéd volt. Amikor 1815-ben Trarot generális püret tárgyalták, a védőügyvédei a reneszansz revíziós tanács előtt teljes öt napon és öt éjszakán át beszéltek. Valóságilag obstrukciós volt ez a védelem, csak hogy nagyon komoly oka is volt. Élet és halálról volt szó. A tábornokot halálra ítélte a haditörvényszék, s az akkori törvények szerint mielőtt jóváhagyták az ítéletet, a végrehajtás nyomon követte. Az volt tehát a cél, hogy a tábornok felesége időt nyerjen arra, hogy Párisba mehessen, s ott kegyelmet eszközöljön ki a királnál. Az ügyvédek három óránként váltották fel egymást, a bírák pedig végre annyira kimerültek, hogy kénytelenek voltak egy-egy órát pihenni. S az ügyvédek nem pihentek ad-

rekségére, még se találják csak halvány másolatát, eltörpült származékát annak a gyönyörűségnek, mi ott volt.

Mi a pálmafás, cédrusos Libanon, mi az exotikus vidék minden szin pompája ehhez a kerthez képest? Az óriási szapinduszi fenyőhöz hogy simul a márványszin levelű lenc, a jerikói csodarózsa milyen szirmokat hozott, az amarillis bokrok között hogy suhogott a szél s ah! a páfránylevelek milyen édes hűst adtak.

A tó tetején vízi nefelejtsek közt a lótuusz mint két csónakra uszott a százezer-féle színű lepke-kék, bogaraknak, hogyan gyönyörözött a kristálytisza vízi patak aranyhalával. És a fű, a rét milyen volt — hölgyeim! mondhatom a bárszony, a plüs semmi annak puhaságához s higyjék meg, hogy több volt a virág a réten, mint valamennyi árjegyzékben ma.

Aztán milyen színárnyalatok, milyen átmenet a fényből az árnyba, a szín minden skáláján fel a legelősebbig s aztán a legalacsonyabb tónus, de mégis milyen összhang! Semmi, semmi ahhoz képest az önk által dicsőített első festmény is. Az a tökéletes csillogás a fénynek, az a ritmikus mozgása párhuzamban a színek különféleségének; az az omlatagon enyhe, az az élesen képes benyomása a fény színhatásának soha, soha nem lesz.

Hölgyeim! Szeretnék, mint álom ellebbenni, ha még arra a gyönyörű zenére gondolok, mit a madarak ezre egy körusban tettek.

És ebben a gyönyörű kertben, kellő közepén, állt a fa, melyen a föld, az emberiség még mint alma függött.

Óh! ez az alma, higyjék meg hölgyeim, uraim, szép volt! Szép volt! Szébb gyümölcs nem terem soha; rá nézve — óh! a szép álom — izgatótt hamvas pirosságával, az ajkat vonzotta s a kéz reszeltett a vágytól azt érinteni. És milyen fű volt ez az alma! Teljesebb fát nem növelt a föld, mondhatom, nem is fog művelni. Hajló ágak nyultak a legtökéletesebb, legkarcsubb-

dig, amíg csak meg nem érkezett a hír, hogy a király a tábornoknak megkegyelmezett.

— **Vonaton dohányzó hölgyek.** Eddig háromféle fölírás ismertünk a vasuti kocsiokon. Volt *Nem dohányzó* szakasza, *dohányzó* szakasza és *Női szakasz*. De jött a nőemancipáció és fordult a kocka. Aminap egy *Brüsszel* felé robogó gyorsvonatra beszéltek egy csinos fiatal asszony. Egyenesen a *Női szakasz* fölíratu kupéba szállt, ahol rajta kívül öt más hölgy foglalt helyet. Alig indult tovább a vonat, a szép hölgy elővett egy — cigarettatárcát, s egyik cigarettaát a másik után szivta el, nagy méltatlankodására a többi hölgyeknek. Hiába tiltakoztak, hiába fenyegettek, a cigarettás hölgy kérlehetetlenül füstölt tovább. Amint a vonat megérkezett Brüsszelbe, az öt asszony az állomásfőnöknél panaszt tett a füstölő asszonyka ellen. Az állomásfőnök keresett, kutatótt a szabályzatban, de kénytelen volt kijelenteni, hogy semmit se tehet. A szabályzat ugyanis arra nem gondolt, hogy valamikor dohányzó hölgyek is lesznek. A modern belgák ez óta a história óta újabb szakaszjelző táblát függesztettek a vasuti kupéokra, amely így szól:

DOHÁNYZÓ
HÖLGYEK.

És most így szépen kettéoszlott a *nemdohányzó* és a *hölgyek* fogalma, amely eddig vasuti szempontból körülbelül egyet jelentett.

— **La belle Cavalleri.** Még mindig sokat tárgyalják Párisban és Rómában *Bariatinski* muszka hercegnek *Lina Cavallerivel*, a szép chanssonette-énekesnővel való házasságát. *Bariatinski* hercegné, amíg erre a magas polcra eljutott, egészen alul kezdte. Amíg Párisba került, ahol *La belle Cavalleri* néven szerepelt legutóbb, hosszú utat tett meg. Kezdődött pedig ez az ut Róma külvárosában, Trastevere-ben. Apja újságelárusító volt, ő maga a nyomdában segített az újság összehajtogatásánál. Nagyon csinos volt s tizenhat esztendőskorában a „bret-lire“ került. Kellemes hangozkájával ügyesen adta elő a nápolyi és római énekeket, de otthon nem igen tudott sikerre vergődni, nem volt meg benne az, amit a dalszarnokokban keresnek az emberek, a pikantéria, a frivolitás. De hirtelen fordulat állott be a pályáján. Egy ügynök, aki inkább a szépséget kereste, mint a művészetet, Németország nagy varieté-színpadaira vitte, s *Lina Cavalleri*, aki időközben sugárzóan szép nővé fejlődött, nagy sikereket aratott. Már Berlinben szeretett bele a fiatal muszka herceg, aki aztán követte is mindenfelé, s elment utána Párisba is, majd Rómába. A dívette apja, aki

törzsből, hölgyeim, uraim, a fantázia megakad, lankadva hull a semmiségbe az isteni ész, mikor ezt akarja rajzolni.

Hölgyeim, uraim, ne kívánják, hogy folytassam az alma leírását most, elfáradtam az emlékezés szüla alatt, majd később folytatom. Most másról kezdlek beszélni...

... Ilyen szép tavaszi délután volt. Az ég azur kékségét egy felhő sem szántotta át; a fény sajátosságosan táncolt a fák levelén. Madárdal, szellőstutogás és üde virággillat mindenfelé. Jól emlékezem — tapasztalás után beszélek — éppen ilyen délután volt, mikor rövid beszédem hősönje, *Biri*, nevezzük így, kint ült kertjében. Egy tizenöt éves lány. Mosolyognak, hogy lehet hősönje tizenöt éves bakfis. Ne feledjék, hogy a tizenkilencedik század végén vagyunk s ma már nagyon művelik a lelket az évek — megeshetik az is, hogy az apák bakfis leányaikkal, a kamasz fiúk fiatal anyjokkal szöknek meg. A századvégi ember mindenre képes!

Tehát *Biri* sorra nézte, virágait, sorra cirógatta gyöngyvirág bokrait. És a lány már eszes volt. Tudott mindent! Tudta, hogy a virág nyílik és elhervad, tudta, hogy a rózsát leszakítják, ha élvezni akarják; tudta, hogy a virág arra való, hogy azt élvezzék s hogy az életet széppé kell tennünk, mert magától nem válik azzá, keresni kell benne a kellemeset, a jót, az élvezetet.

Hogy mindezt honnan tudta *Birike*? Mondhatom, nagy dicséretére az iskoláknak, hogy onnan.

S ezen sokoldalú életismeret megszerzésére csodálatos módon vezette rá egy esemény.

A tanítónő ugyanis egy idő óta halványodott, ideges lett. Minden nap egy rózsával kevesebb volt az arcán, a szép tanítónő hervadt, rózsából fehér lilium lett. Egyszer aztán elmaradt az iskolából, egy hét múlva pedig eltemették — öngyilkos lett.

Ugyan hölgyeim, mért nínnek el? — sápadt-

pompásan élt a leánya jóvoltából, a hercegnek egy napon nagy jelenetet csinált, amelynek az lett a vége, hogy a herceg kijelentette, hogy feleségül veszi a leányt. És meg is tartotta a szavát.

— **Klondyke.** Klondykebe elmentek az emberek rohamosan, seregestől, oda csábította őket az arany. Ahol annyi ember annyi fölül összegyűlt, ott az arany, még ha germadában hever is, végre kevesnek bizonyul. Sok keserves csalódáson kívüli még egyéb is vár az aranykeresőkre: a vakmerő vállalkozásban a pusztulás. Az Événement írja, hogy a legutolsó héten kétszáz aranykereső pusztult el Klondykeban. Huszonötven skorbutban haltak meg, ötvenen a Nagy-Rabszolgatáborba veszttek, tizen megfágytak, a többiek pedig az éhség, a nyomor tette tönkre.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

— **A bankszabadalom megújítása.** Bécsből táviratozta tudósítónk: A magyar pénzügyminisztérium részéről *Popovics* miniszteri tanácsos, az osztrák pénzügyminisztérium részéről pedig *Gruber* tanácsos ma a bankkérdés ügyében hosszabb ideig tárgyalásokat folytattak *Mecenseffy* vezértitkárral. Ezen az értekezleten megállapították az Osztrák Magyar Bank tárgyaló bizottsága holnapi ülésének az anyagát. Az ülésen *Mecenseffy* vezértitkár jelentést tesz majd a két kormányk között a bankra vonatkozó meg egyeztetéséről és egyúttal meghatározza a bank vezetőségének evvel a meg egyeztetéssel szemben elfoglalt álláspontját. A bank állásponjtában kiemelkedő momentum az, hogy statuálja a bankszabadalom Ausztriában a 14. § alapján, amelyben tudvalegőven ezidáig a bank intézősége nem látott a jövőre nézve elég biztos garanciát. A meg egyeztetések financiai része nem okoz majd semmi nehézséget. A jövő hétfőn a banktanács bizalmas értekezletet tart, amelyet csütörtökön rendez ülés követ. Ezen az ülésen fogják véglegesen meghatározni a mindkét kormányk adandó választ. Hír szerint a részvényesek rendkívüli közgyűlését csak az ősszel hívják egybe.

— **A Magyar Keramiai Gyár Részvénytársaság** ma délelőtt tartotta közgyűlést *Tolnay* Lajos országgyűlési képviselő elnöke alatt. Az igazgatóság jelenti, hogy az üzletet kedvezőtlenül befolyásoló körülmények ellenére is az 1898. üzlet eredménye teljesen kielégítőnek mondható. A tiszta jövedelem 385.588 korona 43 fillér, amelyből az alapszabályszerű levonások után részvényenként 24 koronát fizetnek ki. Jelenti az igazgatóság, hogy a múlt évi közgyűlés részéről elhatározott tökéfelemelést teljes eredménnyel foganatosította, amennyiben a kibocsátott 5000 darab részvényt a részvényesek teljes számban átvették. Az igazgatóság az ez uton nyert anyagi eszközöket a célbavett új gyártelep fölépítés-

ság illik az ilyen esethez inkább, — egy öngyilkos hölgy! Ez alkalmas studium volt a növedékeknek s eredeti okát az öngyilkosságnak ki is sűtötték, segítve saját gondolataikat az otthonról összehordott eszmetöredékek által.

Pár nap múlva valamennyi lány sápadt akart lenni és — öngyilkos, mert olyan szép volt a tanítónő s olyan sokat beszéltek róla a városban; igazán irigylésre méltó, milyen szép dolog is elhervadni s aztán öngyilkosnak lenni! Az emberek beszélnek, beszélnek, igen sokat beszélnek, némelyek azt is mondják, kár volt érte, nagyon kár. Ettől az időtől határozott irányt vett *Birike* lelke: megalkotta ideálját.

Bizonyára önöknek is volt egy, vagy több ideáljuk. Még ez nem baj, csak levegőből van, csak káprázat, csak az agy játéka, a sziv hangulata s a lélek delibája. Az ilyen ideál legfőbb az álomnak árt: lázassa teszi, megspasztja az arcot. Álom-ideál — — álom-ideál! Boldog idő, mikor még azért sietünk aludni, hogy álmodhassunk. Elmereng a lelkem, feloldódik s mintegy a végtelenséget átfutó fénymilliók rezgő részévé lesz, mikor arra az időre gondolok! Hogy megváltozott minden azóta! Milyen gyönyörű volt minden — minek fessem le szóval ezt a szép világot, mely ragyogott, mert mindent az ideál fénye világított be. Óh! beszédes fak, óh! beszélő sziklák, óh! patakok csörgő vize, légnak langyos fuvaltja, virágnak érintetlen pirossága, óh! te naptól átsűtött sugárzó vidék, te mindenben élő, beszélő tiszta ideál! Engedjenek meg hölgyeim, hogy ennyire elérzékenyedtem, de higyjék meg, hogy sokkal átkozottabb dolgok fölött is elérzékenyednek mások. . . .

Tehát *Birikének* is lett ideálja: elgondolta, hogy neki csak „olyan“ kellene, ki miatt úgy lehullanának arcáról a rózsák, mint a szép tanítónőéről s aki miatt oly szép öngyilkos lehetne, mint amaz.

(Folytatása következik.)

sére és berendezésére fordította. Az üzem legközelebb már megindul. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette s a felmentést minden irányban megadta.

A Klotild Első Magyar Vegyipari Részvénytársaság ma tartott közgyűlése az igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentéseket, valamint a mérleg- és zarszámadásokat jóváhagyta és a lefolyt évre a megfelelő leírások eszközölését után 5% osztalék kifizetését határozta el, mely holnaptól kezdve fizetetik a Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank részvénytársaság pénztáránál.

Sorsolás. A budai 2 millió forintos sorsjegykölcson XLVI-ik sorsolása ma délután ment végbe, a régi városnév tanácsstermében, Vasziéni János tanácsos elnöklése mellett; a sorsolást Slatiny Ferenc számtanácsos vezette. A főnyereményt 20,000 forintot nyerte a 28.763 sz. sorsjegy; 1000 forintot nyert: 2352 sz.; 200-200 forintot nyertek: 20.836 24.788 35.143 42.672 47.995 számok; 100-100 forintot nyertek: 7.291 11.181 12.201 10.957 49.605 6303 8543 10.503 25.023 10.204 39.084 6039 31.494 12.343 37.882 37.278 3790 45.797 számok. Kihuztak ezenkívül 975 sorsjegyet, egyenkint 65 fét nyereseménnyel.

Szészárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben pénzben 16.50, áruban 16.75 frt. Bécsben a kontingentált készáru 18 frt pénzben, 18.20 frt áruban.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Vágómarhák, Magyar ökrök 980 darab, magyar tehén 435 darab, szerbiai ökrök — darab, szerbiai tehén 1418 db, boszniai ökrök — drb, boszniai tehén — drb, bivaly 54 drb, bika — 80 darab, összesen 2962 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizalmi való ökrök 256 darab, fejős tehén 180 darab, igás bivaly 20 darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás záráig, vágómarhákért: Magyar hizott ökrök, legjobb minőségű 29.— frttől 31.— frtig, kivételesen 32.—33 frt, 100 kilónként élő súlyban, középminőség 26 frttől 28.— frtig, silányabb minőség 22 frttől 25 frtig, Tarka hizott ökrök, legjobb minőségű 30 frttől 34.— frtig, kivételesen — frtig, középminőség 26 forinttól 29 frtig, silányabb minőség 23 forinttól 25 forintig. Szerb ökrök legjobb minőségű 24 forinttól 31.— forintig, kivételesen — forintig, silányabb minőségű 18 1/2 frttől 24 1/2 forintig. Bika jobb minőségű 28 frttől 32 frtig, kivételesen — frt, silányabb minőségű 24 frttől 27 forintig, Bivaly 17 frttől 22.— frtig, kivételesen — forint. Magyar tehén 21 frttől 23 frtig, Tarka tehén 22 frttől 32 frtig, kivételesen — frtig. Gazdasági marhákért: Igás ökrök elsőrendű — frttől — forintig; 350 frttől 385 forintig páronként, közép — frttől — frtig, — frttől — frtig páronként, silányabb 290 frttől 330 frtig páronként. Hizalmi való ökrök fehér — frttől — forintig; — frttől — forintig páronként. Fejős tehén fehér 85 forinttól 100 forintig; keresztzetű színes 120 forinttól 150 frtig. Bonyhádi faj 155 forinttól 200 forintig darabonként. Igás bivaly 230 forinttól 265 forintig. — Dacára annak, hogy a vágómarha felhajtás 600 darabban nagyobb volt a múlt hetinél, a kereslet általában mégis élénk volt, mert számos idegen vevő jelent meg a vásáron, s ennek folytán a múlt heti árak változatlanul megmaradtak. Különösen élénk kereslet nyilvánult fiatal gömbölyű magyar és szerb ökrök iránt. Silányabb minőségű marha után is jobb vételkedv nyilvánult, csak öreg nehéz, habár kövér mustra ökrök nehezen voltak eladhatók, ezeknek az ára azonban az utóbbi időben 100 kilogrammonként 1-2 forintra mégis emelkedett. Az igásmarha felhajtás nagy volt és sok szép darab volt a vásáron, a kereslet ezek iránt mégis gyenge. A fejős tehén vásár élénk volt, az árak a mulhetiek maradtak.

Borjувásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Belföldi élő borjú 1169 darab, leült borjú — darab, növekedőmarha 23 darab, bárány élő 20 darab, leült bárány — darab. Árjegyzések: Belföldi élő borjú 25 —30 krtól 31—34 krajcárig, kivételesen 36—38—40 krajcárig, elsőrendű — krajcár, növekedő marha — — — — — krtól — — — — — forintig páronként. A vásár lanyha volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1899. június 14-én. Készlet 635 darab. Érkezett 438 darab. Összesen 1123 darab. Eladatok: 512 darab. Maradt 611 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. súlyban 44—45 krajcárig, 220—250 kgr. súlyban 43—45 krajcárig, 320—380 kgr. súlyban 42—45 krajcárig. Öreg nehéz paronkint 400—500 kilos 41—44 krajcárig, Malsok 39—42 krajcárig kilonként. A vásár hangulata lanyha volt.

Bécsi juhvásár. A mai juhvásáron, a felhajtás 1274 darab juh volt. Bányadit árak. Arak paronkint: kivelti juh 22.—24.— forint, selejtés 20.—21.— forint, gyapju birka — forint, angol — forinton.

Bécsi szurómarhavásár. A mai vásárra felhoztak 4067 darab élő borjút, 1864 darab élő sertést, 1115 darab levágot sertést, 236 darab levágot juhot és 617 darab bárányt. Árak 2—4 krig apadtak.

Eladási árak: Levágot borjú 35—48 krajcáron, elsőrendű — — — — — krajcáron, élő borjú 26—32 krajcáron, kivételesen — — — — — krajcáron, legelsőrendű 34—45 krajcáron, fiatal sertés 38—42 krajcáron, levágot nehéz sertés 43—52 — krajcáron, könnyű sertés — — — — — kron, elsőrendű sülőd 44—54 krajcáron, levágot juh 39—44 krajcáron kilogrammonként. Bárány 5—12 frt páronként.

Közlekedés.

A magyar-osztrák-német behajózási kétélték szeptember 2-5-ik napján tartja üléseit, még pedig ezuttal Budapestben. A kétéltéki egyesület védnökségét a magyar hajózási egyesület fölkerésére Friaus főherceg vállalta el.

A pozsonyi téli kikötés. A földmívelésügyi miniszter a pozsonyi téli kikötésnek szükséges mintegy 888,000 m³ kő- és kavicsanyag kotrására és kapcsolatos beépítésére közelebb nyilvános versenytárgyalást fog kiírni. E nagyszabású téli kikötőnek a földmívelésügyi miniszteri tárca terhére fedezett költségei körülbelül egy millió forintra fognak menni és már 1897. évben megkezdték a szárazban kiemelt földmunkálatokat.

A téli kikötő mintegy 225 gőzös és uszályhajó befogására oly módon készül, hogy az forgalmi kikötővé is átalakítható.

E részben a földmívelésügyi miniszter Pozsony szabad királyi várossal tárgyalásokat is folytatott és kijelentette, hogy elvileg hajlandó a téli kikötőt ily célra a városnak átengedni.

Ménetrend változás. A Magyar Államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint 15-ikétől kezdve a Budapest ny. p. u. Bécs között közlekedő 108. és 107. gyorsvonatok is étkező kocsival közlekednek. A 108. sz. gy. vonat indul Budapest ny. p. u.-ról délután 5 óra 40 percek, érkezik Bécsbe este 6 óra 45 percek; a 107. sz. gy. vonat indul Bécsből este 6 óra 55 percek és Budapestre éjjel 10 óra 55 percek érkezik.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, június 15.

A buzaüzlet változatlan kedvező hangulatban nyílt meg. A mérsékelt kínálat és a malmok csekély érdeklődése következtében azonban a forgalom gyenge volt. Eladatott tartott szilárd árakon 10,000 méter-mázsa leginkább finomabb minőségű buza, amelynél 5, és egyes szállítmányoknál 10 krajcárrel magasabb árakat fizettek.

Eladatott:

Buza. Tiszavideki: 100 mm. 79.5 k. 10 forint, 400 mm. 79.5 k. 9 frt 97 1/2 k. 100 mm. 79.5 k. 9 frt 82 1/2 k. 100 mm. 79 k. 9 frt 85 k. 200 mm. 78.5 k. 9 frt 90 k. 200 mm. 78.5 k. 9 frt 90 k. 400 mm. 77 k. 9 forint 80 k. 150 mm. 75 k. 9 frt 55 k. 100 mm. 75 k. 9 forint 60 k.

Fejérmegyei: 150 mm. 77 k. 9 frt 75 k. 450 mm. 76.6 k. 9 forint 75 k. 650 mm. 76.2 k. 9 frt 72 1/2 k. 600 mm. 75 k. 9 frt 87 1/2 k. 200 mm. 75.5 k. 9 frt 60 k.

Pestvidéki: 200 mm. 80 k. 9 frt 87 1/2 k. 100 mm. 79 k. 9 frt 85 k. 500 mm. 78.5 k. 9 frt 65 k. 100 mm. 78 k. 9 frt 70 k. 300 mm. 78 k. 9 frt 75 k. 250 mm. 77.5 k. 9 frt 70 k. 300 mm. 77.5 k. 9 frt 70 k. 100 mm. 76.5 k. 9 frt 65 k.

Felsőmagyarvidéki: 1000 mm. 77.8 k. 9 frt 50 k.

Bácskavidéki: 1350 mm. 73.5 k. 9 frt 40 krajcár.

Tolnai: 200 mm. 76 k. 9 frt 60 k.

Raktári: 1040 mm. 78.3 k. 9 frt 80 k.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 350 mm. 7 frt 25 k. 100 mm. 7 frt 10 k.

7 frt 05 k. 100 mm. 7 frt — k.

Arpa: 150 mm. 6 frt 20 k. 100 mm. 6 frt 20 k.

170 mm. 6 frt 20 k. 100 mm. 5 frt 85 k.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for Buza (d) and various grades (bánsági, tiszavideki, pestvidéki, fejmegyeyei, bácskai, román, szerb, bolgár) with prices in k and frt.

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Table with columns for Buza (októberre), Rozs (októberre), Zab (októberre), Tengeri júlusra, Tengeri augusztusra, Tengeri májusra 1900., Repce augusztusra.

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns for Buza (júniusra), Buza (októberre), Rozs (októberre), Zab (októberre), Tengeri júlusra, Repce augusztusra.

Délután fél 5 óraker zárul:

Table with columns for Buza (októberre), Rozs (októberre), Tengeri májusra 1900., Tengeri júlusra, Zab (októberre), Repce augusztusra.

A budapesti értéktözsde.

A mai üzlet irányzata alacsonyabb külföldi jegyzések alapján nyomott volt. Az internacionális értékek árai csökkentek.

A helyi piac csendes lefolyású volt. A forgalom mérsékelt maradt. Csupán Rimarészvényekben eredményezett némi kereslet csaknem 2 forint áremelkedést.

A déli tőzsde jobb bécsi jelentésekre javult s szilárdabban zárult.

Valuták- és ércváltók változatlanok. Az előtőzsde gyenge.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 387.50—388.—, Osztrák hitelrészvény 358.——358.60, Osztrák-magyar államvasuti részvény 356.50—357.10, Villamos városi vasut részvény 222.——222.50, Rimamurányi vasmű részvény 306.50—307.75 forinton.

A déli tőzsde javult. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 388.——388.25, Osztrák hitelrészvény 358.30—358.80, Osztrák-magyar államvasut 356.80—357.20, Jelzálogbank részvény 248.75—249.—, Déli vasut 69.75—70.—, Közúti vasut részvény 375.75—376.50 forinton.

Az utőttőzsdén az irányzat, csekély üzlet mellett, nyugodt maradt.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 358.60—358.75, Magyar hitelrészvény 388.10—, Budapesti villamos vasut 222.——222.50, Jelzálogbank 249.25—, Osztrák-magyar államvasut 357.25—, forinton.

Délutáni zárlat: Osztrák hitelrészvény 358.60 forinton.

Leszámítoló árfolyamok:

Table listing exchange rates for various banks and currencies, including Magyar általános hitelbank, Osztrák hitelintézet, Magyar aranyárjadék, etc.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Table with columns for Allamadósság, a) Magyar Allamadósság, b) Osztrák Allamadósság, c) Idegen Allamadósság, listing various government and foreign debts.

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Table listing Budapesti intézetek kibocsátása, including Jelzálogbank nyer., Készpénz, etc.

Bankok részvényei.

Table listing bank shares: Kereskedelmi részvénytársaság, Magyar tskp. közp., etc.

Biztosító társaságok részvényei.

Table listing insurance company shares: Bónsi biztosító, Bécsi élet- és járványbiztosító, etc.

Elsőbbségi kötvények.

Table with columns for bond types (e.g., Magyar-gallócai L., Bácskai) and their values.

Takarékpénztárak részvényei.

Table listing shares of savings banks like Egys. fővárosi, Pest, etc.

Gőzmalomok.

Table listing steam mills such as Hengermalom, Molnár és sütők.

Bányák és téglagyárak részvényei.

Table listing shares of mines and brickworks like Kőbánya, Érd.

Vasművek és gépgyárak részvényei.

Table listing shares of iron works and machine factories like Gázdandó, Danubius.

Könyvnyomdák részvényei.

Table listing shares of book printing houses like Athenaeum, Franklin.

Kilőfélle vállalatok részvényei.

Table listing shares of various companies like Aik. vágó-gépező, Bpesti villamos.

Közlekedési vállalatok részvényei.

Table listing shares of transport companies like Adriai tengerhaj., Bpesti kőszőlő vas.

Sorsjegyek.

Table listing lottery tickets from various locations like Bacsilka, Budapest.

Pénznekem.

Table listing exchange rates for gold, silver, and other currencies.

Külföldi váltók (lára).

Table listing exchange rates for foreign bills from Amsterdam, London, etc.

Határidőre kötött értékpapírok.

Table listing interest-bearing securities like Aranyjárdék, Magyar hitelbank.

A budapesti terményüzdsé.

Text describing the Budapest grain market, listing prices for wheat, rye, etc.

A bécsi bankotársaság.

Text about the Vienna bank association, mentioning the Budapest branch.

A bécsi értéktőzsde.

Text about the Vienna stock exchange, mentioning market activity and prices.

A bécsi bankotársaság.

Text about the Vienna bank association, mentioning the Budapest branch.

A bécsi értéktőzsde.

Text about the Vienna stock exchange, mentioning market activity and prices.

A bécsi értéktőzsde.

Text about the Vienna stock exchange, mentioning market activity and prices.

A bécsi értéktőzsde.

Text about the Vienna stock exchange, mentioning market activity and prices.

bank 152.50. Bécsi bankjegyek 274.75. Osztrák-magyar bank 918.—. Déli vasút 70.—. Dunagőzhajózási részvény 422.—. Dohányrészvény 141.25. Császári és királyi arany 5.69.—. Német bankváltók 58.92. 4 2/3% ezüst járadék 100.20. Osztrák koronajáradék 100.40. 1864-iki sorsjegy 194.75. Osztrák hitelintézet részvény 358.87. Unionbank 329.—. Osztrák Länderbank 239.75. Osztrák-magyar államvasút 357.13. Elbavölgyi vasút 233.—. Alpesi bányarészvény 236.75. 80 frankos arany 8.55.—. Londoni váltóár 120.50. Bécsi Tramvaj 487.—. Az irányzat nyugodt.

Bécs, június 15. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak Osztrák hitelrészvény 358.50. Angol-Osztrák bank 152.50. Union bank 320.—. Länderbank 240.—. bankjegyek 274.75. osztrák. magyar államvasút részvény 357.25. északnyugati vasút részv. 249.50. elbavölgyi vasút 263.50. dunagőzhajó részv. —. alpesi bányarészvény 236.75. májusi járadék 100.—. osztrák koronajáradék —. magyar aranyj. —. magyar koronajáradék 96.90 német birodalmi márka májusra 58.98. júniusra —. török sorsjegy 65.10. rimamurányi vasúti 367.50 déli vasút —. dohányrészvény 141.75. Napoleon d'or —. Lombard 70.12.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 15. (Tőzsdei tudósítás.) A tegnapi hivatalos utószáde után blanko eladások felfrösztek bányás és bankértékekben: ezen értékek a mai megnyitással eszközölt fedezésekre perctesen emelkedtek. A többi érték csendes. Spanyol járadék magasabb azan reményben, hogy a júliusi szelvény teljesen kifutik. Később az irányzat bágyadt lett és végre helyi értékek is bágyadtak lettek arra, hogy a porosz képviselőházban csatorna-törvényjavaslatot a bizottsághoz visszautasították. A magánkamatnál 4 2/3%ra való emelkedésére tovább is gyöngölös állott be.

Berlin, június 15. (Zárlat.) 4 2/3% papírjárdék —. 4 1/2% osztrák aranyjárdék 101.30. Elbavölgyi vasút —. Magyar koronajáradék 96.60. Osztrák-magyar államvasút 152.40. Kassa-onderbergi vasút —. Bécsi váltóár 169.40. Magyar vasúti beruházási kölcsön 101.50. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 195.90. Általános villamosági Edison 190.10. Gelsenkircheneri 205.75. Laurakohó 263.50. 4 2/3% ezüstjárdék 99.90. 4 1/2% magyar aranyjárdék 100.10. Osztrák hitelrészvény 223.90. Déli vasút 31.25. Károly Lajos vasút —. Orosz bankjegy 216.60. 4 1/2% új orosz kölcsön —. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 95.25. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 168.—. Harpeni 204.50. Az irányzat gyenge.

Hamburg, június 15. (Zárlat.) 4 2/3% ezüstjárdék 99.90. 1860. sorsjegy 147.—. Déli vasút 31.50. 4 1/2% osztrák aranyjárdék 101.—. Osztrák hitelrészvény 223.80. Osztrák-magyar államvasút 152.—. Olasz járadék 95.—. 4 1/2% magyar aranyjárdék 100.05. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, június 15. (Zárlat.) 4 2/3% papírjárdék 100.30. 4 1/2% osztrák aranyjárdék 100.50. Magyar koronajárdék 96.60. Osztrák-magyar bank 154.—. Déli vasút 31.10. Elbavölgyi vasút —. Londoni váltóár 104.40. Bécsi bankjegyek 274.75. Villamos részvény 160.—. 3 1/2% magyar aranykölcsön 85.60. 4 2/3% ezüstjárdék 99.70. 4 1/2% magyar aranyjárdék 100.10. Osztrák hitelrészvény 223.90. Osztrák-magyar államvasút 152.40. Északnyug. vasút —. Bécsi váltóár 169.45. Párisi váltóár 811.33. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 237.—. Az irányzat gyenge.

Páris, június 15. (Zárlat.) 3 1/2% francia járadék 102.22. Olasz járadék 95.40. Osztrák-magyar államvasút —. Francia törleszt. járadék —. 4 1/2% magyar aranyjárdék 102.80. Török dohányrészvény 398.—. Osztrák Länderbank —. 3 1/2% francia járadék 102.82. Osztrák földhitelintézet részvény —. Déli vasút 156.—. 4 1/2% osztrák aranyjárdék 102.15. Ottománbank 581.—. Párisi bankrészvény 1125. Alpesi bányás részvény —. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 15. A sertésüzlet irányzata csendes. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehez (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 42—42 1/2 krajcár. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) 42—42 1/2 krajcár. Fiatal nehez (páronként 230 kilogramm felüli súlyban) 44 1/2—45 krajcár. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 44 1/2—45 krajcár. Fiatal könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 45—46 krajcár. II. Magyar s z e d e t i: Nehez (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. Közép (páronként 220—280 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. Könnyű (páronként 220 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. III. R o m á n i a i: Nehez (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. IV. R o m á n i a e d e t i (S t a c h l): Nehez (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. V. S z e r b i a i: Nehez (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 44—45 krajcár. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 42 1/2—44 1/2 krajcár. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 45—46 krajcár. S e r t é s l é t e s z á m 1899. június 13. napján volt készlet 47.484 darab, 1899. évi június 13. napján felhajtotta 584 darab, 1899. évi június 14. napján elszállított 281 darab, 1899. június 15. napjára maradt készletben 47.797 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 15. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter dr. Thury Endre nagyvárdi törvényszéki aljegyzőt a nagyváradai törvényszékhez jegyzővé, Stanila Miklós nagyszabai törvényszéki joggyakorlót a dévai és Kozsacek József keskenytelei lakos ügyvédjelöltet a zombori törvényszékhez aljegyzővé, Vass István nagyváradai törvényszéki díjnokot a nagyváradai törvényszékhez és Bogrnár János csendőrmestert a nagyváradai járásbíróshoz irnokokká nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kópecsán Mihály okleveles tanítót a fenyései községi elemi iskolához rendes tanítványa nevezte ki. — A pozsonyi itélőtábla elnöke Steinhardt József végzett joghallgatót díjtalan joggyakorlóká nevezte ki. — A kolozsvári itélőtábla elnöke Hammer Jenő végzett joghallgatót segélydíjas joggyakorlóká nevezte ki.

Napirend.

Napló. Péntek, június 16. — Rómái katolikus: Reg. Ferenc. — Protestáns: Jusztina. — Görög-ország: (június 4.) Metrofan. — Zsidó: Tham. 8. — A nap két reggel 3 óra 47 percek. — Nyugszik este 7 óra 43 percek. — A hold két délelőtt 12 óra 5 percek. — Nyugszik este 11 óra 35 percek. A miniszterelnök fogad délután 4—5-ig. A fővárosi pénzügyi és gazdasági bizottságnak ülés délelőtt 10 órakor a régi városkában. A fővárosi köztisztviselői bizottságnak ülés délután 4 órakor az új városkában. A budapesti Laven-tennis Klub országos versenye (második nap) délután 4 órakor a Hermina-ut. 49. szám alatti játékpályán. A Vízisportok színesiskolájának évről-évről vizsgálódása délután 3 órakor. Báró Attila Béla előadása a Sporttelepről délután 6 órakor a Parkklubban. Nemzeti múzeum. Régiség-tára. Nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. A Múzeum többi terei 1 korona belépő díj mellett megtekinthetők. Nemzeti Szalon tavaszi tálata. (Ferenciek-tere 9. szám) nyitva délelőtt 9-től este 9-ig. Belépő-díj 20 krajcár. Országos Keptár és a Van Dyck kiállítása a tud. Akadémiában, nyitva délelőtt 9—1-ig. Iparművelési múzeum zárva. Telencsai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—5-ig. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig. A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyitva délután 12 óráig és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 9—1 óráig. Iparművelési múzeumi könyvtár nyitva délután fél 7 órától fél 9 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—8-ig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig. A Földtani Városiintézet. Ezenbeut Ferenc örösi kör képe, látható Városintézet, Andrásy-ut. utcén, reggel 9 órától este 5 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás. kereskedelemtörténeti múzeum és keleti mintatár az Inacsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár. Keresepi-ut. 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános országlönyvtár, Keresepi-ut. 20. szám alatt, délelőtt 9 óráig 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 órától 12-ig. Allattér nyitva egész nap.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése. —

Budapest, június 15. A légnyomás eloszlása meglehetősen bonyolódott. A maximum ma is északnyugaton tartózkodik, míg az alacsony nyomás a Földközi tenger felé Finnországtól húzódó széles sávot képez. Az idő a kontinensen túlyomában borult s annak közepén a hőmérséklet is még mindig alacsony. Hazánkban csupán szárazságon van eset, az ország déli részén ma reggel is esik. A hőmérséklet nem változott lényegesen. Küldés: Egyelőre még hűvös idő várható, helyenként esővel.

Vizárlás.

Table with columns for dates (Június 14, 15) and locations (Ján, Duna, Bács, etc.) with corresponding values.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi június hó 16-án
Himfy dalai.

Vígjáték 3 felvonásban, egy előjátékkal. Irta: Ber-
czik Árpád.
Személyek:

Kisfaludy S. Mihályfi	Takács József Horváth
Kisfaludy K. Dezső	Skublics I. Nádya B.
Özv. Biró Jó- zsefné	Rákosi Sz. Szalóky Péter Zilahi
Szegedy Rózsa Alszegei I.	Horváth J. Egressy
Ray Annuska Ligeti J.	Gal József Faludi
Rosty Anfal Vizvári	Nagy Pál Latabár
Bezeredy K. Pálfi	Nagy Pálné Vizváriné
Jolan Gerő	Janka Széchi S.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Szombaton Kókai ház. Vasárnaptól kezdve
szeptember 1-ig a színház zárva.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Péntek, 1899. évi június hó 16-án.
Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi június hó 16-án.

A férj vadászni jár.

Böhöztát 3 felvonásban. Irta: Georges Feydeau. For-
ditotta: Mihály József.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Szombaton ugyanaz harmadszor. Vasárnap d.
n. Irma öröksége. Este A férj vadászni jár.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi június hó 16-án.

Egyiptom gyöngye.

Operett 3 felvonásban. Irta: Heltai Jenő. Zenéjét
szerzette Forrai Miklós.

XIII. Szecsu zsinori Sziklai Zeneisz	Komáromi M.
Szinapisz Rózsahegy Zobejda	Szilassy
Kalcsiz Giréth Marietta	Varga
Mennosz Boross M. Athletino	Lenkeffy né
Hepontesz Fűredi Irmisz	Héban
Arabarszcs Bessenyei Kakukfi	Szalai

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Szombaton A gésák. Vasárnap d. u. A bolond.
A Gyurkovics-lányok.

FOVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

a Krisztinavárosban.

Péntek, 1899. évi június hó 16-án.

Megázott Amor.

Nagy operette 3 felvonásban. Irta: Prével és Lio-
rat. Zenéjét szerzette Louis Varney. Fordították:
Makó Lajos és Makai Emil.

Kezdeté 7 óraker.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Péntek, 1899. évi június hó 16-án.

A Mikádó.

Kezdeté 7 óraker.

Ős-Budavára.

Péntek, 1899. június hó 16-án

A fényes június havi műsoron kívül
Little Tich

a világhírű angol komikus.

Belpé díj este 7 óráig 30 krajcár, azontul 50 kr.
Mérsékelt árú belpé jegyek a dohányüzsdékben.

Confetti és Szerpentin.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlő.

A mulató 16 helyre szellőztetve van.

Kezdeté 1/2 óraker, vége 12 óraker.

Ma

Első fellépte a párisi szépségnek
„La belle Jane Valdér“
az ő szecesszionisztikus, plasztikus
állításában.
Továbbá

Miss Charmion

egyetlen és felülmulhatlan előad-
ásban:

„Levetkőzés a levegőben“ vagy „Egy
boudoirjelenet a léghintán.“

Az újkor legdivatosabb, legpikánsabb
és legbájosabb látványossága.

Holnap szombaton június hó 17-én
Blasel Károly ur mint vendég első
fellépte a Theater an der Wienből
(rövid vendégszereplés).

A Kőbányai Királysörfőző Goliát Malátasöre

gyógyhatása mellett a legkellemesebb üdítő ital.
Ajánlások: Dr. Korányi, Dr. Kötly budapesti, —
és Dr. Benedikt bécsi egyetemi tanár uraktól.

Rohitsi
FŐRÁKTÁR
Budapest
Hoffmann József-utca
Bathory-utca 3. szám.
A Rohitsi savanyúvíz mint
gyógyszer felülmulhatatlan hatású gyomor-
és bélhurutnál, az ivarszervek hurutjainál,
máj- és lépbejoknál, de különösen változóknál.
A Tempel forrás borral ve-
gyítve kitűnő üdítő ital.
A SIVIA leírás ellen-
ben kizárólag
ivókurára
használatk.

TARCSA gyógyfürdő Vas megyében.

Glauber-sótartalmú szénsavdús vasforrások.

A legújabb módszerek szerint berendezett pezsgő és árvány-
víz, valamint vasláp-fürdők, Kellemes, búvár ágyak; a kénye-
lem minden igényeknek megfelelő ócska lakások; villanyvilágít-
ás, 3 jó vendéglő, gyógykert, naponta 2-szer zene; szép ki-
rándulások. A női szorvek bántalmak, sápkór, vörösségység;
továbbá a légzési és emésztési szervek bajai ellen kiváló orvosi
tökélyek ajánlják.

Évad május 15-től szeptember 20-ig.

Az évad kezdettől június 15-ig és augusztus 15-től szeptem-
ber 20-ig tetemesen olcsóbb árak. Felvilágosításra szolgál és
kiváncsra prospectust küld a fürdőigazgatóság. Állandó fürdő-
orvos dr. Rhorer Aladár, t. megyei főorvos. Tarsas Károly-
forrás különösen mint óvszer járvány esetén, ivóvízzel ajánl-
ható. Megrendelések olyan városokból, hol külön rakár nem
létezik, a fürdőigazgatósághoz Tarsasra intézendők. Posta- és
távírdiálmomás helyben. Vasúti állomás Felső-Eőz, a Szombat-
fürdőbe a közlekedést kényelmes búr- és társasokosít (omni-
busok) tartják fenn; egy nagyülésses búrközi ára 2 frt 25 kr.,
társasokosít egy hely 40 kr.

Alsó-Tátrafüred gyógyfürdő 1899.

Bátor vagyok azokat, kik a nyarat Alsó-Tátra-
füredben tölteni szándékoznak, tisztelettel figyelmeztet-
ni, méltótanassan a lakás megrendelése iránt
mentől előbb intézkedni, hogy a kívánt lakás
kijelölése és fenntartása körüli akadályok elő-
ne fordulhassanak.
Fővilágosítással szépséggel szolgál és fürdőle-
írást szívesen küld

HORTI VALÉR igazgató.
Posta és távirda cím: Alsó-Tátrafüred.

Metternich herceg-rele Richard forrás.

Legjobb asztali víz a világon. Gyógyhely és
acélfürdő Königswart, Csehország.
Magyarországi főraktár:
Budapest, VIII., József-körút 9. sz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves
tudomására juttatni, hogy Francia módszer
szerint, s saját termékű boraimból elő-
állított:

„Diadal“ pezsgőboromat

több év óta üzembem levő pezsgőborgyáramból
június havától kezdve forgalomba hoztam.
Szíves pártfogást kérvő

Eberhardt Antal,

Budafok.

Deutsch F. Károly
legjobban ajánlja az uri közönségnek
ruhabérletli rendszerét.
Budapest, Andrassy-ut 1.

Magy. kir. államvasutak.
32192/99. sz.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasu-
tutak közönségi üzletve-
zetősége (nagyvárosi üz-
letkezelőség) alá rendelt
mátra körösvidéki egye-
sült h. é. vasutak vész-
tökégyán-hollódi vonala
Okány, Sarkad-Keresztur,
Illye, Fekete-Bátor és Ten-
ke állomásokkal, Méhke-
rék és Erdő-Gyarak rako-
dó állomásokkal, to-
vábbá Gyank, Pósa, Cse-
göd, Árpád, Rippa- és
Mocsár-Gyanta megálló-
rakodóhelyekkel, — végül
Fekete-Tót megállóhely-
lyel f. évi június hó 9-én
a nyilvános forgalomnak
átadatott.

Az állomások, valamint
Méhkerék és Erdő-Gyarak
rakodó állomások az ösz-
szes, a megálló rako-
dó helyek pedig a személy-
podgyász és kocsiako-
mányiteheráru forgalomra
(felszámolás nélkül) van-
nak berendezve, míg el-
lenben Fekete-Tót meg-
állóhely csupán személy-
és podgyász-forgalomra
szolgál.

Egyidejűleg megnyit-
tattak az összes forga-
lomra azon alkalomból lé-
tesített Kötégyán csatl.
állomás (eddigi megálló-
hely), mely a magy. kir.
államvasutak tulajdonát
képezi és a nagyvár-
ad-csahai vonalrészben Szalonta
állomástól 13.70. B.-Sar-
kad állom. pedig 6.37 kilo-
méternyi távolságban fe-
szik, valamint a nagyvár-
ad-belényes-vaskövi h. é.
vasuton fekvő „Hollád“
csatl. állomás (eddigi meg-
álló-rakodóhely) is.

Budapest, 1899. jun. 9.
Az igazgatóság.
(Utány. nem díjaztatik.)

Éppen most jelent meg! A Sárga Dominó.

Irta:
PRÉVOST MARCEL.
Fordította:
Dr. Bethlen Oszkár.
Ára: 50 krajcár.

Megrendelhető: a
„Budapesti Napló“
kiadóhivatalában,
Budapest, József-körút 18.
szám.

**SÜRITETT
MALÁTÁ-KIVONATA**
legjobban ajánlható tödőbetegségeknel, torokkatarrusnál, ugyminí régi
köhögésnél. Főképp kitűnő hatást gyakorol a gyermekek légzőszerveze-
tének bajainál. Kellemes ízénél fogva szívesen szedik a gyermekek.
Egy üveg ára 1 forint; 5 üveg ára hármentve 5 frt.
Kapható az összes gyógyszerárakban, droge-, oemego- és fűszerkereskedésekben.
Magyarországi kizárólagos főraktár: Török József gyógyszerár, Budapest, Király-utca 12.

MAPPIN és WEBB Ltd.

London és Sheffield
ezüstáru-gyárosok

és a híres Princess Plate egyedüli készítői

mintaraktárakat Budapesten jelentékenyen magna-
gyobították. Szíves megtekintésre üszlelettel meg-
hívja a cég magyarországi főképviseelője

KÜRSCHNER M., Budapest,

Mária Valéria-utca 7., II. lépcső,
a Hungária-szállóval szemben, 9-től 5 óráig

2954/1899. sz. Árverési hirdetmény.

Körmöc szab. kir. és főbányaváros tanácsa. részéröl
a városi képviselőtestület 1899. é. június hó 5-én 90.
sz. a hozott közgyűlési határozata alapján közhírre
tétetik, miszerint a felsőbb hatósági jóváhagyás fenntar-
tásához nyilvános írásbeli versenytárgyalás és kap-
csolatos szóbeli árverés után a kormányhatóságilag
jóváhagyott üzemterv alapján a stubnyá A.) üzem-
osztály 14 tag 24. osztágában tövön kijelölt 1100 db
jegenyefenyő és lucfenyőből nyerhető haszonfa, va-
lamint a lucféreg a tövön eladatik. A nyilvános özo-
béli árverés 1899. évi július hó 3-án reggeli 10 ó-
rak Körmöcbányán a városház üléstermében fog meg-
tartatni, az írásbeli lepecéztelt és 1000 frt értékű
bánapénzzel ellátott ajánlatok pedig, melyekben a
haszonfáért felajánlott köbméterenként vételár szá-
mokban és betűkkel külön kirandó és kiemelendő,
hogy az ajánlattevő az árverési és szerződési felté-
teleket ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti,
legkésőbb f. é. július hó 1-ig déli 12 óráig a polgár-
mesteri hivatalhoz mulhatatlan beküldendők. A ha-
szona kikiáltási ára köbméterenként 2 frt 50 kr.,
melyen alul való ajánlatok el nem fogadhatnak. Luc-
féreg ára szerződésben van megállapítva. Az árve-
resi és szerződési feltételek az alulírott tanácsnál,
nemkülömben a városi ordőnhivatalnál és a stubnyai
erdőgondnoknál megtekinthetők. Pót-, feltételes,
hiányosan kiállított vagy felszerelt és általában oly
ajánlatok, melyek az árverési vagy szerződési felté-
teleknek meg nem felelnek, továbbá oly ajánlatok,
melyek távratit uton vagy melyek nem a kitűzött
határidőre érkeztek be, vagy melyekhez az előirt
bánapénz készpénzben vagy állami letételekre alkalmas
értékpapirokban nem esatoltott, figyelembe nem
vételnek, el nem fogadhatók és visszavetniti fognak.
Kelt Körmöcbányán a városi tanácsnál 1899. június
hó 5-én.
Chabada József, polgármester.

